THE GOSPEL ACCORDING TO

ST. MATTHEW.

TRANSLATED INTO THE LANGUAGE

OF THE

BLACKFOOT INDIANS.

BY THE

REV. JOHN WILLIAM TIMS,

C. M. S. MISSIONARY.

LONDON:

PRINTED FOR THE

BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.

1890.

PRONUNCIATION.

a as *a* in father.	*ă* as *a* in fat.
e ,, *a* ,, hate.	*ĕ* ,, *e* ,, met.
i ,, *i* ,, pique.	*ĭ* ,, *i* ,, fit.
o ,, *o* ,, note.	*ŏ* ,, *o* ,, not.
u ,, *u* ,, rule.	*ŭ* ,, *u* ,, but.

ai as *i* in pike.
au ,, *ou* ,, bough.
aw ,, *aw* ,, law.

The accent (′) requires the syllable which it follows to be emphasized.

ŎKHS′ I TSĬN IK SĬN NI

MATTHEW

OT SĬN AI PI.

CHAPTER I.

SIN AK′SIN Jesus Christ David ok kuai′ Abra-
ham ok kuai′ un′ix o sĭnaks′oaiĕx ĕsts.
2 Abraham ikuyiu′ Isaac; ki Isaac ikuyiu′
Jacob; ki Jacob ikuyiau′ Judas ki omu′pap-
piipix;
3 Ki Judas ikuyiu′ Phares ki Zara, Thamar
ipau′kaiĭm miuax; ki Phares ikuyiu′ Esrom;
ki Esrom ikuyiu′ Aram;
4 Ki Aram ikuyiu′ Aminadab; ki Aminadab
ikuyiu′ Naasson; ki Naasson ikuyiu′ Salmon;
5 Ki Salmon ikuyiu′ Booz, Rachab ipau′kai-
ĭmmiuaie; ki Booz ikuyiu′ Obed, Ruth ipau′-
kaiĭm miuaie; ki Obed ikuyiu′ Jesse;
6 Ki Jesse ikuyiu′ David omŭx′nin′a; ki
David omŭx′ina ikuyiu′ Solomon, an nŏk′ a-
ke′uŏk itom′itomiuŏk Urias man′itotsipokai-
ĭmmiuaie;
7 Ki Solomon ikuyiu′ Roboam; ki Roboam
ikuyiu′ Abia; ki Abia ikuyiu′ Asa;

8 Ki Asa ikuyiu' Josaphat; ki Josaphat iku-
yiu' Joram; ki Joram ikuyiu' Ozias;
9 Ki Ozias ikuyiu' Joatham; ki Joatham iku-
yiu' Achaz; ki Achaz ikuyiu' Ezekias;
10 Ki Ezekias ikuyiu' Manasses; ki Manasses
ikuyiu' Amon; ki Amon ikuyiu' Josias;
11 Ki Josias ikuyiu' Jechonias ki omu'pappi-
ipix, annik' ito'toöpikau Babylon;
12 Ki ot'sitotos au Babylon, Jechonias ikuyiu'
Salathiel; ki Salathiel ikuyiu' Zorobabel;
13 Ki Zorobabel ikuyiu' Abiud; ki Abiud
ikuyiu' Eliakim; ki Eliakim ikuyiu' Azor;
14 Ki Azor ikuyiu' Sadoc; ki Sadoc ikuyiu'
Achim; ki Achim ikuyiu' Eliud;
15 Ki Eliud ikuyi u' Eleazar; ki Eleazar iku-
yiu' Matthan; ki Matthan ikuyiu' Jacob;
16 Ki Jacob ikuyiu' Joseph, Mary om'i, an-
nŏk ipau kaiĭmmiuŏk Jesus, anĭstau Christ.
17 David otsĭs'tsits'unoauai Abraham itsi-
puk'sŭpokosĭmmotseiiau ke'pitappiiau nĭsse-
koputtsi; ki ot'sitotosau Babylon omats'ĭstsi-
ts'unoauai David mats'itsipuksŭpokosĭmmo-
tseiiau, matsĭsse'koputtsi; Christ omats'ĭstsi-
ts'unoauai ot'sitotosau Babylon mats'itsipuk-
sŭpokosĭmmotseiiau matsĭsse'koputtsi.
18 Jesus Christ, otsipokai'isĭnni ŭn'niniitsi-
u: Annik' Mary, Jesus oksĭs'tsi, Joseph otak'o-
kemattŏsaie itopitappi'inai, otse'kosatsok A-
tsĭm'istaaw.
19 Joseph om'i mokŏm'motsitappiu, ki mat-
sitsitau'ats mŏk'aiitsĭnnikŏttŏsaie; osĭme'tsi-
tan mŏksisĭm'ianĭstŭpskoŏsaie.
20 Ki otai'ksĭmstatosaie, Satsit, Ap'ĭstotok-
iuă oto'tokatatsĭs otsipopŏk'toakaie ki otan'-

ikaie, Joseph, David okku'i, pinstŭnnos Mary
kŏk'okemattosi, otse'kosatsok Atsĭm'iStaaw.
21 Ki ai'aksipokaiĭmmiuaie okku'yi, ki
kitak'anĭstsĭnnikŏttau Jesus: tŭkkă, otsitap-
pim'ix otsauum'itsitappi'isuauĕsts aiakitai-
kŏmotse'piuax.
22 Itŭn'nitsiuaie mŏk'itsenŭpanĭstŏsi Ap'-
ĭstotokiuă otse'poawsĭsts, otsipropheti itotse'-
poawsĭnĕsts, ki an'iĭnai,
23 Satsik, mokŏk'iake ai'akopitappiiu, ki
ai'aksipokaiĭmmiuaie okku'yi, ki ak'anĭstsĭn-
nikŏttsiauaie Emmanuel, ito'kĭsasattop Ap'ĭs-
totokiuă ipokai'tappiĭmmau.
24 Joseph otsipuawk'si otso'kani, ŭn'niitsi-
tappiiu Ap'ĭstotokiuă oto'tokatatsĭs otan'iipi-
aie, ki ito'tuyiuaie otokem'an:
25 Ki ototom'okkuyi otsauomai'pokaiĭsaie
matopoksokamiu'atsaie: ki nitsĭn'nikŏttsiuaie
JESUS.

CHAPTER II.

JESUS otai'pokaiisi Bethlehem, auŏsĭn'ĭm
Judæa, annists'ĭsk ksĭstsiku'ĭstsk, Herod ot-
sĭtsĭnaiipi, Satsik, mokŏk'ietappix umut'auts-
tsipi apinŏk'kuyi itsipuk'sipuiau Jerusalem,
2 An'iau, ŭnan'ŏk manipok'auŏk Jews ots-
ĭn'aimoaiauaie? tŭkkă, annim' apinŏk'kuyi
stai'tappiosi nitsĭno'ŭnan okŏkatosim, ki ni-
mut'otopĭnan nŏk'itauatsĭmmĭnmŏsĭnan.
3 Herod omŭx'ina otokh'tsĭsaie, otap'itsi-
tanaie, ki Jerusalem ĭstokŏnai'tappix ikŏno-
pokap'aitsitamiuax.
4 Ikŏnaumoi'piŭsax omŭk'atoiapiekuax ki

ai'sĭnakix, sŭppoŏttsesattsiuax Christ mŏk'it-
sipokaiipiaie.
5 Ki an'ĭstsiauaie, Bethlehem, Judæa ĭstau-
ŏsĭn'im, ŭn'nimaie; ŭn'anĭstappi prophet o-
sĭn'aksĭn;
6 Ki ksĕsto'a Bethlehem, Judæa ĭstauŏsĭn'im,
kimats'inŭkstsipuaua, Judah ĭstsĭn'ax; Nin'-
auŏk, ksesto'a ak'itsĭstauasiu ki osto'i ai'akau-
kŏkitsĭmau nitsitappim'ĭx Israel.
7 Herod, sĭmi'nikŏtŭssax mokŏk'ietappix,
sokap'sŭppoŏtsesattsiuax otsokap'ĭnŏkuyisaie
kŏkatosi.
8 Ki itŭpŭt'okŏttsiuax Bethlehem; ki an'iu,
kŭkko' sokap'apsŭmmok pokau'ŏk; ki ikono-
ainoeniki, itŭm'ŭtskĭtsĭnikokĭk nŏk'itsitotosi
nŏk'itatsĭmmĭmmosi.
9 Otokh'tsĭsau omŭxina otan'iipiaie, itsĭs'-
tapuiau; ki satsĭk, anni'isk kŏk'atosiisk otsits-
inoauaiĭsk umut'autstsipi apinŏk'uyi otsitom'-
akoaiauaie, ki otai'totosi inŭk'sipokai ot'si-
taupipiaie itots'iketsipuyiuaie.
10 Otsĭnno'ŏssauaie kŏk'atosi, eks'kamŭk
otse'tametŭksuaii.
11 Ki otaitsipĭs'sau nap'ioyĭs, Mary oksis'-
tsi ipĭnnu'yiauaie pokai'ĭsk, ki ĭnnĭssi'iau, ki
itatsĭm'mĭmmiau: ki otaipasuk'ĭnĭssauĕsts ot-
akomŭtskotŭksuauĕsts, ĭssak'okotsiauaie gold
ki frankincense ki myrrh.
12 Ap'ĭstotokiuă papaukŏkianĭstŭsax mŏk-
staiskĭto'tosau, noke'tsi moksokui itŭp'akai-
iau.
13 Ki otau'mattosau, satsĭk, Ap'ĭstotokiuă
sto'tokatatsĭs papauta'atsiuaie Joseph, an'ĭs-
itouaie, Nipuat', ki mattos'au pokau' ki o-

ksĭs'tsi ki ikŭm'itappoat Egypt, ki stau'pit
ki kĭtak'otŭmanĭsto; tŭk'kă, Herod ai'ak-
apsŭmmiuaie inŭk'sipokau mŏks'enitŏsaie.
14 Otai'puawksi, sepiai'akotuyiuax inŭk'-
sipokau ki oksĭs'tsi ki Egypt itŭp'itappo-
iau:
15 Ki itau'piuaie otai'ĭnsaie Herod, mŏkse-
nŭp'anĭstosi Ap'ĭstotokiuă otse'poawsĭn, ot-
siprophéti totsi'uaie, Egypt, ŭn'nimaie nit-
sĭt'ŭtŭmmau noko'a.
16 Herod, otai'noŏsax mokŏk'ietappix ot-
ap'apĭstotoyĭsax, eks'kaiĭstsetŭkkiu, ki itŭp'o-
tokŏttsiuax (*otsen'nakemix*) Bethlehem ki sa'a-
kapotsim, ai'stokistuyimix sŏk'umappix ikŏn'-
ainĭttsiauax; kŭttaistoki'stuyimix sŏk'umap-
pix mat'okŏnainittsiauax, umut'otsksĭnippi
otsokap'sŭppoŏtsesattŭsax mokŏk'ietappix.
17 Itŭm'enŭpanĭstomaie Jeremy prophet
otse'poawsĭn otan'ipi,
18 Epo'awsĭnni itsĭk'kitokhtsip Rama, a-
sain'sĭnni ki aiĭm'motseisĭnni ki omŭkoye-
sĭnni, Rachel o'kosix itau'asŭniu ki mato-
kuikiawpĭketŭkkiu'ats, tŭkkă, itsen'iau.
19 Herod otse'ĭnsi, sat'sĭk, Ap'istotokiuă
oto'tokatatsĭs Joseph otsipapau'takaie, Egypt
otsitai'tappiisaie.
20 An'ĭstsiuaie, Nipuat' ki mattos'au inŭk'-
sipokau ki oksĭs'tsi, ki itŭp'itappoat Israel
istau'ŏsĭnĭm; tŭk'kă iniʼau anniks'isk ap'-
ŭssummiiskaie otsipai'tappiisĭnni.
21 Ki itsipuau ki aiako'tuyiuax pokau'a
ki oksĭs'tsi, ki Israel ĭstauŏsĭn'im ito'to.
22 Ki otokh'tsĭssi Archelaus otau'atsuaiit-
sitapai'naiisi un'ni otsĭn'naiisĭnni, ĭsstŭn'ĭm-

aie mŏk'ĭttapposaie; ki Ap'ĭstotokiuă otsi-
papauanĭstosaie, Galilee itanĭs'tŭpitappo:
23 Ki akapioyis, Nazareth anĭstau, ito'to
ki itoko'yiu; mŏkenŭpanĭstosaie prophetix ot-
an'iipiax, akanĭstai'nikŏttau Nazaren'aikuŭn.

CHAPTER III.

ANNISTS'ISK ksĭstsiku'ĭstsk John Baptist
ito'to Judæa istoksĭs'tapiksŏkkui, itŭs'-
ksĭnimatstokiu,
2 Ki an'iu sauai'tsitak, spots'im ĭstsĭn'naii-
sĭnni aststsiu'.
3 Am'auk annŏk' matap'piuŏk Isaiah pro-
phet an'iu Nitsităppiuă ksĭstapitauosĭnim
sokse'puyiu, Sŭppoatsĭstotokh'sattoat Nin'a
oksokui, oksoku'ĭsts mokŏm'otstsĭsests.
4 Ki John, Camel oku'yĭsts, itsĭs'totosiu, ki
ĭstsikŏp'okui itsep'siu; ki otso'ŏssĭnĕsts tsik-
atsix ki namap'iniu.
5 Jerusalem istokŏnai'tappix otokŏnitota'ak-
ax, ki Judæa ĭstokŏnai'tappix, ki Jordan ĭstauŏs-
sĭn'im ĭstokŏnai'tappix mat'okŏnitautaakax.
6 Ki nie'tŭktai Jordan (*an'istop*), otsĭt'ŭsta-
pinopiax, ki otsauum'itsitappiisuĕsts aiinŭp'-
anĭstomiauĕsts.
7 Ki otsinno'ŏssax otas'taaiĭssax akai'-
tappiiax Pharisees ki Saducees, otsittŭp'auau-
ŏkŏssax otsĭtŭsta'pĭnŭkipi, an'ĭstsiuax, Pĭtse-
ksĭnau'kosix, tŭkka' kĭtan'ikoau kŏkanĭstŭp-
ĭstŭpiksatossuai annik' ĭstse'tŭksĭnik astai'-
tsiik?
8 Ai'sŭsksattok matsiĭn'ĭsts mŏk'itanĭstosi
kĭtsauai'tsitani:

9 Pini'tsitsiikasik kĭtsitsi'tanauĕsts kok'-
kĭtŭnĭssuai Kĭn'un Abrahami; kitan'ĭstopuau
Ap'ĭstotokiua, am'oxim okotokix ikotsĭstaua-
tomoaiau Abraham pokax.
10 Kiannok' kŏts'eksĭsts kaxa'kin itsipo'to-
au: kŏnai'ĭstsĭs saiĭnasĭssi ak'aikakiaiau ki
ak'aututsaiau.
11 Okke' kimut'sĭtŭstapĭnopuau kŏkkĭtsi-
sauai'tsitasuai: apatots'ĭk annŏk' ai'aksakoo-
toŏk aiĭs'skunitapsiu, nimatsĭkŏkokotopa'to-
moauats matsikĭsts': Ostoi' kimutak'ĭstapĭn-
okoau Atsĭm'istaaw ki ĭs'tsi:
12 Ose'kotŭkkiatsĭs ai'ĭnĭmaie, kiaupŭx'-
ĭxtoxixi otsĭt'aisuisuitsipĭk'iakipi aiaksokap-
se'maie, osos'tsipĭkiapioyĭs aiakitsĭptsĭpotom-
ĕsts otapaiĕn'ĭnsĭmmanĭsts; ki ĭstotox'ksiĭsts
ĭstsi'i matakatsiu'ats ai'aketsĭnsĭmĕsts.
13 Jesus Galilee itŭm'aumatto, Jordani ni-
e'tŭktai ito'to, John mŏkitsĭstapĭniĭsaie.
14 Ki John paiau'tsĭmiuaie, ki otan'ikaie,
ksĕsto'a ĭsta'pĭnokĭt, kitaketak'sipuksipatto
kŏkokotsĭs'tapĭnnŏksi, ki kumauksipuksipa-
akĭks?
15 Jesus an'ĭstsiuaie pokĭtse'tsĭt annok':
nŏks'ĭstutsiĭsĭnan mokŏm'motsitappiisĭnni. I-
tŭmipaio'kĭtsetomoyiuaie.
16 Ki Jesus aiĭs'tapĭnnŏssi, itopĭtsĭssoa'-
tomaie okke': ki, sat'sĭk, spots'im kau'opiu, ki
nan'nuyiuaie Ap'ĭstotokiua otatsĭm'istaaw i-
tutui'sŭpĭnŭmaie sĭstsi'i itsĭnauŭni'ĭnai, ki
itokhitopi'ĭnai:
17 Ki, satsik, epo'awsĭnni spots'im itunni'u
amok'auk nitŭk'omĭmokoa, nitsekŏkh'sĭmau.

CHAPTER IV.

ATSIM'ISTAAW ksĭs'tapiksŏkkui itŭmi-
tŭppĭp'iuaie Jesus, sauum'itsitappiua
mŏk sakssksĭnnoŏsaie.
2 Ki nĭsĭp'puyi koku'ĭsts, ki nĭsĭp'puyi ksĭs-
tsikuĭsts otsĭt'saioyipists, itsakoo'notsiu.
3 Ki Issaks'ksĭnĭmaitappii itoto'yĭnaie an'-
iĭnai, Ikŭm'ŭmeniki Ap'ĭstotokiua okku'i,
am'oxim ok'otokixĭm sĭtsĭp'satsĭsau mŏkitap-
aiĕnasau.
4 Ki itŭnĭs'tsiuaie, Sĭnaip Matap'pi mato-
kot'otsipaitappi'iuats napaiĕn, Ap'ĭstotokiua
maoi'i umutokŏnai'poawsĭsts aiakotsepaitap-
piiu.
5 Sauum'itsitappiuă otsĭtsitapĭppiok A-
tsĭm'akapioyĭs, ki itokhit'sipotoyeik Nato'i-
apioyĭs,
6 Ki an'ĭstsiuaie, Ikŭm'ŭmeniki Ap'ĭsto-
tokiua okku'i, ĭnĭs'suiauŭnit: sĭn'aip, akanĭs-
tsiuax oto'tokatatsix ksĕsto'a: ki otsu'auĕsts
kitakitotsiketsi'enokiau, kokŏt'sĭsts kŏkstai'-
tŭkŏkhsau ok'otoki.
7 Jesus itŭnĭs'tsiuaie, mat'sĭnaip, kimatak-
saksksĭnoau'ats Nin'a, kitap'ĭstotokă.
8 Sauum'itsitappiuă spaiĭstŭkki otsittŭm-
mi'piokaie itaiĭstŭmmŭt'tsiikaie kŏnauau'ŏs-
ĭnĭsts ki ĭstsap'inatsiikiĕsts;
9 Ki anĭstsiuaie, am'ostsim kŏnauau'ŏsĭn-
ĭsts kitak'okoto, apĭs'tuksĭsanopieniki, atsĭm'-
mĭmmokeniki.
10 Jesus itŭman'ĭstsiuaie, Mĭs'taput, Satan:

sĭn'aip, Nina Ap'ĭstotokiua kitak'atsĭmmĭm-
mau, ki kitak'aitanĭstaitoau.
11 Ki Sauum'itsitappiuă otai'skikaie ki,
sat'sĭk, oto'tokatatsix ito'toyikiax ki otspum'-
okax.
12 Jesus otokh'tsĭmsi John eĕn'ŏsaie itsi-
tap'po Galilee:
13 Ki otŭnĭstŭpa'atosaie Nazareth, Caper-
naum ito'to ki itoko'yiu, ĭssoots'i omŭk'si-
kĭmi ai'aketsksŏkkui Zebulon ki Nephtalim:
14 Isaiah otse'poawsin mŏksenŭpanĭstosi
otanipi,
15 Zebulon ĭstau'ossĭnni ki Nephthalim ĭst-
au'ŏssĭnni o mŭk'sikĭmi ĭsta'potsim, Jordan
ap'ŭmmotsim, Galilee ĭstok'auaax;
16 Anniks'ĭsk matap'pixk, ski'natsi itau'-
pixk omŭk'anatsi nan'ĭmmiau: ki anniks'ĭsk
matap'pixk auŏssĭn'ni eĭnsĭn'ni itstsi'ipi ki
eĭniu'tŭxĭssĭnni itstsi'ipi, itau'pixk, ksĭstsi-
kui'natsiu otsŭs'kŏpsiu.
17 Annik' Jesus aumŭtŭpsokse'puyiu, ki
an'iu, Sauai'tsitak; Spots'im ĭstokŏk'itsimani
ăststsiu'.
18 Ki Jesus, auau'ŏkassi, Galilee ĭstomŭk'si-
kĭmi, itsĭnnu'yiuax aiĭs'kŭnnĭmotseiyix, Simon,
an'ĭstau Peter; ki oskŭn' anĭstau Andrew, ĭs-
ksĭmmatŭk'kiomikatsĭs omŭk'sikĭmi itai'suia-
pĭxĭmiauaie, tŭk'ka itomik'aitappiisau.
19 Ki itŭnĭs'tsiuax, noksŭppa'akik, ki kitak-
itaumik'ottaiau matap'pix.
20 Ki atomik'atsuai itskĭm'miau ki itopok-
iuo'iauaie.
21 O mŭt'tŭkkiosi matsĭtsĭnnayeiuax mat'-
toskŭnĭmmotseiix, James, Zebedee o ku'yi, ki

John oskŭn', ipĭt'sŭpĭnnuyiuax ak'iosatsĭs,
Zebedee, un'oauaie, aip'sĭmiax otomik'atsuau-
ax: ki itsĭn'nikŏttsiuax.
22 Ki ipĭt'skĭttsiiauaie un'oauaie ki ak'ios-
atsĭs, ki itopokiuo'iauaie.
23 Ki Jesus Galilee ĭstokŏnau'ŏssĭnni itap'-
auauŏkau, otatoiapioko'auĕsts itai'pĭstsksĭnim-
atstokiu ki aisokse'puyiu spots'im istsetam'i-
tsĭniksĭnni; ki matap'pix opŭs'tsĭmmesuai ki
otok'tokossĭnuauĕsts ikŏnau'kŭttutuyiuax.
24 Ki otap'ĭstutŭksĭnni ikŏnauanetŭnĭstep-
aie Syria ĭstau'ŏssĭnni; ki ikŏnai'oktokosix,
ki amianĭstsipŭs'tsĭmisix, ki anniks'isk ma-
tap'pixk sauumitsitappiuă itsĭps'tokoyiau, ki
mat'tsapsix, ki an'auxenix, ikŏnitautsĭppoto-
aiax; ki ikŏnau'kuttutuyiuax
25 Ki Galilee ĭstokŏnai'tappix ikŏnawk'pok-
iuoiauaie, ki Decapolis, ki Jerusalem, ki Judæa,
ki Jordan ap'ŭmmotsim ĭstokŏnai'tappix mats-
ekŏnawkpokiuo'iauaie.

CHAPTER V.

KI otsĭnno'ossax akai'tappix nitum'mo ita'-
mĭsso: ki otau'pĭssi otsitappim'ix otota-
akax:
2 Ki itsipa'kuiakiu ki itŭsksĭnĭm'atsiuax,
ki itŭniu,
3 Anniks'isk matap'pixk oskĕttsipŏppuau-
ĕxk ĭkikĭn'etŭkkiĭsk, etam'etŭkkiau: spots'-
im ĭstsĭn'naiisĭnni osto'auai otsinan'oaiau.
4 Au'yesĭx etam'etŭkkiau: aiaksikiawpi-
ksĭstotoaiau.

5 Ikkĭnap'itappiix etam'etŭkkiau: ksŏk'-
kum otaksĭnan'oaiau.
6 Ino'tăttomix mokŏm'motsipaitappiisĭnni
ki inăk'attomix mokŏm'motsipaitappiisĭnni e-
tam'etŭkkiau: ai'akokuyiau.
7 Kĭmapi'itappix etam'etŭkkiau: otak'si-
kĭmokiau
8 Ksĭkus'skĕttsipŏppix etam'etŭkkiau: ai'-
aksĭnnuyiauaie Ap'ĭstotokiuă.
9 Inŭs'tsetappix etam'etŭkkiau: akanĭstai-
nikŏttaiau Ap'ĭstotokiuă o'kosĭx.
10 Anniks'isk matap'pixk itsikĭm'atsĭstoto-
aiau otokŏmmo'tsitappiuŏsoauĕsts etam'etŭk-
kiau; otsinan'oaiau spots'im istsĭn'naiisĭnni.
11 Oksĭs'totokoeniki ki maka'pi sĭtsĭp'sŭk-
oeniki, ki aisĭmmĭm'motsenikiau, tŭkka kĭt-
ŭk'omĭmmokoau kitse'tametŭksuai.
12 Sopoke'tametŭkkĭk, spopai'piĭk; kitak-
itakai'sakĭnnosŭko spots'im: apatots'ik neto'-
yik ŭnninetoksĭstotoyiuax Ap'ĭstotokiuă otsi-
prophetix.
13 Kĕsto'akauk ksŏk'kum ĭstsĭstsĭxipoku:
atstosai'e umut'aiawxipi itsĭx'ipokuyi, tsanĭs-
tapiu ksŏk'kum umutaiaksitsĭxipokuĭstutsip?
matŭtokoapi'uats, ki aksĭs'tapĭxip, ki akitsi-
tautŭtsamiai'osi.
14 Kĕsto'akauk ksŏk'kum ĭstŭn'natsii. Ak-
ap'ioyĭs aitokittokhi netum'moyi matokotsi-
ksĭsattop'ats.
15 Matap'pix matotstsĭm'axauaie anak'im-
atsĭs mŏkitsitaistakhtotosauaie assuyĭn'i, it-
ai'sŭppatomiau itai'sŭpanakĭmatsopi, ki ma-
tap'pix itsĭps'taupix napioyĭs itokŏnnauan'-
akĭmaiau.

16 Neto'yik kitan'akimatsĭs ĭstot'ŭnnasu-
yit matap'pix mŏk'itsĭnniĭsau kitawx'ĭstutsip-
ists mŏk'ĭtstsakŭttosauaie kin'a spots'im.
17 Pinstak nimut'otopi nŏkitŭnnĭstupipo-
tsĭsau okŏk'itsĭmani, ki prophetix otŭn'issuai:
nimatŭtoto'pa nŏkĭtŭnnĭstŭpipotsĭsau, nimut'-
oto nŏkĭtsŭpanĭs'tsĭstutsisau.
18 Kitau'mŭnĭstopuau spots'im ki ksŏk'kum
otsauomai'tsĭnikasi, ki okŏk'itsĭmani otsit-
sauomsŭpanĭstsiopi tŭks'kai sikŭk'sĭnaksĭn o-
kŏk'itsĭmani itstsi'ipi mat'akitsĭnikauatsaie.
19 Annŏk tukskai am'ostsim inŭxe'poaw-
sists kŭttai'aksĭstutsĭmŏkaie, ki ai'aksksĭnĭm-
atsokax matap'pix mŏk'staiĭstutsĭsaxaie, ak'-
anĭstainikŏttau inŭks'tsĭm spots'im; annŏk'
ai'aksĭstutsĭmĕsts ki ai'aksksĭnĭmatsŏkax ma-
tap'pix mŏks'ĭstutsĭmĕsts, ak'anĭstainikŏttau
omŭk'sĭm spots'im.
20 Kitan'ĭstopuau kitokŏmotsipaitappiisĭn-
ni saiĭs'tŭpŭkuiŏkhsĭssi Scribes ki Pharisees
ot'okŏmotsipaitappiisuĕsts kimatakitsipipu-
auats spots'im ĭstsĭn'naiisĭnni.
21 Kikai'okhtsipuau ŭkkaiiap'ix otan'iko-
aiau, Pinuye'nikĭk: ki annŏk'ai'akoyenikiu-
ŏk ai'akesetsĭmaie okŏk'itsĭmani:
22 Ki kitan'ĭstopuau annŏk' ksĭstapĭs-
tsĭm'iuōk ox'okoă ai'akesetsĭmaie okŏk'itsĭm-
ani; ki annŏk' ak'anĭstsiuŏk ox'okoa Raca,
aiakesetsimaie okŏk'itsĭmani: ki annŏk'
ak'anĭstsiuŏk, kĭtŭt'tsapsi, ai'akesetsĭmaie
Gihenni ots'tsiĭmiaie.
23 Puksipĭp'potomĭniki kitak'iksĭstomŭts-
kotŭksĭnni natoi'apioyĭs, ki ĭsksĭnĭm'ĭniki
kixokoa kĭtsĭs'tsĭmmok,

24 Ŭn'nim altar ĭstsskit' kitakiksĭstomŭts-
kotŭksĭnni, ki matskot'; matom'ots matsin'-
nŭstseik ksĕsto'a ki kĭxokoa, ki tŭm'ŭtsipuk-
siput ki sakumŭts'kotoat kitsiksĭst'omŭtsko-
tŭksĭnni.
25 Kipĭnnŭs'tseĭmĭs kikakhtum'o, kĭtsa-
kiokhpokau'pimŏssi: kŏkstaiĭstapĭpiok au'-
kŏkitsĭmaii, ki au'kŏkitsĭmaii ŏk'staukotsei e-
ĕnake'nai, ki kĭtakitsĭps'tapixik itai'ĭnŭkiopi.
26 Kitau'mŭnĭsto kitsauomai'ponitatossi
kitak'sakookotossi, kimataksuxpa.
27 Kikai'okhtsipuau otanipuauĕsts ŭkkaii-
ap'ix, Kimatakauŏkotapuaua:
28 Ki néstoa kitan'ĭstopuau, annŏk' ŭs'-
sŭmmiuŏk ake'uŏk mŏk'statossaie, ŭkaukh-
tauauŏkautăttseuaie u'skĕttsipŏppi.
29 Kinet'oopspi itsuyĭsseeniki, sauau'tos ki
mĭs'tŭpapiksĭstsĭs: ŏkh'siu tuks'kŭma mŏk'sai-
ĭnakuaiĭssi koŏpspi, ŏkstaiĭs'tupapiksĭs ko-
stŭm Gehenna.
30 Kinet'otsĭs itsuyĭsse'eniki kawksĭnnĭt',
ki mĭs'tŭpapĭxit: ŏkh'siu tuks'kaii kotsĭs'i
mŏk'saiĭnakuaiĭssi, ŏkstaiĭs'tŭpapiksĭs kostŭm
Gehenna.
31 Ŭk'auanĭstop annŏk' aiaksiksiuatsiuŏk
otokem'ani ŭnnianĭst'okotsĭs iksiuo'isĭnaksĭn:
32 Ki kitan'ĭstopuau annŏk' aiaksiksiuatsiu-
ŏk otokem'ani, otsauomauau'ŏkotasi, nokets'-
ĭnai otauŏkotăts'okaie; ki annŏk' aiakokkem'-
iuŏk otai'ksiuatai'ĭsk itau'ŏkatau.
33 Stsĭk'i, kikai'okhtsipuau otan'ipuauĕsts
ŭk'kaiiap'ix, kimataksiksĭstapatauŭni'pa, ki,
kitakitauanĭstau Ap'ĭstotokiua kitatauŭn'ĭs-
sĭnni:

34 Ki kitan'ĭstopuau, Pinŭt'auŭnik; spots'-
im pinitŭpŭtauŭnĭk; tŭk'ka Ap'ĭstotokiua ot-
spiso'pŏtsĭsaie:
35 Ksŏk'kum pini'tŭpŭtauŭnik; itsĭssuikau'-
piu: Jerusalem pini'tŭpŭtauŭnik; tŭkka O-
mŭx'ina ot'akapioyimaie.
36 Kimat'akitŭpŭtauunipa kotokŏn', kimat-
okotsiksĭxĭstutsipats nitu'kuyekai ki kimato-
kotsixĭstutsipats.
37 Ki anik', A, A; Sa, Sa; mato'ketauanie-
niki, mat'ŏkhsiu.
38 Kikai'okhtsipuau, ŭk'auanĭstop sauau'to-
ainiki moŏps'pi, kitak'okŏtanĭstotoko: ki sau-
au'tsĭmĭniki mokhpe'kĭnni, kitak'okŏtanĭsto-
toko.
39 Ki kitan'ĭstopuau pinstsĭmmĭm'motsemis
sauum'itsitappiuă: ki annŏk' kitakauaiak'i-
okŏk kĭtsets'stoksĭs, matoko'tsĭs ki mat'sto-
ksĭs'.
40 Ki matap'pi makitotsĭssĭp'puyĭssaie au'-
kŏkitsĭmaii, ki stakhts'isokŏsĭm mŏk'otsĭsaie,
mat ŭn'nĭstotsĭs kisau'tŭtsisokŏsĭm.
41 Ki annŏk' kĭtsitappa'atsokŏk tuks'ka
ŭskskak'sĭnni, pokom'ĭs na'toki iskskaksĭnni.
42 Annŏk' kitau'kŏmŏnikŏk, ko'tsĭs, ki an-
nŏk' kitai'akŭkkumatŭkok, pino'tŭkaatsis.
43 Kikai'okhtsipuau ŭk'auanĭstop kitak'ŭk-
omĭmmau kitopokau 'pimokă ki kitak'aukĭm-
aukikakhtum'o.
44 Ki kitan'ĭstopuau ŭkomĭm'mĭsau kikakh-
tum'ix, Atsĭm'mĭmmĭsau anniks'ĭsk matap'-
pixk kitai'pakosĭnikokoauaxk ŏkhs'ĭstutosau
anniks'ĭsk matap'pixk kitau'kĭmokoauaxk, ki
aua'tsĭmoiikatomosau anniks'ĭsk matap'pixk

kitse'ksĭstotokoauaxk, ki kitai'kĭmatsĭstotoko-
auaxk;
45 Kokaukosĭmmi'ĭssuai Kĭn'oau spots'im:
tŭk'ka ikkŭnats'iuaie natos'i sauum'itsitappix
ki ŏkh'sitappix, ki soio'tŭmstuyiuax mokŏm'-
otsitappix ki sau'okŏmotsitappix.
46 Ŭkomĭm'mainoainikiau anniks'ĭsk ma-
tap'pixk kitŭk'omĭmmokoauixk, tsaak'anĭstap-
piuats kisa'kinosuai? kŭttomŭnĭstauŭkomĭm-
motseiu'axau publicanix?
47 Ki namiksematsĭm'ainoainikiau kĭxoko-
ax, tsanĭstapiu'ats kumutaumotsapiau stsĭk'ix?
kŭttomŭnĭstaiksematsĭmmotseiu'axau publi-
canix?
48 Ki sŭp-puiap'sĭk manĭst'sŭppuiapspi kĭn'-
oau spots'im.

CHAPTER VI.

ISKSKATS'ĬK kŏkstau'kŏmmotsitappiisuai
matap'pix kŏkainu'yĭssi; ikŭmits'tsiki kĭn'-
oau spots'im kimataksakinosŭkoauats.
2 Mak'aumŭtskotŭkkieniki pinik'it manĭsts-
ik'ipi aiksĭstapokŏmotsitappikasix itai'puyĭs-
sax natoi'apioyists ki moksoku'ĭsts, matappix
mŏksĭnnu'yĭssax. Kitau'mŭnĭstopuau sakino'-
sattaiau.
3 Ki aumŭts'kotŭkkieniki pinsksĭnĭs' i'a-
ksĭssautsĭs kinet'otsĭsi otai'ĭstutsipi;
4 Mŏksisĭmĭs'si kitaumŭts'kotŭksĭnni; ki
Kĭn'a, aisĭmmiŭs'sŭppiuŏk, kitaksĭnnoam'sa-
kinosŭk.
5 Ki atsĭmoi'ikainoeniki pinet'omanĭstsĭk
aiksĭstap'okŏmotsitappikasix: otŭk'ometsĭm-

anoaiau mŏkauatsĭmoiikasau otsitai'puyisau
natoi'apioyists ki moksoku'ĭsts itsi'kokeĭsts,
matap'pix mŏksĭnnu'yĭssau. Kitau'mŭnĭsto-
puau, sakino'sattaiau.
6 Ki Ksĕsto'a, a'tsĭmoiikainiki, ĭstsipi ko-
ko'ai, okĭm'ĭniki, a'tsĭmoiikamĭs kĭn'a ai'sĭm-
miapsiuă; ki kĭn'a, aisĭmmiŭs'sŭppiuŏk, kit-
aksĭnnoam'sakinosŭk.
7 Ki atsĭmoi'ikainoeniki piniksĭstape'pu-
awtsĭs, manĭstaiksĭstapepoattopiauaie saie'tŭk-
kix: tŭk'ka ŭs'taiau ak'aiokhtokiau otakai'pu-
yĭssau.
8 Pinet'omanĭstsik, tŭkka Kin'oau ĭsksĭn-
ĭm'ests kitsipu'ĭnakitsipists kitsauomauan'ĭs-
topi.
9 Ŭn'anĭstŭttsĭmoiikak: Nĭn'an spots'im
kitsitau'pipi, ŭnanĭstatsĭm'metsĭs kitsĭn'ikŏs-
im:
10 Ŭnanĭsto'tos Kitotŭmap'sĭnni: spots'im
Kitsitsi'tan kanĭs'tutsipi, annom' ksŏk'kum
nokŭt'anĭstutsit:
11 Annok' ksĭstsiku'ik nokkok'inan aau'ŏs-
sĭn:
12 Ki ŭnniksksĭnĭt'au nitsauum'itsitappii-
sĭnanĕsts, manĭstŭs'ksĭnoawpi anniks'ĭsk ma-
tap'pixk nitsauum'itsĭstotokinanĭxk:
13 Ki pinĭstskĭm'ŭkĭnau, ki nokitsikŏmots-
e'piokĭnan Sauum'itsitappiuă; kitŭsk'sainan-
iau nĭn'naiisĭnni, ki otŭmap'sĭnni, ki ĭstsap-
ĭna'sĭnni. Amen.
14 Ŭnniksksĭnno'ainoeniki matap'pix otsau-
um'itsitappiisuauĕsts, Kĭn'oau spots'im kitak'-
oksksĭnokoau.
15 Ki sauoksksĭno'ainoeniki matap'pix ot-

saumum'itsitappiisuauĕsts, Kĭn'oau Spots'im
kimatakoksksĭnokoau'ats.
16 Kŭttaioyienoeniki pinomŭs'sŭppik man-
ĭst'omŭssŭppipiau ksĭstapokŏmotsitappikasix:
tŭkka iksĭstuts'imiau ostokso'auĕsts, matap'-
pix mŏks'ksĭnoŏsax kŭttaau'yiau. Kitau'mŭn-
ĭstopuau ŭk'otsimiau saiakinosattopiau.
17 Ki ksĕsto'a, kŭttaiau'yeniki pu'ikĭniit,
ki ĭssĭs'kiosit;
18 Matap'pix kŏkstai'ĭsksĭnokiau kikŭtauyi,
kŏksksĭnnu'yĭssi Kĭn'a aisĭmmiŭssŭppiuă: ki
Kĭn'a aisĭmmiŭs'sŭppiuă kitaksĭnnoam'saki-
nosŭk.
19 Pinaumoi'potosik akau'tsapsĭnni annom'
ksŏkkum, apŭn'ix ki apĭssu'yei otsĭts'oyipi, ki
kŏmos'iepĭtsix otsipĭs'sax ki otsikŏmos'sax:
20 Ki aumoi'potosik akau'tsapsĭnni spots'-
im, apŭn'ix ki apĭssu'yei otsitsau'oyipiau, ki
kŏmosiepitsix otsitsauaisisŭppokatŭn'akiipi-
au ki otsitsauai'kŏmospiau:
21 Itstsi'piau kitsinau'ĭsts, ŭn'nimauk ku'-
skĕttsipŏppi.
22 Mostŭm'i ĭsta'natsii moŏps'piina; nituks'-
kŭssi koopspi, kostŭm' ak'otuitsiu anat'sii:
23 Ki koŏps'pi minĭx'ĭssi, kostŭm'i ak'otui-
tsiu ski'natsii. Anat'sii annik' i tsĭpsts'tsiik
kostŭm'i ski'natsĭssi maum'aumŭko ski'nat-
sĭnni!
24 Tukskŭm matap'pi matokotsapotomoyiu-
atsax na'tokŭmix nĭn'ax: aksikŭmokkĭmiu
tukskum ki aks'ikŭmŭkomĭmmiu stsĭk'i; aki-
kŭme'eniu tuks'kŭm ki aksikŭm'ĭstsĭmmĭm-
miu stsĭk'i. Kimatokotapotomoauaxau Ap'ĭs-
totokiuă ki saumum'itsitappiuă.

25 Ŭnnikaie kitan'ĭstopuau pinap'itsitatoat
kitsipai'tappiisĭnni kitaks'oattoppi ki kitak'-
sĭmattoppi: ki pinap'itsitatoat kostŭm'i kitai'-
aksŭpskawsattoppi. Tse'ka ĭsskĭts'tau opai'tap-
piisĭnni ki aau'ŏssĭn, mostŭm'i ki istotos'ists?
26 Sŭm'mokau paiu'tax: mat'omaiinsĭm-
mauaxau ki matomaipokiakiuaxau, ki matom-
aumoipotŭkkiu'axau ĭnsĭm'apioyĭsts; ki Kĭn'-
oau spots'im ai'ĭssoyiuax. Tŭkka' ĭsskĭts'tau,
ksĕsto'a ki osto'auai?
27 Ŭs'tainoeniki kŏk'spitappiisuai, tsiksĭm
a' ak'aatspitappiiu?
28 Kumauk'apaitsitatoppuaisksistsau ĭsto-
tos'ists? Sat'sĭkau anat'suiopokists itai'sŭski-
iau; matapotŭkkiu'astsau, matapĭstutŭkkiu'-
ăsts'au ĭstotos'ĭsts.
29 Ki kitan'istopuau Solomon otstsap'ĭsto-
tossi matskĭtstom'atsĕsts annists'isk suio'pok-
istsk.
30 Is'totosatstopiĕsts saiŭs'kiĭsts manĭstĭs'-
totosatstoppiĕsts annists'ĭsk annok' ksĭstsikuik
na'paitappiiisk ki apinŏk'wĭs apittŭp'apĭxip-
iau ĭstsi'i: kikŭttomaiakstaiĭstŭpĭstotosats-
kokoauats, kitsenŭk'aumaitŭkkipuau.
31 Ŭn'nikaie pinapai'tsitatoak kŏk'anĭssuai
Tse'a nŏks'auattopĭnan? ki, Tse'a nŏk'sĭmat-
topĭnan; ki; Tse'a nŏks'ĭstotosattopĭnan?
32 (Tŭk'ka annists'isk, Gentiles ap'ŭssatsĭm-
ĕsts:) Kĭn'oau spots'im ĭsksĭnĭm'aie kitsĭm'-
mŭkitatosĕsts.
33 Ki Matom'apsatsĭk Ap'ĭstotokiuă otsĭn'-
naiisĭnni ki otokŏmotsitappiisĭnni ki annists'-
isk kitak'ŭtokŏnokokĕsts.
34 Ŭn'nikaie pinap'itsitatok apinŏk'wĭs; ap-

i'nŏk'wĭs ak'apitsitasiu. Tuks'kai ksĭstsikui,
maka'pi sŭp'anĭstsiu.

CHAPTER VII.

PINOKŎK'ITSIMAK ki kimatakokŏkitsĭm-
ŭk o'a
2 Kanĭstau'kŏkitsĭmapuai kitakanĭstaukŏk-
itsĭmŭkosuai; ki kanĭstau'kotawpi kitakanist-
au'kuyĭssi.
3 Ki kumauk'satsiks kĕskŭn' osŭppa'kŏmo-
sĭnni, ki kimatstatopats kitomŭksŭppa'kŏmo-
sĭnni?
4 Ki kikŭttaukot'anĭstau kĕskŭn' nŏk'sau-
autsĭssi kitsŭppa'kŏmosĭnni; ki sat'sit, omŭk'-
o kitauŭtsŭppa'kŏmosĭnni?
5 Kitsiksĭstapo'komotsitappiansi, Matom'-
sauautsit kitomŭk'sŭppakŏmosĭnni, ki kitako-
tŭmsokapsatsip kŏksauautsĭssi kĕskŭn' osŭp-
pa'kŏmosĭnni.
6 Annists'ĭsk natoap'ĭstsk piniko'tokau imi-
tax, ki pearls pinitŭp'ĭstŭpapixikau ak'sĭnix,
ŏksĭkkŭmitauau'ŏkaiau ki akotŭmotŭkau'au-
yiau ki kitak'otŭmsixipok.
7 Anik: ki kitak'okoko; apsatsik, ki kitak'-
okonip; ĭstok'iakik, ki kitaksikauai'pixĭk.
8 Anniks'isk matap'pixk au'kŏmŏnixk au'-
kuyiiau; ki annŏk' ap'satsĭmŏk, au'konĭmaie:
annŏk ĭstok'iakiuŏk, otak'sikauaipĭxikaie.
9 Tŭkka' nĭn'naua, aukŏm'ŏnĭstŭssi okku'i
napaiĕn, aiakokotsiuaie okotoki?
10 Ki aukŏm'ŏnĭstŭssi mammi', aiakikotsiu-
aie pĭtse'ksĭna?
11 Ksĕsto'au, kitsauum'itsitappiipuau, ĭs-

ksĭnĭm'enoainiki kŏk'okotosuai ko'kosoauax
ŏkh'sĭsts. Kĭn'oau spots'im kŭttomaiakokotsiu'-
atsax ŏkh'sĭsts anniks'isk matap'pixk otau'-
kŏmŏnikixk ?
12 Kanĭst'sitsitatopuai matap'pix kŏkŭnĭst-
sitsitaiĭssuaiau, kitak'ŭnĭstsitsitattaiau: ŭn-
nianĭstap'piu okŏk'itsĭmani ki prophetix ots-
e'puawsuai.
13 Apŭt'okĭtsĭmi pi'ik; sokokĭt'sĭmi apŭk'-
oksokui itŭp'itsiiau akotap'sĭnni, ki akai'tap-
pii itsipim'ix:
14 Annik' kĭtsĭm'ik, ki annik' moksoku'ik
itŭp'itsiikiau opai'tappiisĭnni, aput'tsiiau; ki
unna'tsitappii ikon'imix.
15 Stun'nokau ksĭs'tapatoiapiekuax kit'si-
totaakĭxk emŭk'ikĭnaĭstotosĭxk, ki o'pĭstokĭni
itapis'onotsiau.
16 Kit-aks'ksĭnoaiau otsĭn'asoauĕsts. Ma-
tap'pix kŭttomautuyiu'atsauax ksĭssi'ix mĭn'-
ĭsts, ki ksĭs'tapsŭskiĭsts kŭttomautsĭm'axau
figs ?
17 Neto'i kŏnai'ŏkhsĭstsix ai'ŏkhsĭnasiau:
ki makap'ĭstsix makap'inasiau.
18 Ŏkhsĭstsĭs matokotokapinasiu'ats, ki ma-
kap'ĭstsĭs matokot'ŏkhsinasiuats.
19 Kŏnai'istsix kŭttaŏkhsinasiix kakiok'au,
ki ĭs'tsi itsĭs'tŭpapiksĭstaiau.
20 Ŭn'nikaie kitaks'ksĭnoaiau otsĭn'asoau-
ĕsts.
21 Kŏnai'tappixk nitan'ikixk, Nin'a, Nin'a,
matakokŏnitaipim'axau spots'im ĭsts'ĭn'naii-
sĭnni: annŏk' ap'ĭstutsĭmŏk Nin'a spots'im ot-
sitsi'taniaie, ai'akitsipim.
22 Annik' ksĭstsiku'ik akai'tappii nitak'an-

ikiau, Nin'a, Nin'a, nikŭttomaisĭtsipspinanats
kĭtsĭn'ikŏsĭm? ki nikŭttomaisŭskounaniauax-
au sauum'itsistaawx kitsĭn'ikŏsim? nikŭttom-
mutaipĭssatskaspĭnana kitsĭn'ikŏsim?
23 Ki nitakotŭmanĭstaiau, kimats'ksĭnopu-
aua; Mĭstŭpa'akik, ksĕsto'au kitsauum'itsĭs-
tutsipuau.
24 Annŏk'aiokh'tsĭmiuŏk annĭsts'ĭsk nĭtse'-
poawsĭstsk aks'ĭstutsiu mokŏkiin'ai annŏk i-
tokhĭt'okoĭskauŭk ok'otoki:
25 Ki ai'sotau, ki ai'sauksikĭmskau, ki ai'so-
pu, ki annik' napioyĭs itot'sŭppu; ki matsĭs-
tokhopiu'ats; tŭk'ka, itokh'itokoĭskau ok'o-
toki.
26 Ki annŏk' aiokh'tsĭmiuŏk annists'ĭsk nits-
e'poawsĭstsk, ki matsĭstutsim'atsĕsts aks'istuts-
iu mattsapsĭn'ai, annŏk' itokhit'okoĭskauŭk
spŏts'ikui:
27 Ki ai'sotau, ki ai'sauksikĭmskau, ki ai'so-
pu, ki annik' nap'ioyĭs itot'sŭppu; ki ĭstokh-
opi'u; ki omŭk'o otsĭs'tokhopiisĭnni.
28 Ki ŭn'nitsiu, Jesus otaiksĭste'poattosĕsts
annists'isk epo'awsĭstsk, matap'pix skaie'tŭk-
kiau otsksĭnĭmats'tŭksĭnni;
29 Ototŭmap'sĭnni itŭs'ksĭnĭmatsiuax, ki
sĭnak'ix manĭstŭs'ksĭnĭmatsawpiax, matŭs-
ksĭnĭmatsiu'atsax.

CHAPTER VIII.

OTSĬN'NĬSAATOSSI nitum'mo akai'tappi-
ii itopokiuo'iauaie
2 Ki, satsĭk, nĭnuau leper otsittotaakaie ki

otsĭt'atsĭmmĭmmokaie, ki otsĭt'anikaie, Nin'a,
atsi'tatomĭniki kitokotsiksĭxistotok.
3 Ki Jesus itsau'ksikĭnstsiakiu, ki itsĭxen'-
iuaie, ki an'iu, nitak'anĭstutsip; ksĭksĭt'. Ki
soksiksĭk'siuaie.
4 Ki Jesus anĭstsiuaie, Sat'sĭt, pinaiitsinikos
matap'pi; mĭs'taput, annĭs'tsĭnnosattsĭs natoi'-
apiekuŭn, ki annik' otan'ipik Moses ĭssa'ku-
mŭtskotoat mŏks'ksĭniĭsau.
5 Ki Jesus otsito'taipiĭssi Capernaum, eĕn'-
aken'ai otsĭtto'taakaie, ki otau'kŏmŏnikaie,
6 Ki otan'ikaie Nin'a, anrŏk' nitapoto-
mokŏk noko'ai itsĭs'tokhaitsiu, ai'papuyiu,
eks'kaaipuĭnŭm.
7 Ki Jesus an'ĭstsiuaie, nitak'ittappo nitak'-
okuttutoau.
8 Eĕnaken'ai an'ĭstsiuaie, Nin'a, nimat'si-
pumapspa kŏkĭtsipĭssi noko'ai: kakse'puyit,
ki annŏk' nitapotomokŏk ak'okuttutoau.
9 Nĕsto'a nitap'otomoki, ki eĕn'akex nit-
ap'otomokiau; ki nitan'ĭstau am'ok mĭs'ta-
put, ki ai'ĭstapu; ki nitan'ĭstau stsĭk'i, puk'-
siput ki ai'puksipu; ki annŏk' nitap'otomok-
ŏk nitan'ĭstau, am'oi ŭnnianĭs'tutsit, ki au'an-
ĭstutsimaie.
10 Jesus otokh'tsĭmsaie, skai'etŭkkiu, ki
an'ĭstsiuax anniks'isk matap'pixk ipokiuo'ixk,
Kitau'mŭnĭstopuau manĭst'omŭkopi otau-
mai'tŭksĭnni nimatŭnĭstokonip'ats Israel ĭst-
auŏsĭn'im.
11 Ki kitan'ĭstopuau akai'tappii umutauts-
tsipi apinŏk'kuyi ki otsĭt'ŭstŭkkŏpipi ak'ŭto-
toiau, ki akopokau'pimiuax Abraham ki Isaac
ki Jacob spots'im ĭstsĭn'naiisĭnni.

12 Ki nĭn'naiisĭnni ĭstokos'ix ak'satŭpiksĭs-
tsiauax ski'natsii; annim asain'sĭnni ki satse'-
kĭnan ak'itstsiiau.
13 Jesus an'ĭstsiuaie eĕnaken'ai mĭs'taput,
kanĭst'aumaitŭkkipi kitakŭnĭsttutoko ki an-
nŏk' otap'otomokŏk itsok'okuttutoau.
14 Ki Jesus otsĭtsipĭssaie Peter oko'aiaie,
nannuyiuaie otokem'ani o'ksĭstsiaie itsĭs'tokh-
aitsiĭnaie, ai'okhtokĭm pŭs'tsĭmesĭnni.
15 Ki kaien'ĭmaie otsĭssi, ki pŭs'tsĭmesĭnni
itskĭmaie: ki itsipuau', ki ito'yiuax.
16 Autŭkkus'si ito'tsĭpotuyiauaie akai'tap-
piiau sauum'itsistaawx pakh'tokĭnattsiikiau-
ax: ki otse'poawsĭnni itsa'tŭpiksĭstsiuax sta-
awx, ki ikut'tutuyiuax ikŏnai'okhtokosix:
17 Mŏks'enŭpanĭstosi otan'ipiaie Esias pro-
phet, ki an'iu, Osto'i mat'sĭmĕsts kĭtsauŭt'tsi-
kotsapsĭnunĭsts, ki ipa'tomĕsts kitokh'tokos-
ĭnunĭsts.
18 Jesus otsĭnno'ŏssax akai'tappiiĭx oto'-
tŭksipuyimokax, ikŏk'itsĭmau mŏk'opŭmmos-
au.
19 Ki tukskŭmĭni aisĭnaki'ĭna itoto'yĭnaie
ki an'ĭstsiuaie, Nin'a kitak'ittappopi nitak'o-
pokiuo.
20 Jesus an'ĭstsiuaie, ota'tuyix au'ŏttsiman-
iau, ki paiu'tax au'yiiiau; ki Nĭn'nau okku'yi
matsĭstokhotom'atsaie otokŏn'.
21 Ki stsĭk'i otŭsksĭnĭmats'aie an'ĭstsiuaie
Nin'a, nŏk'otomitappo nŏk'akitsŏsi nĭn'a.
22 Ki Jesus an'ĭstsiuaie, sŭppa'kit; ki enix
ŭnanĭstak'itsŏsauax enix.
23 Ki otsŭppopĭs'si akh'iosatsĭs, otŭs'ksĭn-
ĭmatsax ipokitsŭppo'piiax.

24 Ki satsit iek'opaikĭmskau, ki ai'sikopai-
kĭmskau akh'iosatsĭs; ki ai'okau.
25 Ki otŭs'ksĭnĭmatsax otsĭt'totaakikax ki
otsitsikœekenokikax, ki an'ĭstsiikiauaie, Nin'-
a kŏm'otse'piokĭnan: nitaks'ĭnetspĭnan.
26 Ki an'ĭstsiuax kumauk'sikopupuauaisks
kitsenŭkumaitŭkkipuau? Itŭmit'sipuau, ki
ai'sĭtsĭpsattomĕsts sopu'ĭsts ki pai'kĭmskaiĭsts;
ki ikŏnau'maitsiĕsts.
27 Ki nĭn'ax skai'etŭkkiau, ki an'iau,
Tsŏkhtanĭstap'ĭnauŏkhtauts, sopu'ĭsts ki o-
mŭk'sikĭmi manĭstse'tokĕsts?
28 Ki otopŭmmo'si Gergesenes ĭstauŏsĭn'im
ito'tatsemiauaie natsitappii sauumitsistaawx
pakh'tokĭnattsiikiax, aken'imanĭsts itsŭx'iax,
eks'kainixiikiax, matap'pi matokottotsitsko'-
pats.
29 Ki satsit, aisokse'puyiau, ki an'iau, Tsa-
akanĭstappikitsĭmattopĭnan, ksĕsto'ă ki nĕs-
tŭnan, Jesus, Ap'ĭstotokiuă okku'yi? kikŭt'-
tautotopa kŏkkĭtsikĭmatsĭstotoksĭnan otsau-
omo'tosi itaiksĭstsikumiopi kŏk'kĭtsikĭma-
tsĭstotoksĭnan?
30 Ki Pĭstsĭksi'pio akaiĕm ak'sĭnix itau'yiau.
31 Ki sauum'itsistaawx au'kŏmŏnĭstsiauaie
ki an'ĭstsiauaie, saiai'pixĭkĭnauiki, nŏk'itsi-
pĭsĭnaniau ak'sĭnix.
32 Ki an'ĭstsiuax kŭkku'. Ki otsŭksax,
ak'sĭnix itsipim'iax: ki, satsit, kŏnak'sĭnix
itsĭn'aukskasiau inno'tsĭstŭppakui, ki omŭk'-
sikĭmi suioks'kasattomiau, ki inets'iau.
33 Ki anniks'ĭsk matap'pixk ŭsks'kŭmiĭsk-
ax itsĭs'tŭpaukskasiau, ki akap'ioyĭs itsipim'-
iau ki ai'itsĭnikŏttsiauax, ki anniks'ĭsk ma-

tap'pixk pakhtokkĭnattsixk sauum'itsistaawx
mats'itsĭnnikŏttsiauax.

34 Ki, sat'sĭt, Kŏnai'tappix ikŏnai'sŭxki-
tsĭmiau akap'ioyĭs mŏkittotatsemŏsau Jesus:
ki otsĭnno'ŏssauaie, au'kŏmŏnĭstsiauaie mŏks'-
ĭstapusaie otau'ŏssuai.

CHAPTER IX.

KI itsŭppo'piu akh'iosatsĭs, ki ito'pŭmmo
ki otauŭtakap'ioyim ito'to.

2 Ki, sat'sit, itotsĭp'iauaie nĭn'nau, ai'pakh-
puyiu, ĭstokhai'tsiu ŭksĭn': Ki Jesus otsĭnĭs'-
saie otaumai'tŭksuaiax anĭstsiuaie ai'pakhpu-
yiuă, Noko'a, ŏkh'sitŭkkĭt; kitsauum'itsi-
tappiisĭsts ĭsksĭnip'iau.

3 Ki, sat'sit, stsĭk'ix ai'sĭnakix ĭstai'au am'-
o (*nin'nau*) makapie'puyiu.

4 Ki Jesus ĭsksĭnĭm'ĕsts otŭs'tapuauĕsts ki
an'iu, kumauk'itsitatopuauaisks maka'pi ku'-
skĕttsipŏppuauĕsts?

5 Tsĭm'a ksĭstspa'pi, kŏk'anĭsi, kitsauum'it-
sitappiisĭsts ĭsksĭnip'iau; ki kŏk'anĭsi, Nipu-
at' ki auŏkat'?

6 Ki kŏks'ksĭniisuai Nin'a okku'yi ikŏts'-
ksĭnĭmĕsts sauum'itsitappiisĭsts annom' ksŏk-
kum (itŭm'anĭstsiuaie aipakhpuyii) Nipuat',
matsit' kitŭk'sĭn, koko'ai ĭs'taput.

7 Ki itsipuau' ki oko'ai itsitap'po.

8 Ki akai'tappiii otsĭnĭs'sax, skai'etŭkkiau,
ki a'tsĭmmĭmmiauaie Ap'ĭstotokiua annŏk' i-
kotsiu'ŏk matap'pix otŭmap'sĭnni.

9 Ki Jesus otaumatto'si, nannuyiuaie nĭn'-

nau, an'ĭstau Matthew, itaupii'ĭnai itai'ponita-
topiaie, ki an'ĭstsiuaie Sŭppa'kĭt. Ki itsipu-
au' ki pokio'attsiuaie.
10 Ki ŭn'niitsiu Jesus otsitsĭps'taupĭssi
nap'ioyĭs, otau'yĭssi, sat'sĭt akai'tappiiau pub-
licanix ki sauum'itsitappix, itsito'taipimiau ki
ipokau'pimiauax (*Jesus*) ki otŭs'ksĭnĭmatsax.
11 Ki Pharisees otsĭnno'ŏssax, itŭnĭs'tsiau-
ax otŭsksĭnĭmats'axaie. Kitsĭn'aimoau mauk-
opoks'oyimiax publicanix ki sauum'itsitappix?
12 Jesus otokh'tsĭsaie, an'ĭstsiuax, anniks'-
ĭsk matap'pixk ikut'totoaxk matsĭmmŭkitap-
pi'uaxau assokinakki, anniks'ĭsk matap'pixk
ai'okhtokosixk kĭmŭk'ĭttappiiau.
13 Is'tapuk, ŭs'ksĭnĭk manĭstap'ipi, nit-
ŏkh'sitsip kĭm'apiisĭnni, ki nimatŏkhsitsipats
ikĭt'stŭksĭnni: tŭk'ka nimat'ŭtotopa nŏk'ai-
nikŏttosau mokŏm'otsitappix mŏks'isauaitsi-
tasau, sauum'itsitappix nimut'oto.
14 John otŭs'ksĭnĭmatsax otsitŭm'ittotaak-
ax, ki an'iau, Tsanĭstapiu'ats nimutsauau'yi-
pĭnan nestŭn'an ki Pharisees, ki kĭtŭsksĭnĭm-
atsax kŭttaisauauyiu'axau?
15 Ki Jesus anĭstsiuax kŭttaukotau'yesiu-
axau man'okkemiuŏk oko'ai ĭstokos'ix, itsa'-
kiitawpĭssi man'okkemiuŏk? Ki annists'isk
ksĭstsiku'ĭsts ak'otoiau man'okkemiuŏk otai'
akitotoawpĭstskaie, ki akotŭmsauau'yiau.
16 Kimatanipsospuau makap'isokŏsists;
annik' psak'sĭnik aksoksipinikau ki saku'a-
pĭnikan aksistŭpaipinikau.
17 Matap'pix matomaisŭppasuyĭnĭmĕsts
mani'ĭsts mĭn'iokkeĭsts ŭkautokeĭssuyĭnĭsts,
ŏks'kakŭmipinikau ŭk'autokeĭssuyĭnists, ki

mĭn'iokke ak'saikĭmsskau, ki aks'iksistsuyin-
asiau: Manĭn'iokkeĭsts itsŭppa'suyĭnĭmiau
man'otokeĭssuyĭnists ki ai'aketŏkhsiau.
18 Otsakiaisĭtsĭp'sattosax annists'ĭsk epo'-
awsĭsts, tukskŭm'ĭni eenakin'ai itoto'iĭnai ki
a'tsĭmmĭmmiuaie, ki an'iu, Nitŭn'na ŭk'ainiu;
puk'siput ki kotsĭs'i tsĭxen'ĭs, ki aks'ipuitap-
piiu.
19 Ki Jesus itsipuau', ki itopokom'iuaie, ki
otŭsksĭnĭmatsax mat'opokomiauaie.
20 Ki sat'sit ake'uă, au'atŭnikau ŭsksau-
mawksaikĭmskau otok'tokossĭnni na'tsikoput-
tuyi stuyi'ĭsts, itsŭp'paatsiuaie, ki itsĭx'enĭm-
aie opekakŭn'ĭmaniaie:
21 Tŭk'ka, ĭs'tau, ksen'ĭmĭniki opekakŭn'-
ĭmani, nĭtak'okuttotoko.
22 Ki Jesus ito'tŭkkau; ki otsĭnno'ŏssaie,
itŭni'u, Nitŭn'na, ŏkh'sitŭkkit, kitaumai'tŭk-
sĭnni kumut'okuttotoko. Ki ake'uă annik'
itokut'totoau.
23 Ki Jesus otsĭtto'taipiisi eenakin'ai oko'-
ai, ki otsĭnno'ŏssax au'yesĭx ki matap'pix eĭs'-
tsekĭniau,
24 An'ĭstsiuax, anĭs'tapaauk, ake'kuŭn
matseniu'ats, ai'okau. Ki itai'ĭmiauaie.
25 Ki otsĭs'tŭpskoŏsax matap'pix, itsipim,
ki ito'tsĭmaie, otsĭs'aie, ki ake'kuŭn itsipuau.
26 Ki otap'ĭstutsipi, annik' auŏsĭn'ik, mot-
ŭs'ksĭnĭpaie.
27 Ki Jesus otsĭstŭpaumatta'atossi, na'to-
kŭmi naps'tsix nĭn'ax ipokiuo'iax, ki aisokse'-
puyiax ki an'iau, David okkui', Kĭm'okĭnan.
28 Ki otsĭtsipĭs'si nap'ioyĭs, naps'tsix ito-
to'yiauaie: ki Jesus an'ĭstsiuax kikŭtau'mai-

tsipuau nŏk'okotŭnĭstutsĭs? An'ĭstsiiauaie
A, Nin'a.
29 Itŭm'itsĭxeniuax oŏps'puauax, ki itŭni'-
u, kanĭsto'maitsipuai, ŭnnianĭstsĭs'.
30 Ki itsikau'opiii oŏps'puauax: ki Jesus
saiemiuax mŏkstanĭs'tosax matap'pix.
31 Ki osto'auai, otsĭs'tapusau ikŏnai'tsĭnni-
koyiauax matap'pix annik'auŏsĭn'ik.
32 Ki otsŭksax, sat'sit ito'tsĭpiauaie kŭttai-
ai'puyiua sauum'itsistaaw pakto'kĭnattsiuaie.
33 Ki sauum'itsistaaw otsai'piksĭstŏssaie,
kŭttaiai'puyiuă itse'puyiu: ki kŏnaitappix
skai'etŭkkiau, ki an'iau, matsĭkainip'ats Israel
ĭstauŏsĭn'im.
34 Ki Pharisees an'iau sauum'itsistaawx
otsĭn'aimoauai itai'saipiksĭstsiuax sauum'itsi-
staawx.
35 Ki Jesus itap'auauŏkau kŏnau'akapio-
yĭsts, ki inŭk'akapioyĭsts, ki itŭs'ksĭnĭmats-
tokiu ota'toiapioyimoauĕsts, ki ai'semokiu
nin'naiisĭnni ĭstŏkhs'itsĭniksĭnni, ki ŏk'kut-
tutsĭmĕsts matap'pix otokŏnai'oktokosuauĕsts
ki otokŏnau'atŭnikauĕsts.
36 Ki otsĭnno'ŏssaie otappiisĭn'ra, kaiĭm'iu-
aie, tŭkka ŭs'tsĭmsiu, aneto' manistau'anetopi-
ax emŭk'ikĭnax saiits'tsĭssi ŭsks'kŭmokiuă.
37 Itŭmau'ĭstsiuax otŭsksĭnĭmatsax, akau-
o'yi insĭn'manĭsts, ki ap'otŭkkix unna'tosĭm-
iau;
38 Atsĭm'oiikŭttok ĭnsĭm'manĭsts ĭstsĭn'nau
mŏk'itŭpskoŏsax otĭnsĭmmanĭsts apotŭkkix.

CHAPTER X.

OTSIPUK'SŬPINNIKŎTŬSAX na'tsiko-
puttsiau otŭsksĭnĭmatsax, ikotsiu'ax otŭm-
ap'sĭnni mŏk'saipiksĭstosauax sauum'itsistaax,
ki mŏk'okuttutsĭsax amian'ĭstokhtokosĭsts ki
amian'ĭstatŭnikĕsts.
2 Na'tsikoputtsixk itokŏt'tsiuax otsĭn'ikŏs-
oauĕsts am'ostsiaukiĕsts; Matom'itappiu, Si-
mon, mat'anistau Peter, ki Andrew oskŭn:
James, Zebedee okku'i ki John oskŭn';
3 Philip, ki Bartholemew; Thomas, ki Mat-
thew, annŏk' publicanŏk; James, Alphæus ok-
ku'i. Ki Lebbæus, mat'anistau Thaddæus;
4 Simon, Canaanite; Ki Judas Iscariot an-
nŏk' aien'ŭpanistsiuŏkaie.
5 Anniks'isk natsikoputsixk Jesus itokŏt'-
tsiuax ki saiem'iuax ki an'ĭstsiuax, Gentiles
oksoku'auĕsts pinitap'pok, ki Samaritans ot-
akap'ioyimoauests pinŭt'sĭtsipik:
6 Ki Israel oko'au otomŭk'ikĭnaumix ats'ax
ĭs'tapuk.
7 Ki auau'ŏkainoniki sem'okik, ki anik',
spots'im ĭstsĭn'naiisĭnni aststsiu'.
8 Ai'oktokosix kut'tutokau, leperix ĭssin'-
nomokau, enix' nipua'atsokau, sauum'itsista-
awx sai'aipiksĭstokau; Kitsiksist'okoko, ksist-
oko'tŭkkik.
9 Gold ki silver ki brass pinitsŭp'pitŭkkik
kitsitai'sŭpopumatsopuauĕsts,
10 Assuia'tsĭman pinots'ik aumatto'ainoai-

niki, pinots'ikau na'tokaists spĭks'isokŏsĭsts,
ki a'tsikists, ki otoats'ists; ap'otŭkkiuā ak'-
otsĭmaie otso'ŏsĭn.
11 Annik' akap'ioyĭsk kĭtai'akitsipipika
sŭppo'ŏttsesatsĭk annŏk' ŏks'apsiuŏk; ki an-
nim' stau'pik kitsauomai'sŭkskitsĭssuai.
12 Ki pim'ĭnnoainiki nap'ioyĭs, ksema-
tsĭm'attok.
13 Ki ŏkhs'issi nap'ioyĭs ŭnnianĭstsito'tos
kitsĭn'nŭstseisuauĕsts; ki sauŏkhs'ĭssi ŭnni-
anĭstsska'atok kitsĭn'nŭstseisuauĕsts.
14 Ki annŏk' kikŭt'tautokŏk, ki kŭt'tauots-
ĭmikŏk kitse'poawsĭsts, sŭkskitsĭm'ĭnnoainiki
annik' akap'ioyĭsk sostsĭk'asattok.
15 Kitau'mŭnĭstopuau akŏk'itsĭmaiksĭstsi-
kuĭk Sodom ki Gomorrha ak'skĭtstom annik'
akap'ioyĭsk.
16 Sat'sĭk emŭk'ikĭnax mĭs'tŭpskoawki a-
pis'ix neto'yik kanĭstsĭs'tŭpskopuau: mokŏk'-
ik manĭstsokŏkipi pitse'ksĭnax, ki ĭkkĭnaps'ik
manĭstĭk'kĭnapspi kŭkku'ix.
17 Ki ŭsks'kŭmokau matap'pix; kitakau-
mŭts'kaukoau akŏk'itsĭmani, ki otatoi'apio-
yimoauĕsts kitakitaipstŭsĭstsipĭs'okoau;
18 Kinĭn'ax ki omŭx'ĭnax kitakittŭpĭp'iok-
oai, nĕsto'a kumut'aiakaitŭpipiokoai, kŏkkit-
e'nŭpanĭstosau ki Gentiles.
19 Ki aumŭts'kaukuĭnnoainiki pinstak kŏk-
ŭnĭstse'puyĭsuai; annik' kitak'okokoau kitai'-
akanipuai.
20 Kimats'epuyipuau, Kĭn'oau osta'aw
ksĕsto'au itsĭpstai'puyiu.
21 Ki umu'pappiipi akumŭts'kaiuaie u-
mu'pappiipi mŏks'eĭnsi, ki nĭn'a akumŭts'kai-

uaie okku'i; ki pokax aksenŭpanĭstaiau un'o-
auax ki oksĭs'toauax mŏks'enitŏsauax.
22 Ki kŏnai' tappix kumut'akaukĭmokoaiau
nĕsto'i; ki annŏk' eikak'imauŏk umuts'ipai-
tappiuaspi akitsikŏmotse'piauaie.
23 Kĭm'atsĭstototsenoainiki tuks'kai akap'-
ioyĭs, mĭs'tŭpokskasik stsĭk'i: kitau'mŭnĭsto-
puau kimatakokŏnitotopuau Israel ĭstokŏn-
au'akapioyĭsts otsauomai'akotosi Nĭn'au ok-
ku'i.
24 Ŭsksĭnĭmats'au matskĭtsĭmiu'ats otŭs-
ksĭnĭmats'tokiuă, ki apotŭk'kiuă matskĭtsĭm-
iu'ats otsĭn'aim.
25 Ŏkh'siu ŭsksĭnĭmats'au mŏketŭm'an-
ĭstsau otŭsksĭnĭmats'tokiuă, ki apotŭk'kiuă
mŏketŭm'anĭstsau otsĭn'aim. Anĭstsĭn'nikŏt-
tŭsauaie nap'ioyĭs otsĭn'aim Beelzebub, ak'-
staianĭstsĭnnikŏttaiau itsĭpstaupixk oko'ai?
26 Pinstŭn'nokau; matsekipats akstaisaii-
pasokĭnnĭs; matsitsiksĭs'pats ak'staisaiĭsksĭnĭs.
27 Kĭtse'itsĭnikopuai ski'natsii matai'itsĭn-
ikok ksĭstsiku'inatsii: ki kitai'okhtsipuai ko-
tokhĭs'suai, sem'ik spots'im nap'ioyĭsts.
28 Ki pinstŭn'nokau anniks'ĭsk akenitom-
ixk mostŭm', ki sta'aw matokotsenĭtsiau'ats:
stŭn'nok annŏk' ikots'enĭts iuŏkax mostŭm' ki
staaw stakhts'im.
29 Natokŭmix sĭstsix kŭttomŭtaiponitau'-
atsax nitsipŭn'asaini? ki tuks'kŭm matakit-
totstsiu'ats ksŏk'kum sauŭs'ksĭnoŭssi Kin'o-
au.
30 Kitoku'yikĭnsĭsts ikŏnŭks'topiau.
31 Piniko'puk; kitots'ĭtskŭkaiixkĭmĭmipu-
au akaiĕm'ix sĭstsix'.

32 Annŏk'aie'nŭpanĭstsiuŏk matap'ii nĕs-
to'i, osto'i nitaks'enŭpanĭstau nĭn'ă spots'im.
33 Annŏk' nĭt'saietokŏk matap'piuŏk, os-
to'i nĭtak'saietoau nĭn'a spots'im.
34 Pinstak nimut'oto ĭnnŭst'sĭnni nŏkit-
sĭt'apixĭsi ksŏk'kum: nimat'otopa nŏkitsĭt'a-
pĭxĭsi ĭnnŭst'sĭnni, innu'stoan nimut'oto
(*nŏkitsĭt'apiksĭstos ksŏk'kum*).
35 Nimut'oto nĭn'au ki un'ni mŏk'itsipotsĭs-
tsĭmmotseĭsau, ki otŭn'ni ki oksĭs'tsi, ki ăum'-
si ki maawks'i mŏkitsipotsĭstsĭmmotseĭsau.
36 Ki nĭn'au aks'ikatumĭmmiuax otopok-
au'pimix anniks'isk matap'pixk oko'ai i-
tsĭpsts'taupixk.
37 Annŏk' aiĭs'tŭpŭkomĭmmiuŏk un'ni
nĕsto'i nimatokotsinanŭk'ats: ki annŏk' aiĭs-
tŭpŭkomĭmmiuŏk oku'yi ki otŭn'ni nĕsto'i
nimatokotsinanŭk'ats.
38 Ki annŏk' sauots'ĭssi otauiĭnan'i sauo-
pokiuo'osi nĕsto'ă, nimatokotsinanŭk'ats.
39 Annŏk' ikon'ĭmŏk opai'tappiisĭnni, ak'-
atstomaie; annŏk' at'stomŏk opai'tappiisĭnni,
nĕsto'i itat'stomaie, ai'akokonimaie.
40 Annŏk' kĭto'tokŏk nito'tok; ki annŏk'
nito'tokŏk ito'toyeuaie annŏk' nitse'tokŭkŏk.
41 Annŏk' ito'toyeuŏk prophet otsiprophet-
isaie otak'okuyĭssi prophet osa'kinosĭnniaie;
ki annŏk' ito'toyeuŏk mokŏm'otsitappiuă ot-
o'kŏmotsitappiisaie, otak'okuyĭssi mokŏm'-
otsitappiuă osa'kinosĭnniaie.
42 Ki annŏk' ai'akutŭkkuyiuŏk sto'kĭmi
tuks'kŭmi anniks'ĭsk inŭks'tsĭmĭxk otŭs'ksĭn-
ĭmatsŏssaie, kitau'mŭnĭstopuau matakat-
stom'ats osa'kinosĭnniaie.

CHAPTER XI.

KI un'niniitsiu otai'ksĭstanĭstŏssax na'tsiko-
putsix otŭsksĭnĭmats'ax itsĭstŭpa'atomaie
mŏkŭsksĭnĭmatstoksi ki mŏkatsĭm'semŏksi
ot'akapioyimoauĕsts.
2 Annok' John itsipsts'taupĭssi itai'okiaki-
opi otokh'tsĭsĕsts Christ oiapĭstutsipĭsts'aie,
itokŏt'tsiuax na'tokŭmix otŭsksĭnĭmats'ax,
3 Ki an'ĭstsiuaie, kikŭtami'pa annŏk' aiak-
oto'ŏk, ki nŏk'apsŭmmŏsĭnan noke'tsĭmi?
4 Jesus an'ĭstsiuax, mĭs'tapuk, matan'ĭstsĭn-
nomok John annists'ĭsk kĭtokh'tsipuauĕstsk
ki kitŭs'satsipuauĕstsk:
5 Naps'tsix ŭs'sŭpiau, ŭs'tsekaiĭx ikŏm'ot-
auauŏkaiau, leperix ĭssin'aiau, kŭttaiai'okh-
tsĭmix ai'okhtsĭmiau, enix' aipuau'iau ki kĭm'-
atapsix atsĭmsem'aiau ŏkhs'itsĭniksĭnni.
6 Ki atsĭm'siu annŏk' kŭttai'itstskĭmskŭk-
iuŏk nĕsto'i.
7 Ki otsĭs'tapusax, Jesus otaumŭtŭpaiitsĭn-
nikoŏsauaie akai'tappix John, Tsanĭstappiu-
ă kumutsitappopuai ksĭs'tapsksŏkkum kŏk'-
satsipuai? Kŭttaitstsip'a apai' sopu'yi itau'-
ŭtopăpokaiiu?
8 Ki tsan'ĭstappiua kumut'sitappopuai
kŏk'satsipuai? Kuttaitstsip'a nĭn'naii ĭki-
kĭn'ĭstotosiu? Anniks'isk ĭkikĭn'ĭstotosĭxk
itot'okoyiau Omŭx'ĭnax oko'auĕsts.
9 Ki tsan'ĭstappiuă kumut'sitappopuai
kŏk'satsipuai? Kŭttaitstsip'a prophet? A.
kitan'ĭstopuau skĭtsĭm'iuaie prophet.
10 Annŏk sĭnau', sat'sit, nitse'tomotokŭt-

tau nito'tokatatsĭsau kostoksĭs', ki ake'tomso-
kapapĭstutsimaie koksoku'i.
11 Kitau'mŭnĭstopuau anniks'ĭsk itsipok-
ai'ĭmmokixk akex, mats'itstsipa ŏk'skĭtsĭmiaie
John Baptist: ki annŏk' inŭks'tsĭmŏk spots'im
ĭstsĭn'naiisĭnni ai'skĭtsĭmiuaie.
12 John Baptist ĭstsiksĭs'tsikuĭsts, puk'sŭpi-
ksĭstsikuĭsts spots'im ĭstsĭn'naiisĭnni itŭsk'o
tuitsipiop, ki ŭskotui'tsipimix itŭsk'otuitsi-
pimiau.
13 Konai'prophetix ki okŏk'itsĭmani aie'-
nŭpanistomiauĕsts otsauomo'tosi John.
14 Ki mak'otsĭmenoainiki, am'auk Elias an-
nŏk' ai'akotoŏk.
15 Annŏk itokh'iuŏk mŏk'okhtsĭmsi ŭnan-
ĭstsokh'tsĭs.
16 Tsa nitai'akanipa annŏk' o'tappiisĭnŏk
manĭstsĭn'naiipuaiau? Netoinitsi'au pokax
annim' itawk'pumauawpim itau'pix ki ai'sĭt-
sĭpsattsiau otŭk'auauax,
17 Ki an'ĭstsiauax, kitsik'ŭttomopĭnan ki
kimat'spiipuau; kitau'yĭmopĭnan ki kimau'-
kaiisuauĕsts kimatakipuauĕstsau.
18 John oto'tosi matauyiu'ats ki mataisĭm-
iu'ats, ki an'iop pakh'tokĭnatsiu sauum'itsi-
staaw.
19 Nĭn'au okku'i oto'tosi, au'yiu ki ai'sĭm-
iu, ki an'iop, sŭm'mĭs, aistoks'oyiu ki aistok'-
sĭmiu, publicanix ki sauum'itsitappix otŭk'au-
auax. Ki mokŏk'sĭnni o'kosĭx oto'kŏmotsĭs-
tutokaie.
20 Itau'mŭtŭpsĭtsĭpsattomĕsts akap'ioyĭsts
annim' otsĭt'apĭstutsipĭsts ot'apĭstutŭksĭsts
otsauomai'sauaitsitŭsax.

21 Kitak'oksĭnip maka'pi, Chorazin! kitak'-
oksĭnip maka'pi Bethsaida! nitsĭt'tsipstsapĭs-
tutsipĭsts kitakap'ioyimoauĕsts nitsĭttsipstsap-
ĭstutŭkkitopiau Tyre ki Sidon ĭstak'apioyĭsts
is'taisŭmmisauaitsitauopiau ĭsksĭm'matŭkki-
aipĭstsĭsts ki makh'skĭtsĭsts.
22 Ki kitan'ĭstopuau Okŏk'itsĭmani ĭstsi-
ksĭs'tsikui manĭstaksiksists'papsipi ksĕsto'a,
aks'ĭsiksĭstspapiau Tyre ki Sidon.
23 Ki ksĕsto'a Capernaum, kitspĭn'noko
spots'im, hades kitaks'ĭnnĭssimoko; omŭk'ap-
otŭksĭsts kitakap'ioyim itap'ĭstutsipiau it-
tsipstsapistutŭkkiopiau Sodom, ĭs'taisakiaitai-
tsiopi.
24 Ki kitan'ĭstopuau, Okŏk'itsĭmani ĭstsi-
ksĭs'tsikui manĭstaksiksĭsts'papspi ksĕsto'au.
aks'ĭsiksĭstspapiu Sodom.
25 Annik' Jesus an'iu, nitŏkh'sitŭkki nĭn'a,
spots'im ki ksŏk'kum ĭstsĭn'aimi, kitai'ksĭsat-
tokiauĕsts annĭsts'ĭsk mokŏk'ietappix ki kit-
aipaso'kĭnomoaiau inŭk'sipokax.
26 Ŭnnianĭsts'it Nin'a; manĭstŏkh'sipi kit-
sitsi'tan.
27 Nin'a otokŏnai'nanĭsts nitokok: ki
matsitstsipa ĭsksĭnnu'yiuaie okku'iaie Nin'-
a nits'ksĭnnuyiuaie; matsitstsipa ĭsksĭnnu'yiu-
aie Un'ni, okku'i nits'ksĭnnuyiuaie, ki annŏk
ĭsksĭnĭmats'stokŏttseuŏk Un'ni.
28 Puksipa'akik kŏnai'ikapotŭkkix ki i-
kŏnŭs'soksĭstsix, ki kitak'okotopuau ĭssĭk'sĭs-
tsikosĭnni.
29 Nokhkĭn'ni kĭn'attok, ki ĭsksĭno'kik;
nitsĭk'kĭnapsi nimat'omŭkimuspa; ki kitak'-

okonipuau ku'skĕttsipŏppuauĕsts ĭstsĭk'sĭstsi-
kosĭnni.
30 Nokhkĭn'ni ksĭsts'papiu, ki nitopa'tŭk-
sĭn sŏk'otsiu.

CHAPTER XII.

ANNIK' Jesus Issĭk'opiiksĭstsikui itsisŭp-
poka'atomĕsts napaiĕnĭnsĭmmanĭsts; ki
otŭsksĭnĭmats'ax au'notsiax, ki aiin'asĭsts au-
mŭtŭp'otsĭmiax ki itaumŭtŭp'ioattomiax.
2 Ki Pharisees otsĭnno'ŏssauax, anĭstsiau-
aie, sŭm'mĭsau kitŭsksĭnĭmatsax mat'ŏkhsiu
otap'ĭstutsipuauĕsts annok' ĭssĭk'opiiksĭstsi-
kuik.
3 Ki anĭs'tsiuax kikŭttanĭstopuau'ats
David otap'ĭstutsipi otau'notssi ki otopok-
om'ix;
4 Manĭst'sipipi Ap'ĭstotokiuă oko'ai, man-
ĭstau'attopiau otsitau'pipi ĭstske'tani annik'
kŭt'taŏkhsiik mŏks'auattosi ki otopokom'ix
mŏks'auattosaxaie, ki kak'ŏkhsiu natoi'apie-
kuax mŏksauattosauaie?
5 Ki kikŭtanĭstopuau'ats okŏk'itsĭmani
natoi'apiekuax manĭstap'otŭkkipiau ĭssĭk'o-
piiksĭstsikui otsitsips'taupĭsau omŭk'atoiap-
ioyĭs kimatsikiu'ats.
6 Ki kitan'ĭstopuau annom' itstsiu' tuks'-
kŭm ki skĭt'stom omŭk'atoiapioyĭs.
7 Ki kitsksĭni'topi manĭstap'ipi nitak'ŏkh-
sitsip kĭm'apiisĭnni, ki nimatakŏkhsitsipats

ikĭt'stŭksĭnni, kĭs'taisau otui'mauopiau kŭt-
tautuimaixk.
8 Nin'a okku'i itsĭn'auattomĭnaai ĭssĭk'o-
piiksĭstsikui.
9 Ota'atsĭstapusi, otatoi'apioyimoai itsi-
pim;
10 Ki sat'sit, nĭn'au itsĭps'taupiĭnai, ki o-
tsĭs'i ipo'kŏttsiuaie. Ki aisŭppo'ŏtsesattsiu-
aie, Kŭtai'ŏkhsiuats ĭssĭk'opiiksĭstsikuĭsts
ŏk'okuttotoŏsi? mŏks'enŭpanĭstŭssauaie.
11 Ki an'ĭstsiuax, Ŭn'nats nĭn'au kitopok-
ittappi'ĭmmoau maksinan'si tuks'kŭmi emŭk'-
ikĭna, ĭstsăp'popiĭssaie atŭn'iaksĭn ĭssĭk'opii-
ksĭstsikui, Kŭttomai'akstaisautuyiuatsaie?
12 Nĭn'au kŭttomai'skĭtsimiuats emŭk'i-
kĭna? Ŭn'nikaie itŏkh'siu mŏk'ŏkhsapĭstutŭk-
si ĭssĭk'opiiksĭstsikuĭsts.
13 Itŭman'ĭstsiuaie nĭn'au, Sauksikĭns'tsi-
akit. Ki itsauksikĭns'tsiakiu; ki ikut'tutsip-
aie netoi'nitsiuaie otat'otsĭsi.
14 Itŭmit'sŭksiau Pharisees, ki ikŏnau'kŏk-
itsĭmattsiauaie manĭstaks'enitawpiauaie.
15 Ki Jesus otsksĭnĭssaie, itsĭstapu': ki a-
kai'tappix ipokiuo'iauaie, ki ikŏnau'kuttutu-
yiuax;
16 Ki sokap'anĭstsiuax mŏkstaiitsĭnnikoŏs-
ax'aie:
17 Mŏks'enŭpanĭstosi Esias otan'ipi, ki
an'iu,
18 Sŭm'mok, nitap'otomok, annŏk' nitse'-
niniwattauŏk; nitŭk'omĭmmau, nu'skĕttsi-
pŏppi nimut'ŏkhsĭmmau: nitakitsipotoai'ĭnai
nitsista'awi ki akanĭs'tsĭnmomoyiuax Gentiles
okŏk'itsimani.

19 Mataketskau'ats mataksoksipŭppisŭm'-
ats; mat'akitstsipa matap'pi mŏk'okhtsĭsaie
otse'poawsists moksoku'ĭsts.
20 Apai' otŭk'itsĭssi mataksĭnŭkiu'ats: flax
setsĭs'si matakŭtsĭm'atsaie otsauomai'tŭpskĭs-
aie okŏk'itsimani mŏk'itsskitsstani.
21 Ki otsĭn'ikŏsim Gentiles ak'aumaitsĭm-
iau.
22 Tŭks'kŭm ito'tsipotoau pakhts'ĭstŭmat-
tseu Sauum'itsiStaaw, naps'tsiu, ki mataipu-
yiu'ats: ki ikut'tutuyiuaie, ki naps'tsiuă it'-
sŭppiu ki kŭttai'puyiuă itse'puyiu.
23 Ki kŏnai'tappix it'skaietŭkkiau ki ani-
au kŭtamiu'ats David okkiu?
24 Pharisees otokh'tsĭmsau, an'iau, Am'o
nĭn'au, matomaisaipiksĭstsiu'atsax Sauum'itsi-
Staawx, Beelzebub Sauum'itsistaawx otsĭn'aim-
oai, umutai'saipiksĭstopiax
25 Ki Jesus isksĭnnu'yiuax otŭs'tapiax ki
an'istsiuax, Nĭn'naiisĭnni ai'aketotoki ak'ei-
tsĭnikau; ki akap'ioyis ki nap'ioyis aiaketo-
tokiau mataksipuitsiuats:
26 Sauum'itsitappiuă satŭp'iksĭstussi Sau-
um'itsitappiuă, aiaketsĭstotosiu; ki otsĭn'nai-
isinni kŭttomaksipuitsiu'atsaie?
27 Satŭp'iksĭstainikiau Sauum'itsiStaawx,
Beelzebub nimut'satŭpiksĭstaiau, Tŭkka'ko'-
kosix itsatŭpiksistsiu'atsax? Ŭn'nikaie osto'-
auai ki ak'okŏkitsĭmŭkoau.
28 Ki Satŭp'iksĭstainikiau Sauum'itsista-
awx Ap'istotokiuă otsista'awmi nimut'satŭpi-
ksĭstaiau Apistotokiuă otsĭn'aiisĭnni kito'taak-
oai'ĭni.
29 Mĭskŏpin'ai oko'ai Tsa'akanĭstokotsitsi-

pim'atsaie, mŏk'itauksĭstutsĭsaie ope'kanĭsts-
aie, sauotŭm'ĭsksipĭstŭsaie mĭskŏpin'ai? ki
ak'otŭnoksĭstutsĭmaie oko'ai.
30 Annŏk' nikŭt'taispummokŏk, nikŏttum'-
a: annŏk' nikŭttaupokomoawk'iakimauŏk au-
anit'apiksĭstŭkkiu.
31 Ŭn'nikaie kitan'ĭstopuau, amian'ĭstsau-
umitsitappiisĭnni ki amian'istitŭpsauokŏmots-
e'poawsists Apĭstotokiuă akitsksĭnoaiau ma-
tap'pi; ki annŏk' akitŭpsauo'kŏmotsepuyiuŏk
Atsĭm'istaaw matakitsksĭnoau'ats.
32 Annŏk' itŭp'sauokŏmotsepuyiuŏk Nĭn'-
au Okku'i ak'itsksĭnoau, ki annŏk' itŭpsauo-
kŏmotsepuyiuŏk Atsĭm'iStaaw mat'akitsksĭn-
oau'ats annom' ksŏk'kum ki aie'nĭssi otsĭs'-
tŭpipuitappiisĭnni, mat'akitsksĭnoauats.
33 Ŏkhs'apĭstutos mistsĭs', mŏk'ŏkhsinas-
iu: ki makap'ĭstutos mĭstsĭs mŏk'okapinasi:
mistsĭs' ĭsksĭno'au otsin'assĭnni.
34 Pitse'ksĭnaipokax! Sauum'itsitappiino-
ainiki Tsa'a kitakokotŭnĭstse'poattopuau'asts-
au ŏkh'sĭsts? manĭsta'kauoopi u'skĕttsipŏppi,
maoi' itai'puyiu.
35 Ŏkhsĭn'auă manĭsta'kauoopi ŏkh'si u'-
skĕttsipŏppi sau'otsĭmĕsts ŏkh'siĭsts: Sauum-
itsĭn'nauă manĭsta'kauoopi maka'pi u'skĕttsi-
pŏppi sau'otsĭmĕsts makap'ĭsts.
36 Ki Kitau'ĭstopuau Kŏnai'ksĭstapitse'po-
awsĭsts otakse'puyisau matap'pix aksenŭp'an-
ĭstomiauĕsts Okŏk'itsĭmani istsiksĭs'tsikui:
37 Kitse'poawsĭsts kitakokŏmotsitappiets'-
okoaiau ki kitse'poawsĭsts kitak'saietokoai-
au.
38 Stsik ix Sĭnak'ix ki Pharisees nokŭt'anĭs-

tsiauaie ki an'iau, Nin'a nŏk'okapipĭnan i-
tots'tsipi ksĕsto'a.
39 Ki nokŭt'anistsiuax osauum'itsitappii-
sĭnna ki otau'ŏkotaitappiisĭnna itok'apsat-
sĭmiau; ki mat'akitstsipa ak'okotawpiau.
Tuks'kai ak'okotapiau Jonas prophet.
40 Manĭsts'itaupĭsaie Jonas mammi' o'koan-
niaie nioks'kai ksĭstsikuists ki nioks'kai ko-
ko'ĭsts; ŭnniak'anĭstsitaupiuaie Nĭnau Okku'i
ksŏk'kum u'skĕttsipŏppi nioks'kai ksĭstsi-
kuists ki nioks'kai koko'ĭsts.
41 Nineveh istsĭn'ax, akopoksipapomiauax
o'tappiisĭnna istots'tsĭssi Okŏk'itsĭmani ki ak-
itsauotŭtsepuyiopiau; aisauai'tsitaiau ota-
tsĭm'semŏssax Jonas; ki sat'sĭt, annŏk' skĭts-
ĭm'iuŏk Jonas annom' ĭtau'piu.
42 Amskap'iksŏkkui ĭstsĭn'nauake akopok-
sipapomiuaie o'tappiisĭnna ĭstots'tsĭssi okŏk'-
itsĭmani, ki akitsauotŭtsepoyiopiau: umuk'i-
tsipi ksŏk'kui ito'to mŏkitokhtsĭssi Solomon
otokŏk'sĭniaie; ki annŏk' skĭtsĭm'iuŏk Solo-
mon annom' itau'piu.
43 Sauum'itsistaaw otsai'piksĭstŭssi nĭn'au,
ikĭtksŏk'kuyim itap'auauŏkau ĭssĭk'opĭssĭnni
itap'satsĭm ki matokonĭm'atsaie.
44 Itŭmau'aniu nitak'ătsko noko'ai numut'-
sŭx; ki oto'si ikon'ĭm nam'itaitsiiu, namokh'-
ipaie, ki a'natsĭstutsipaie.
45 Ki itŭm'itappo ki mat'tuyiuax ikĭt'si-
kŭmiax sta'awx, itsĭs'tŭpokapsiax, ki itsipim'-
iax ki itoko'attomiax: ki otsako'itappiisĭnni
eikĭs'tŭpokapiuaie ototom'itappiisĭnni. Ne-
to'i ak'anĭstsiuaie ot'okapitappiisĭnna.
46 Otsa'kiaisitsĭpsattosax matap'pix, Sat'sĭt,

Oksĭs'tsi, ki omu'pappiipix săuauts'im itai'pu-
yiax, ai'puĭnŭmiau mŏk'sĭtsĭpsattŏsauaie.
47 Tuks'kŭm an'istsiuaie, Sat'sĭt, Kiksĭs'ta
ki kumu'păppiipix sauauts'im itai'puyiau, ki
ai'puĭnŭmiau kŏksĭtsĭpsaiisau.
48 Ki anni'ĭsk otan'ikĭsk, an'istsiuaie, Tŭk-
ka' niksĭs'ta? Tŭkka' numu'păppiipix?
49 Ki itas'kotuyiuax otsĭs' otŭs'ksĭnĭmats-
ax ki an'iu Sŭm'mokau niksĭs'tsi ki numu'-
păppiipix!
50 Annŏk' ai'aksĭstutsĭmŏk Nĭni Spots'im
otsitsi'tani aie, osto'i numu'păppiipa, nĕskŭn',
nit'akem, ki niksĭs'ta.

CHAPTER XIII.

NETO'IK ksĭstsiku'ik Jesus itsŭks'kitsĭm
nap'ioyĭs, ki omŭk'sikĭmi ĭssoots'i ita-
kau'piu.
2 Isto'tuitappiix oto'taakax, ki akh'iosat-
sĭs itsĭtsŭppo'piu, ki itakau'piu; ki ĭsto'tui-
tap-piix ikŏn'itŭssuipuyiau ĭssoots'i.
3 Ki an'ĭstsiuax akauo'iau parables ki an'-
iu, Sat'sit, aisŭppipum'auă itui'sŭppipummau:
4 Ki otai'sŭppipummŏssi, moksoku'yi stsĭk'-
ĭsts itsĭn'nĭssiĕsts, ki paiu'tax itotoiax'ĕsts ki
itau'attomiaxĕsts.
5 Stsĭk'ists okotoksskui itsĭn'nĭssiĕsts ot-
sĭts'inŭxksŏkkuaspi; ki otsai'spixksŏkkuaspi
itsĭk'kŭmsŭskiiau:
6 Oto'tŭmĭskŏpsi natos'i, itse'tsĭnitsiau;
ki otsau'okŏtseksau itopo'kŏttsiau.

7 Stsĭk'ists itsĭn'nĭssiiau ksĭssi'ix: ki ksĭs-
si'ix itsŭskiiau ki ito'satsiiauax:
8 Stsĭk'ĭsts ŏkhs'ksŏkkui itsĭn'nĭssiau, kiits-
ĭn'asiau, stsĭk'ists kepĭp'pui, stsĭk'ists nai'ĭp-
pui stsĭk'istsniĭp'pui.
9 Annŏk' ito'kiuŏk, ŭnanĭstokh'tsĭms.
10 Ki ; ŭsksĭnĭmats'ax ito'toyiauaie, ki an'-
ĭstsiauaie, Kumauk'sĭtsĭpsattaiĭsksixau para-
bles ?
11 Nokŭt'anĭstsiuax, kitokokoau kŏk'its-
ksĭniisuai spots'im ĭstsĭn'naiisĭnni itse'kipi,
ki osto'auai matokotau'axau.
12 Annŏk' nan'naniuŏk, ak'okotauaie, ki
akakai'naniu: annŏk kŭttainan'iiuŏk, otsinan-
attopi ak'otsipaie.
13 Ŭn'nikaie numut'ŭnĭstsĭtsĭpsattaiau
parables, ĭssŭppĭs'au mŏksta'apsau; okh'tsĭm-
sau mŏkstau'okhtsĭmsau, mŏkstai'ĭsksĭnnisau.
14 Aien'ŭpanĭstom'ĕsts Esaias, otan'ipi,
okh'tsimeniki kitak'okhtsim, ki kimat'ako-
ksĭnipa; ki sŭppi'niki kitakŭts'api, ki ki-
mat'aksĭnipa:
15 Am'o o'tappiisĭnna u'skĕttsipŏppĭsts
mi'ĕsts, ki okhtok'oauĕsts matomaipumokh-
tsĭmiu'axau, ki oŏps'puauax naps'tsiiax;
mŏksta'apsax moŏps'pix, mŏksta'okhtsĭmsĕsts
mokhtok'ĭsts, mŏkstau'okhtsĭmsĕsts mu'skĕt-
tsipŏppists, mŏkstaisauai'tsitasau, nok'stau-
kuttutuawsau.
16 Atsĭm'siau koŏps'puauax, aiapiau; ki
kokhtok'ĭsts, ai'okhtsĭmiau.
17 Kitau'mŭnĭstopuau, akaiĕm'ix prophet-
ix ki mokŏm'otsitappix ai'puĭnŭmiau mŏk'-
satsĭsauĕsts annists'isk kitai'nipuauĭstsk ki

matsĭnĭm'axauĕsts; ki mŏk'okhtsĭsauĕsts an-
nists'isk kitai'okhtsipuauĭstsk, ki matokhtsĭm'-
axauĕsts.
18 Okhtok ai'sŭpipummauă parable.
19 Matap'pi okhtsĭs'si nĭn'naiisĭnni istse'-
poawsĭn, ki sauo'kŏmotokhtsĭssi, itŭm'ipuksi-
pu Sauum'itsitappiuă ki ito'kasattomaie an-
nik' itsŭp'ipumattopik u'skĕttsipŏppi. An-
nŏk'auk mat'sĭmaie ĭstsŭpipum'ani mokso-
ku'i.
20 Annŏk' mat'sĭmŏk ĭstsŭpipum'ani ok'-
otokskui, ai'okhtsĭmiu epo'awsĭn, ki otse'tam-
etŭksĭnni mat'sĭmaie;
21 Mat'auŭtsitstsipa kŏk'seksi, ki mataks-
isŭmsu'ats; ikikĭn'etŭksĭnni ki ŭkksĭstutŭk'-
sĭnni otos'au, atsim'epoawsĭnni ŭn'nikaie i-
to'toiau, ĭsts'kĭmskŭkiu.
22 Annŏk' mat'sĭmŏk ĭstsŭpipum'ani ksĭs-
si'ix, ai'okhtsĭmiu atsĭm'epoawsin; ki annok'
pai'tappiisĭnni ĭstap'aitsitani, ki spŭkĭs'sists
ito'satstomiauaie atsĭm'epoawsĭnni, ki mats-
inasiu'ats.
23 Annŏk' mat'sĭmŏk ĭstsŭpipum'ani ŏkhs'-
ksŏkkui, ai'okhtsĭmiu Atsĭm'epoawsinni, ki
mokŏm'otokhtsĭmaie; ki itsin'asiu, stsikix,
kepĭp'puyi, stsĭk'ix nai'ĭppuyi, stsĭk'ix niip'-
puyi.
24 Stsik'i parable an'ĭstsiuax, ki an'iu,
Spots'ĭm'ĭstsinnaiisĭnni netum'anĭstsiu Nĭn'-
au, annŏk' ai'sŭpipumauŏk ŏkh'sisŭppi-
pum'ani otsĭn'sĭmman;
25 otai'okasax otap'automokix, okatum'i
ito'toyiuaie, ki ŏkh'sisŭpipumani ipa'soksŭp'-
pipumau makap'sŭpipumani, ki itsĭs'tapu.

26 Ki otsŭs'kĭssi mattuyĭs, ki otsĭn'assi, i-
tŭmĭn'akuo makap'sŭpipumani.
27 Ki Nin'au otapautomokix otsito'taak-
ax ki an'ĭstsiauaie, Nin'a, Kikŭt'taiĭnsĭm-
attop'a ŏkhsisŭpipumani kĭtsĭnsĭmman? Tse-
ma ito'to makap'sŭpipumani?
28 An'istsiuax, Katum'a otap'ĭstutŭksĭn-
aie. Ap'automokix otan'ikax kikŭt'ŏkh-
sitŭkkipa nŏk'ittotosĭnan nŏk'sauotsĭsĭnan-
iau?
29 Ki an'iu, Sa; sauau'tsĭmĭnoainikiau,
makap'sŭpipumani, kŏkskakŭm'sauotsipuaii
ŏkh'sisŭpipumani.
30 Unnianĭst'sŭskĭsau mŏk'itotosi pokiak'-
sĭnni: Ki pokiak'sĭnni oto'si, nitak'otŭmanis-
taiau ai'pokiakix, matom'omoipotokau ma-
kap'sŭpipumani, ki ĭs'ksipikau kŏk'kĭtsetsĭns-
ĭssuaiau; ki ĭstŭp'omoipotokau napaiĕn'insĭm-
man nitapaiĕn'iokoai.
31 Stsik'i parable an'ĭstsiuax, ki an'iu,
Spots'im istsĭn'naiisĭnni netŭm'anĭstsiu mus-
tard ĭstsĭn'sĭmman, annik' mat'sĭmŏk nĭnau,
ki ai'sŭpipumau otsĭn'sĭmman;
32 Itsĭs'tŭpskaiinŭkotsiuaie kŏnai'ĭnsĭm-
manĭsts; ki sŭs'kiĭssi, itsĭs'tŭpomŭkkuiau in-
sĭm'manĭsts, ki itsĭs'tsĭsasiu, ki paiu'tax itoto-
iau ki itoko'attomiax ĭsto'kŭniksĭsts.
33 Stsik'i parable an'ĭstsiuax; Spots'im ĭsts-
ĭn'naiisĭnni nitŭm'anĭstsiu itai'kopŭtstaupi,
annik' mat'sĭmŏk ake'u, ki kaias'attom ni-
oks'kŭmi omŭk'okosix, napaiĕn itui'tsiau, ki
ikŏnai'kopŭtstopiau.
34 Am'ostsk Jesus ikŏnai'sĭtsĭpsattsiuăsts
matap'pix parables itai'sĭtsĭpsattsiu; ki sau-

omai'sĭtsĭpsĭssi parable matomaisitsĭpsatsiu-
atsax:
35 Mŏksenŭp'anĭstossi Prophet otanipi, ki
an'iu, nimutaksipa'kuiaki parables; nitaks-
e'poattopiau annists'isk kai'sattop'istsk ksŏk'-
kumă sauomap'ăstotoawsi.
36 Ki Jesus aiĭs'tŭpskuyiuax matap'pix, ki
itsit'sipim nap'ioyis: ki otŭsksĭnĭmatsax otsi-
tota'akax, ki an'iau noksksĭnĭm'atsokĭnan
parable makap'itaisŭppipumaupi ĭnsĭm'man.
37 Nokŭt'anĭstsiuax, Annŏk' itai'sŭpipum-
auŏk ŏkh'si ĭnsĭmmani Nĭn'au okku'yi am'-
ĭni;
38 Insĭm'man konai'tappiua; ŏkh'si ĭnsĭm-
mani, nĭn'naiisĭnni ĭsto'kos'ix; ki makap'iĭn-
sĭmmani, Sauum'itsitappiuă o'kosix;
39 Katum'a annŏk' ai'sŭppipumattomĕsts,
Sauum'itsitappiuă itamiu; pokiak'sĭnni ksŏk-
kum aiksiuo'si; ki aipo'kiakix, atsĭm'otokatâ-
tsĭsau,
40 Manĭsts'aumoipitŭkkipiau makap'ĭnsĭm-
manĭsts ki manĭstse'tsĭnĭtspiau; ak'ŭnĭststsiu
aiksiuo'si annom' ksŏk'kum.
41 Nĭn'au okku'i aks'ĭstŭpskuyiuax ota-
tsĭm'otokatatsix, ki ak'omoipotsĭmiauĕsts i-
kŏnau'kapiĭsts ki anniks'isk matap'pixk, sau-
um'itsitappiiau ak'omoipotoyiuax;
42 Ki akitsĭpst'apiksĭstsiauax omŭx'tsi; an-
nim' ak'itstsiau asain'sĭnni, ki satse'kĭnani.
43 Mokŏm'otsitappix akotŭmĭk'kŭnasuyei-
au, manistsĭk'kŭnasuyipi nato'si, un'oauai
otsĭn'naiisĭnni, akotsĭk' kŭnasuyiauaie. An-
nŏk' itokh'iuŏk ŭnanistokh'tsĭms.
44 Stsĭki, Spots'im istsĭn'naiisĭnni nitŭm'-

anĭstsiu treasure kaias'attomaie insĭm'man; kon'ĭssi nĭn'au, mat'aiksasattomaie, kĭ otsetam'etŭksĭnni itsĭs'tapu ki ipum'attopiĕsts otokŏnai'nanĭsts, ki ipum'attomaie annik' ĭnsĭm'manĭk.
45 Stsik'i, Spotsim ĭstsĭn'naiisĭnni nitŭm'anĭstsiu awkh'pumapiekuŭn otap'sŭmmŏssi ŏkh'six pearls:
46 Kon'ĭssi tuks'kŭmi pearl akai'ĭxkĭmasiu, itsĭs'tapu, ki ipum'attopiĕsts otokŏnai'nanĭsts ki ipum'attau.
47 Stsĭk'i, spots'im ĭstsĭn'naiisinni nitŭm'anistststsiu itau'mikaupi, annŏk itsuia'pĭxĭmŏkaie omŭk'sikĭmi, ki itomian'ĭstomoipitŭkkiu:
48 Itui'tsĭssaie, itopĭts'ŭsskŏpattomiauaie ĭssoots'i, ki ito'piiau, ki ŏkh'six itaisŭppitsi'iau ĭskix; ki makaps'ix istsĭs'tapiksĭstsiiau.
49 Ak'otŭmanĭstsiu aiksiuos'i ksŏk'kum: atsĭm'otokatatsix ak'sipuksŭpsŭxiau, ki akai'aketaipiksĭstsiiau Sauum'itsitappix ki mokŏm'otsitappix;
50 Ki akitsipst'apiksĭstsiiau (*sauum'itsitappix*) omŭx'tsii; annim' ak'itstsiau asaĭn'sĭnni ki satse'kĭnani.
51 Jesus an'ĭstsiuax kikai'okhtsĭmipuauastsau annists'isk? An'ĭstsiauaie, A, nĭn'au.
52 Itŭm'anĭstsiuax Annŏk' ai'sĭnakiuŏk ŭsksĭnĭmats'au spots'im istsĭn'naiisĭnni, nitŭm'anistststsiu nĭn'au, iko'yiuŏk, sauauts'ĭmĕsts treasure manists' ki ŭk'aisĭsts.
53 Ki itŭnĭsts'tsiu, Jesus otaiksiu'attosĕsts annĭsts'isk parables, itsĭstŭpa'atomaie.
54 Ki otsito'tosi otau'ŭtauŏsĭni otat'oiapioyimoai itsipst'ŭsksĭnĭmatsiuax, ki ek'skaie-

tŭkkiau, ki, an'iau, Tse'ma itotsĭm'atsĕsts am'-
ok mokŏk'sĭnik, ki am'ostsk ot'omŭkapĭstutŭk-
sists?
55 Kŭttomai'sauamiu'ats ai'satsakiuă okku'-
i? Kŭttomaisauainikŏttsiu'ats Oksĭstsi, Mary?
ki omu'pappiipix kŭttomaisauainikŏttsiu'atsax
James, ki Joses, ki Simon, ki Judas?
56 Ki ot'akemix okŭttomaisauokŏnopokom-
ok'atsax? Am'o Nĭn'au, Tse'ma itotsĭm'atsĕsts
annists'ĭsk?
57 Ki its''tsskĭmskŭkiax osto'i. Ki Jesus
an'ĭstsiuax, prophet itŭs'tsakŏttau, sauomai'-
tapposiĕsts otau'ŏsĭni ki otau ŭt'okoai.
58 Otsauomai'tŭksuai ŭn'nikaie itsauomap-
ĭstutŭkkiu annim' akauo'yiĕsts ŭkkŭk'umapo-
tŭksĭsts.

CHAPTER XIV.

ANNIK' Herod tetrarch okhtsĭm'attomĕsts
Jesus otap'ĭstutsipĭsts,
2 Ki an'ĭstsiuax otap'otomokix am'omauk
John Baptist; enio'sĭnni mat'sipuau; ŭn'nik-
aie ŭkkŭk'umapotŭksists itap'ĭstutsimĕsts.
3 Herod ŭkai'eĕniuaie John, ki aiĭs'ksipĭs-
tsiuaie, ki itsok'iuaie osto'iaie Herodias, us
Philip otokeman'ĭnaai.
4 Tŭk'ka John an'ĭstsiuaie matŏkhsiu'ats
kŏk'otoŏssi.
5 Ki otai'aksenitossaie, stun'nuyiuax ma-
tap'pix, tŭk'ka ĭsksĭnnu'yiuaxauaie prophet.
6 Ki otai'totstsĭssi Herod otsit'sipokaiipi,
Herodias otŭn'ni itŭt'sikipiu, ki itsŭp'ĭstutu-
yiuaie Herod.

7 Itsiksĭs'toatsiuaie atoŭn'ĭssĭnni mŏk'itto-
kotossaie otan'ĭstopiaie.
8 Ki oksĭs'tsi otsĭs'tok, ki an'iu, John
Baptist otokŏn' ĭstsŭp'potoat omŭk'okos ki
annom' ĭstoko'kit.
9 Ki omŭx'ina itsĭk'oketŭkkiu: ki otŭtoan-
ĭs'si ki otopokau'yemix, ŭn'nikaie itani'u
mŏk'okotŏsaie.
10 Ki itŭp'skŏkiu, ki itsi'kawkokĭtsiauaie
John itsĭpsts'okiawpiaie.
11 Ki otokŏn' itsipuk'sipĭppotopaie, omŭk'-
okos itsŭp'potopaie, ki ikotauai'e ake'kuŭn:
ki ito'tsĭppotuyiuaie oksĭs'tsi.
12 Ki otŭs'ksĭnĭmatsax itoto'iau ki mat'-
sĭmiau mostŭm'i, ki ai'akotomiau, ki i'tappo-
iau ki itŭnĭs'tsiiau Jesus.
13 Jesus otokh'tsĭmsi, itsĭs'tŭpaatomaie
akh'iosatsĭs itsui'akhiosiu, ki ksĭs'tapsksŏk-
kum itŭpanĭstappo'aie: ki matap'pix otokh'-
tsĭsau itsiksiuopokiuo'iauaie, otakap'ioyimo-
auĕsts sŭx'iau.
14 Ki Jesus itopĭtsĭssoa'atomaie, ki nan'nu-
yiuax akai'tappix, ki kaiĭm'iuax, ki ikut'tutu-
yiuax otai'oktokosimoauax.
15 Ki otai'ĭstŭkkŏpsi, otŭs'ksĭnĭmatsax ot-
sitota'akax, ki an'ĭstsiauaie, annom' ksĭs'taps-
ksŏkkumasiu, ki au'mŭtŭputŭkku; o'tappii-
sĭnna ŭnnĭstŭps'skos, mŏk'ittapposi akap'io-
yĭsts, mŏk'opumattosi aau'ŏsĭn.
16 Ki Jesus an'ĭstsiuax, matokuiĭstapu'iau-
ats; kotok' mŏks'auattopiau.
17 Ki an'ĭstsiauaie, annom' nitsinan'anĭsts
nĭsittu'yi ke'tanĭsts ki na'tokŭmi mammix'.
18 An'iu, puk'sipĭppotokikau.

19 Ki an'ĭstsiuax kŏnai'tappix mŏk'opasax
mattu'yikui; ki mat'sĭmĕsts nĭsittu'yĭsts ke'-
tanĭsts ki na'tokŭmi mammix', ki, otspisŭp'si
itatsĭm'etsĭmĕsts, ki itau'minotsimĕsts; ki i-
kotsiu'ax otŭs'ksĭnimatsax ke'tanists, ki otŭs'-
ksĭnĭmatsax ikotsiu'ăsts o'tappiisĭnna.
20 Ki ikŏnau'yiau, ki itoku'yiau: ki mat'-
sĭmĕstsiau pi'nikĕsts itstsi'ĭsts na'tsikoputtuyi
ĭsksĭmmatŭk'iissokaiĭsts.
21 Ki aunikș'ĭsk au'yixk nĭsitsi' omŭk'sike-
pĭppix nĭn'ax, ki akex, ki pokax'.
22 Ki Jesus eikak'imatsiuax otŭs'ksĭnĭm-
atsax mŏkĭt'sŭppopĭsax akh'iosatsĭs, mŏko-
tom'apŭmmosax, otsakiaiĭs'tŭpskoŏsaie otap-
piisĭn'na.
23 Ki otsĭs'tŭpskoŏsax otappiisĭn'nă, itsita-
mĭsso' nitum'mo mŏkatsimoiikasi; ki otau'-
tŭkkussi itsĭttau'piu.
24 Ki akh'iosatsĭs ai'itŭtsikioo, ki ipawkh'-
paikimskawp: tŭk'ka, umut'totsŭppopi.
25 Ki nĭssoo'yi ĭkska'tŭksĭnni koku'yi Je-
sus itsitappo'ax, omŭk'sikĭmi itokh'itauauŏkau.
26 Ki otŭs'ksĭnimatsax otsĭnno'ossauaie u-
muttokhitauau'okani omŭk'sikimi, ap'aitsitai-
au, ki an'iau, Sta'awina; ki oko'pusuai ito-
kum'iau.
27 Ki Jesus kaiĭp'sĭtsĭpsatsiuax, ki an'iu,
Ŏkh'sitŭkkik; nitam'i; Piniko'puk.
28 Ki Peter nokŭt'ănĭstsiuaie, Nin'a kŭm'-
ămieniki ani'kit ksĕsto'a nŏk'itotosi nŏk'itsi-
tŭpauauŏkasi omŭk'sikĭmi.
29 Ki an'iu, Puk'siput. Ki Peter otĭnnĭsa'-
atossi akh'iosatsis, itokh'itauauŏkau omŭk'si-
kĭmi mŏk'ittapposi Jesus.

30 Ki otsĭnĭs'si eik'sopuyi, itsiko'pum: ki
otaumŭtŭp'sŭppopiisi omŭk'sikĭmi ita'sainie-
puyiu, ki au'aniu Nin'a, Kŏmotse'piokit.
31 Ki Jesus itŭp'sauksikĭns'tsakiuaie ki its-
ĕn'iuaie, ki an'ĭstsiuaie, ksĕsto'a enŭkaumai'-
tŭkkiua, kumauk'saietŭkkiks?
32 Otsito'tosau akh'iosatsis, itsiksĭst'sopu.
33 Anniks'isk itsŭp'popixk akh'iosatsĭs ito-
to'iauaie ki atsĭmmĭm'miauaie ki an'iau, E'-
mŭmi kitam'i Ap'istotok'iuă okku'i.
34 Ki otau'pŭmmossau, itoto'iau Gennesaret
ĭstau'ŏssĭni.
35 Ki annim' ĭstsĭn'ax, ots'ksĭnnoŏssau, i-
tŭp'skŭkiau kŏnŭs'ksŏkkum sa'akapotsi, ki i-
totsĭp'iauaie ikŏnai'oktokosix:
36 Ki au'kŏmŏnĭstsiauaie (Jesus) mŏkskaks'-
ĭxenĭsax oso'kŏsĭm itssaiin'ikaists: ki man-
ĭsts'eipi kaien'ĭmĭx ŭn'nineetsĭmi sokap'okut-
totoax.

CHAPTER XV.

AI'SĬNAKIX ki Pharisees, Jerusalem istsi-
tappimix otsit'totaakax Jesus, ki an'iau,
2 Tsanĭstapiuats umut'ŭnĭstŭpaipixipiau ŭk-
aitappix otŭn'ĭssuaiauĕsts? oyĭs'sax ke'tan,
matŭstsĭmiu'ax.
3 Nokŭt'anĭstsiuax ku'maukanĭstŭpaipĭxip-
uaiĭsks Ap'ĭstotokiuă otse'poawsĭnni kŏk'sat-
sĭsuai kiksĭs'tapŭnĭssuai?
4 Ap'ĭstotokiuă an'iu, atsĭmmĭm'mĭsau kĭn'-
a ki kiksĭs'ta; ki, annŏk' ai'pakosĭnikuyiuŏk
un'ni ki oksĭs'tsi, unnianĭstse'ĭnsă.

5 Ki kitan'ipuau annŏk' an'ĭstsiuŏk un'ni
ki oksĭs'tsi, kotŭk'sĭnaie, kitak'ototokuinanipi
nĕsto'a,
6 Ki kŭt'atsĭmmĭmmiuax un'ni ki oksĭs'-
tsi, *paio'toau.* Kitse'poawsuauĕsts kumut'sai-
epumapĭstutsipaie Ap'ĭstotokiuă otse'poaw-
sĭn.
7 Kitsiksĭs'tapokŏmmotsitappiansuai! Esaias
prophet kit'sokapenŭpanikoau, ki an'iu,
8 Am'ox matap'pix nimut'astokokiau ma-
au'ĕsts, ki nimut'atsĭmmĭmmokiau oto'ŭniu-
auĕsts: ki u'skĕttsipŏppuauĕsts nitsĭp'piokok-
iĕsts.
9 Nitsiksĭs'tapatsĭmmĭmmokiau, ŏk'aumai-
tsipĭsts ăt'suaiĭsksĭnĭmats'iauax nĭn'ax otan'i-
puauĕsts.
10 Ki nan'nikŏttsiuax o'tappiisĭnna ki an'-
ĭstsiuax, Okh'tok, ki sokap'okhtok;
11 Annik' itsŭp'popiik maoi'i matokapĭsto-
tok'atsaie nĭn'aii; annik' sŭk'siik maoi'i ito-
kapĭstutuyiu'aie nĭnaii.
12 Ki otŭsksĭnimats'ax otsĭtota'akax ki ot-
an'ikax kikŭt'ŭsksĭnipa Pharisees otsĭs'kŭksau
otokh'tsĭsau annik' epo'awsĭnik?
13 Ki nokŭt'ŭniu, kŏnai'sŭpipumanĭsts
Nin'a spots'im okŭt'taisŭpipumattopĭstsi ak'-
sŭskŏpattopiĕsts.
14 Amau'patokau; naps'tsiotŭppĭnnŭkiau
naps'tsix. Ki naps'tsiuă ătŭppĭn'nŭssi nap-
tsi'i, atŭn'iaksĭnni akai'akitsŭppopiiau.
15 Peter itŭman'ĭstsiuaie, noksksĭnĭm'atsok-
ĭnan am'om parable.
16 Ki Jesus an'iu, kikŭttaisakiaisauaiokh-
tsĭmipiuaua?

17 Kikŭttaisauaiokhtsimipuaua, annik' it-
sŭp'opiik maoi'i, itŭp'sŭppopiu mo'koanni ki
ipsai'piosop?
18 Ki annists'ĭsk itsŭks'isk maoi'i u'skĕttsi-
pŏppi itsŭks'iax; ki itokap'ĭstutuyiauaie nĭn'-
aii.
19 U'skĕttsipŏppi itsŭks'ĕsts sauum'itsitsi-
tanĭsts, inik'sĭsts, auŏk'otanĭsts kŏmos'ists, ĭs-
tŭp'saiepĭtsĭnni, atauŭn'ĭssĭsts;
20 Am'ostsk itokap'istutuyiauaie nĭn'ai'i;
ki maks'oyissi otsauomŭs'tsĭmĭssi matokapis-
tutuyiuats nĭn'aii.
21 Jesus itŭmĭstŭpa'atomaie, ki Tyre ki
Sidon ĭstssoots'ĭsts itsitap'po.
22 Ki sat'sit, Canaan ista'ke itsux'iu an-
nists'isk issoots'istsk, ki itasaine'poattsiuaie,
ki an'iu, Kĭm'okit Nin'a, David okku'i! ni-
tŭn'na eiko'ksĭstutoau maka'pistaaw.
23 Ki matsitsitsipsattsiuatsaie. Ki otŭs'-
ksĭnĭmatsax otsitota'akax ki otau'kŏmŏnikax
ki an'iax Ŭnnĭstŭp'skŏs; nitŭsksauasaine'po-
ŭkĭnan.
24 Ki nokŭt'anistsiuax, nikak'itŭpskoko
Israeli ĭstat'stanix emŭk'ikĭnaiix.
25 Otsitŭmitota'akaie ki otatsĭm'mĭmmok-
aie, ki an'iu, Nin'a Spum'mokit!
26 Ki nokŭt'anĭstsiuaie, matŏkhsiu'ats mŏk'-
otsĭssi pokax otsau'ŏsĭnoaii mŏkitŭp'apĭxĭs-
ĕsts imitax'.
27 Ki (*ake'uă*) an'iu, E'mŭniu, Nin'a; ki
imitax' au'attomiau pinikĕsts ĭnnĭssi'ĭsts ots-
in'aimoauai otsitau'yipiaie.
28 Jesus itŭmok'anĭstsiuaie, Ake', omŭk'o
kĭtaumai'tŭksĭnni: Ŭnnianĭstsits'tsĭs kitsitsi'-

tatopi. Ki otŭn'ni ikuttotoai'ĭnai annik' itai'-
ksĭstsikumiopik.
29 Ki Jesus itsĭs'tŭpaatomaie annim', ki it-
ast'toto Galilee istomŭk'sikĭmi; ki ita'mĭsso
nitum'mo ki itau'piu annim'.
30 Ki akai'tappix otsito'taakax, ki ipokom'-
iauax ŭs'tsekaiix, naps'tsix, kŭttaiai'puyix, i-
ko'mŭksix, ki akaiĕm'ix stsĭk'ix ki Jesus o-
kŏt'sĭsts itsĭn'apiksĭstsiauax; ki ikut'tutuyiu-
ax:
31 Ki kŏnai'tappix ek'skaietŭkkiau, otsĭn-
no'ŏssauax kŭttaiai'puyix otse'puyĭssax, ki i-
ko'mŭksĭx otokut'totoŏsax, ki ŭs'tsekaiix ot-
auau'ŏkăsax, ki naps'tsix otsaps'ax: ki ŭs'tsa-
kŏttsiau Israel ĭstap'ĭstotokii.
32 Jesus itŭmĭn'nikŏttsiuax otŭsksĭnĭmats'-
ax, ki an'iu, nitai'kĭmaiau o'tappiisĭnna ni-
oks'kai ksĭstsiku'ĭsts nitopok u'pimokiau, ki
matokoyiu'axau: ki nimat'aksĭstŭpskoauax-
au otau'notssau ŏkskakŭmitseni'au mokso-
ku'i.
33 Ki otŭsksĭnĭmatsax an'ĭstsiauaie Tse'ma
nŏkĭtotsipĭnan'a ke'tani manĭsto'mŭkopiau
mŏk'otokuĭsĕsts o'tappiisĭnna?
34 Ki Jesus anĭstsiuax, Tsanetso'a ke'tan-
ĭsts kitsinan'oauĕsts? Ki an'iau, Ikĭt'sikaiau,
ki unna'tosĭmi inŭk'umix.
35 Ki an'ĭstsiuax o'tappiisĭnna, ksŏk'kum
mŏkittopasax'ax.
36 Ki mat'sĭmĕsts ikĭt'sikaiĕsts ke'tanĭsts
ki mammix', ki a'tsĭmoiikau, ki a'mĭnotsĭm-
ĕsts, ki ikotsiuax otŭsksĭnĭmats'ax, ki ŭsksĭn-
ĭmats'ax ikotsiu'ax o'tappiisĭnna.
37 Ki ikŏnau'yiau, ki ikuyi'au; ki mat'-

sĭmiau pinikĕsts ĭtskim'iauĕsts ikĭt'sikaii ĭs-
ksĭmmatŭk'isokaiĭsts itui'tsĭsts.
38 Anniks'isk au'yixk nĭssoyĭm'i omŭk'sike-
pĭppix nĭn'ax, ki akex, ki pokai.
39 Ki itsĭs'tŭpskuyiu o'tappiisĭn'na, ki it-
sĭt'sŭppopiu akh'iosatsĭs, ki ito'to Magdala
ĭstssootsĭsts'i.

CHAPTER XVI.

PHARISEES ki Sadducees ipok'itotoiau ki
as'saksksĭnnuyiauaie, ai'puĭnŭmiau mŏkan-
ĭs'tsĭnnomoŏsax spots'im ĭstap'stosĭnni.
2 Nokŭt'anĭstsiuax, autŭkkus'si, kitan'ipu-
au ak'etameksĭstsiku; ămawk'ĭssoksĭstsiku-
ists.
3 Ki ksĭskŭnna'tŭnnĭssi, ak'akapiksĭstsiku
annok' ksĭstsikui, amawkĭssoksĭstsikuists ki
ĭkikĭn'inatsiu. Kitsiksĭs'tapokŏmotsitappiau-
suai! kitokot'ainipuau assoksĭs'tsikuĭsts o-
stokso'auĕsts; ki kimatokot'ainipuau annists'-
isk ksĭstsiku'ĭstsk ĭstsap'stosĭsts.
4 Otsauum'itsitappiisĭn'na ki otau'ŏkotai-
tappiisĭn'na ap'satsĭmiau apsto'sĭnni; ki mat-
akokotau'axau apsto'sĭnni; prophet Jonas ot-
ap'stosĭnni akokotauaie'. Ki skĭtsiu'ax ki its-
ĭs'tapu.
5 Ki otŭs'ksĭnĭmatsax otau'pŭmmosau
pakhts'esaiĭsksĭnĭmiau mŏk'atŭksau ke'tani.
6 Jesus itŭm'anĭstsiuax Mokŏk'ik ki isks-
kats'ĭk Pharisees ki Saducees ĭstsi'kopŭtsketat-
sĭsau.
7 Ki ai'sĭtsĭpsattseiau, ki an'iau, nimatots-
ipĭnan'a ke'tani,

8 Jesus otsĭnno'ŏsax, an'istsiuax, Inŭk'au-
maitŭkkix, kumauk'sĭtsĭpsăttseipuauaisks, kit-
sauo'tŭksuai ke'tani?
9 Kikŭt'taisakiaisauokhtsĭmipuaua, kikŭt-
taisauŭsksĭnipuaua nĭsito'mŭksikepippix ma-
tap'pix ĭstsĭsĭttu'ĭsts ke'tanĭsts, ki tsanetso'ă
kitots'ipuauĕsts ĭsksĭmmatŭk'isokaiĭsts?
10 Nĭstoyĭm'i omŭk'sikepĭppix matap'pix
ĭstokĭtsikaists ke'tanĭsts ki tsanetso'ă kitots'-
ipuauĕsts ĭsksĭmmatŭk'isokaiĭsts?
11 Kumauk'staiokhtsĭmipuauaisks kimat'-
sĭtsĭpsattopuau'ats ke'tani, kŏkĭskskatsissuai
Pharisees ki Saducees ĭstsi'koputsketatsĭsau?
12 Itŭm'ĭsksĭnĭmiau matsemiu'atsax mŏks-
ĭskatsĭsaie ke'tani istsi'koputsketatsĭs, ki ai'-
semiuaxmŏks'ĭskatsĭsaie Pharisees ki Saducees
ots'ksĭnĭmats'tŭksuaiax.
13 Jesus otsito'tosi Cesarea Philippi, ai'sŭp-
poŏtsesattsiuax otŭsksĭnĭmats'ax, Tsa ani-
u'axau matap'pi nesto'a nĭn'au okku'i nŏk'-
ŭmsi?
14 Ki an'iau, stsik'ix John Baptist: stsĭk'ix,
Elias: ki stsĭk'ix, Jeremias, ki stsĭk'ă prophet.
15 An'ĭstsiuax Tsa kitak'anipuau nŏk'ŭm-
si?
16 Ki Simon Peter nokŭt'anĭstsiuaie ksĕsto'-
ăkauk Christ, Ap'istotokiuă ipai'tappiiuŭk
okku'i.
17 Jesus nokŭt'anĭstsiuaie kitatsĭm'si, Si-
mon BarJonas. Ik'sisakuyi ki aa'pŭni kimat'-
ŭsksĭnĭmatsok'astsau: nin'a spots'im *kitusksĭn-
ĭmats'ok*.
18 Ki kita'atanĭsto, ksĕsto'akauk Peter,
ki am'om ok'otokŭm nitak'ittokhitokoĭska

church; ki Hades istokh'sepĭstanĭsts matakatsiu'atsaie.
19 Ki kitai'akokoto spots'im istsĭn'naiisĭnni
itotai'kauaipixĭxtŭkiopi; ksŏk'kum kitai'akomianĭstomopipi, spots'im ak'itomopipo; ksŏk'kum kitai'akomianĭstapotsippi spots'im ak'itapotsip.
20 Itŭm'anĭstsiuax otŭsksĭnĭmats'ax mŏkstaitsĭnnikoŏsax'aie os'o'i otŭm'si Jesus Christ.
21 Annik' Jesus itaumŭtŭp'anĭstsĭnnomoyiu-
ax otŭsksĭnĭmats'ax manĭstakittappopi Jerusalem, manĭstaks'ipuinaistoto'awpiauaie omŭx'ĭmĭx ki omŭk'atoiapiekuax ki ai'sĭnakix, ki manistaks'enitawpiauaie, manistaks'ipuauĭstotoawpiuaie nioks'kai ksĭstsikui.
22 Peter itŭmo'toyiuaie, ki aumŭtŭp'sitsĭp-
sattsiuaie, ki an'iu, Nin'a kŏkŭnĭstsĭp'piokosi; matakittotstsiu'ats ksĕsto'a.
23 Ki itapotŭkau'aie, ki an'ĭstsiuaie Peter
apŭt'tokokit, Satan; kŏk'kĭtstsskĭmskŭki; kimatsskŭmau'ats Ap'ĭstotokiŭă kitsksska'tŭksists annom' ksŏkkum.
24 Itŭmanĭstsiuax otŭsksĭnĭmats'ax Iststsi'-
ki matap'pi makopokiuo'ŏssi nĕsto'a, ŭnnianĭst'auŭtsikĭmatsĭstotos, ki ŭnnianĭstto'tsĭs otauai'staksĭnni, ki ŭnnianĭstopokiuos nĕsto'a.
25 Annŏk'aiakitsikŏmotsepiosiuŏk opai'tap-
piisĭnni, akatstomaie': ki annŏk' itai'akatstomŏk opai'tappiisĭnni, nĕstoi umutak'atstomaie, ai'akokonimaie.
26 Tsanetso'ă matap'pi ak'okuiĭstŭpasokui-
ĭm'ats minan'attŭssi kŏnŭs'ksŏkkum, ki atsto'si

otsipai'tappiisĭnni? Awx'a otai'akokotawpi-
aie opai'tappiisĭnni?
27 Nin'au okku'i akototo'yĭnaie Un'ni ots'-
tsapĭnasĭnni ki oto'tokatatsix akopokiuo'iax,
ki kŏnai'tappix manĭstsi'piĕsts otap'otŭksuau-
ĕsts ak'ŭnĭstokotsiuax.
28 Kitau'mŭnĭstopuau stsik'ix annom' itai'-
puyiau, mataksattotsĭm'axau eĭno'sĭnni otsau-
omai'noŏsau nĭn'au okku'i otsĭn'aipuksipusi
mŏks'ĭnaiisi.

CHAPTER XVII.

OTAIKSIUO'ĔSTS nauyi ksĭstsikuĭsts
Jesus mat'toyiuax Peter, James, ki John o-
skŭn', ki itŭnĭstŭpĭp'iuax spi'tummo.
2 Ki otsakiainoŏsauaie it'oketsistŭmiĭn-
ai; ki ostoksĭs'i ĭkkŭn'natsiuaie manist'ĭk-
kŭnnasuyipi nato'si, ki otsĭstotos'ists ksix'ĭn-
atsiĕsts manĭsti'ksĭxĭnatspi ksĭstsikui.
3 Ki sat'sit, itsina'kuaiĕmiau Moses ki
Elias, ki ai'sĭtsĭpsattsiauaie.
4 Peter itŭm'anĭstsiuaie Jesus, Nin'ă, ŏkh'-
siu annom' nŏk'ittaupisĭnan: ŏkh'sitŭkkie-
niki, nŏkapĭstutsĭsĭnan annom' nioks'kai a-
pi'manists; tuks'kăii kŏksinan'attosi, ki tŭks'-
kaii Moses mŏksinan'attosi, ki tuks'kaii Elias
mŏk sinanattosi.
5 Otsakiai'puyĭssi, sat'sit ĭkkŭn'aisoksĭs-
tsikuyi ituyi'kŭnakoaiau: ki sat'sit, epo'aw-
sĭnni itots'tsiu assoksĭs'tsikui, ki an'iu, Am'o
nitŭk'omĭmokos nitsekŏkh'sĭmmau; okh'tok.

6 Ki ŭsksĭnĭmats'ax otokh'tsĭsauaie itopi'-
iau ostokso'auĕsts, ki eks'kaikopumiau.
7 Ki Jesus ito'to, ki itsĭxen'iuax, ki an'iu,
Nipuauk', ki piniko'puk.
8 Ki ot'sŭpsau matsĭnnuyiau'axau matap-
pix, kaks'ĭnnuyiau Jesus.
9 Ki nitum'moyi otsĭnĭssat'tosau, Jesus it-
sem'iuax, ki an'iu, Pinanĭs'tok matap'pi kits-
ĭnip'uauĕsts, Nĭn'au okku'i otsauomăt'sipu-
ausi eĭnsĭn'ni.
10 Ki otŭs'ksĭnĭmatsax aisŭppoŏttsesattsi-
auaie, ki an'iau, mauk'auaniĭsksĭxau ai'sĭnak-
ix ak'otomoto Elias?
11 Ki Jesus nokŭt'anĭstsiuax, E'mŭn-
iu, Elias ak'otomoto, ki akokŏnau'kŏmoto-
tom.
12 Ki kitan'ĭstopuau, Elias ŭk'auto, ki
matsksĭnnuyiu'axauaie ki nitsĭs'tutuyiau-
aie manĭstŭp'stapiau. Neto'yi akŭnĭstai'pu-
ĭnattsiauaie Nĭn'au okku'i.
13 Itŭm'ĭsksĭnĭmiau ŭsksĭnĭmats'ax umut-
ai'sitsĭpsi John Baptist.
14 Otsito'tosau o'tappiisĭn'na, nĭn'aii otsi-
to'taakaie itsito'topĭstuksĭsano'piĭnaie, ki
an'iu,
15 Nin'a kĭm'ĭs noko'a; au'atusĭnau ki
eks'ipuĭnŭm: ai'kapitsuiopiu istsii ki ai'kap-
itsuiopiu okke'.
16 Ki nitsitotsip'iaiauaie kĭtŭsksĭnĭmats'-
ax ki matokotokuttotuyiuaxauaie.
17 Jesus itŭm'ăniu, o'sauomaitŭkkesĭnna ki
otapok'apitappisĭnna! Tsanetso'a kitako-
pokau'pimopa? Tsanetso'a kitak'itsitatto-
puaua? Puksipĭp'potokĭk.

18 Ki Jesus seĭtsĭp'sattsiuaie sauum'itsĭ-
staaw; ki itsŭksiinai; ki annik' pokau' ikut'-
totoau.
19 Ŭsksĭnĭnats'ax itŭm'itotoiauaie Jesus
ki an'iau, numauk'sauokotsatŭppiksĭstŭnan?
20 Ki Jesus an'ĭstsiuax, Kitsauomai'tŭksĭn-
ni: kĭtau'mŭnĭstopuau, kemŭk'enŭkotsĭssi
kitaumai'tuksĭnni, manĭst'omŭkopi mustard
itotai'sŭpipumauopi kitakokot'anĭstop am'-
om netum'moyi ŏk'ŭmĭstŭpotosi omim', ki
ak'itŭpitsiu; ki matakitstsipa kikŭt'taako-
kotsĭstutsipuaii.
21 Am'oi ŭnanĭstap'pi matomai'sŭxiuats
saiits'tsĭsiau a'tsĭmoiikani ki sauau'yisĭnni.
22 Ki otsa'kiitaupĭssau Galilee, Jesus an'ĭs-
tsiuax, Nin'au okku'i ak'okotau matap'piĭx:
23 Ki aks'inittsiauaie, ki nioks'kasi ksĭstsi-
ku'ĭsts, akŭtsitsipua'atsau. Ki eks'kaĭkikĭn-
etŭkkiau.
24 Ki otsĭtto'tosau Capernaum, anniks'isk
au'tuyixk mix'kim, itoto'iau Peter, ki an'iau,
kŭttomisauaiponitau'ats kitsĭn'aim?
25 An'iu, A, ki otsipĭs'si nap'ioyĭs Jesus i'-
tomsitsipsattsiuaie, ki an'iu Tsa kitsta'pa,
Simon? Tŭkka' au'tuyiua mĭx'kĭm ksŏkkum
ĭstsĭn'ax? Otauŭt'okosĭx, ki pie'tappix?
26 Peter an'ĭstsiuaie, Pie'tappix. Jesus an'-
ĭstsiuaie, o'kosoauax matakotŭmaiponitau'-
atsax.
27 Ki, nŏkstaisau'kosatsŏsau ĭs'tŭpuk o-
mŭk'sikĭmi, ki suia'piksĭstsĭs amik'atsĭs, ki
mammi kitotom'omikani mattos'; ki pakui-
ĭn'ainiki kitak'okonoau mix'kim: annŏk' mat-
tos', ki ko'tsĭsau, kitak'siponitanuni.

CHAPTER XVIII.

ANNIK' otŭsksĭnĭmats'ax itoto'iau Jesus ki
an'iau, Tŭkka' mĭstŭpomŭksĭm'a spots'im
istsĭn'naiisinni?
2 Ki Jesus itsĭn'ikŏttsiuaie inŭk'sipoka ki
itŭt'sikipotoyiuax.
3 Ki an'iu, kitau'mŭnĭstopuau saiisau'aitsi-
noeniki, ki saie'tumanĭstsĭnoeniki inŭk'sipo-
kax, kimataksipi'puaua spots'im ĭstsĭn'naii-
sĭnni.
4 Annŏk' aks'inŭksipokaĭstutosiuŏk man-
ĭst'inŭkstsĭmipi am'o pokai'i, itsĭs'tŭpomŭks-
ĭm spots'im ĭstsĭnnaiisĭnni.
5 Ki annŏk' ak'autuyiuŏk tuks'kai inŭk'si-
pokaiĭstotosiĭsk, nĕsto'i nitau'tok.
6 Ki annŏk' ĭstsskĭm'skŭkiats'iuŏk tuks'-
kŭmi anniks'ĭsk inŭk'sipokaxk nitau'maitok-
ixk, ŏkh'siu pikiak'iokotoki kĭn'attossaie, ki
inets'ĭssi omŭk'sikĭmi.
7 Istsskĭm'skŭksĭnni it'okapiu ksŏkkum,
Istsskĭm'skŭksĭsts ak'itotoiau; ki annŏk' nĭn'-
auŏk paiuk'sipĭppotomŏk ĭstsskĭm'skŭksĭnni.
aks'ksĭnĭmaie maka'pi!
8 Ŭn'nikaie kotsĭs' ki kokŏt'si ĭstsskĭm-
skŭkiats'otseniklau, kŏksĭnit'au, ki mĭs'tŭpa-
piksĭstaiau: itŏkh'siu kŏk'kitsipĭssi opai'tap-
piisĭnni kŏks'ĭstsekaiisi ki kŏk'opokŏksi, kŏk-
staitŭp'apixĭkŏsi kŭttaiaiapunstsiuasi ki kit-
ai'akokŏtsĭsts ki kitai'akotsĭsts.
9 Ki koŏps'pi ĭstsskĭm'skŭkiatsotseniki,
sauau'tos, ki mĭs'tŭpapiksĭstsĭs: itŏkh'siu

kŏk'kitsipĭssi opai'tappiisĭnni tuks'kŭm me-
ŏps'pa; kŏkstaitŭp'apixĭkosi kŭt'taiaiapuns-
tsiuasii, ki kitaiakoŏpspix.
10 Mokŏk'ik kŏk'stauksĭstotoawsi tuks'-
kumă am'oksk inŭks'tsĭmix: kitan'ĭstopu-
au spots'im oto'tokatatsuauax ŭsks'skatsĭm-
iau Nin'a ostoksĭs'aie spotsim otsitau'pipi.
11 Nĭn'au okkui ito'to mŏkitsikŏmotse'pi-
ŏsaie annŏk' at'stauŏk.
12 Tsa kitŭs'tapuau? Nin'au minan'attŭssi
kepĭp'pi emŭk'ikĭnax ki tuks'kŭmi itŭnĭs'ta-
pu, kŭttomisauŭsskĭtsĭmiu'axau piksĭp'pi pik-
si'koputsi, ki kŭttomisauaitappo'ats netum'-
moĭsts, ki kŭttomisauapsŭmmiuats annŏk' nit-
tŭppu'ŏk?
13 Ki ikŭm'okonoŏssaie, kitau'mŭnĭstopu-
au manĭstse'tametŭkkipiax piksĭp'pi piksi'ko-
putsi otsaiĭs'tapusax itsĭs'tŭpskaietametŭkki-
u annŏk' ikon'ĭmauŏk.
14 Neto'i omat'sitsitanats Kin'ă spots'im
tuks'kŭmi anniks'isk inŭx'tsimixk mŏk'saiina-
kuaiĭssau.
15 Stsik'i, kumu'pappiipi sauo'kŏmotsĭsto-
totseniki, matan'ĭstsĭs otsauo'kŏmotsitappii-
sĭnni, ksĕsto'a ki osto'i namĭs tsitappiik; okh'-
totseniki kitse'motsau kumu'pappiipi.
16 Ki sauokh'totseniki, tuks'kŭm tsŏktau
na'tokumix pokitappomĭsau, kŏnai'poawsĭsts
mŏks'eikosau, otokh'tsĭsau natsitappix, tsoktau
nioks'kaitappix.
17 Ki sauokh'toŭsax, anĭstsĭs'church: ki
sauŏkh'tsĭssi church, ŭnnianists'is sai'etŭkkiu-
ă ki publican.
18 Kitau'mŭnĭstopuau, kitsit'aiipipi ksŏk'-

kum, akitaiipip spots'im: ki kitsitapotsippi
ksŏkkum, akŭtsitapotsip spots'im.
19 Kimat'anĭstopuau, netum'anistsitsitai-
noainiki kitak'aukŏmŏnisuai, Nin'a spots'im
aks'ĭstutomoyiuaxaie.
20 Natokŭmi tsoktau nioks'kŭmi nitsĭn'i-
kŏsim itsitomo'oaupi nĭt'sitaitŭtsikiaupi.
21 Peter itŭmitotoaie, ki an'ĭstsiuaie, Tsan-
etso'awtau numu'pappiipa nŏksauumitsĭstu-
tuyĭssi, ki nŏks'ksĭnnoŏssi? akokitsikaiasts?
22 Jesus an'ĭstsiuaie, Kimatanĭstopa ikĭt'-
sikaiĕsts, ikitsikippuiĕsts ikit'sikaiĕsts.
23 Spots'im ĭstsĭn'naiisĭnni nitum'anĭstsiu
omŭx'ĭna annŏk' ak'okŏkitsĭmaiauŏk otsi-
tappim'ix.
24 Ki otau'mŭtŭpŭkstŭkkisi tuks'kŭm ot'-
sittotsippotokaie, ke'pi omŭk'sikepĭppoyi
mix'kĭmix otai'akokotopixaie.
25 Otsai'itstsĭssi mŏkokotŏsai'e, Otsĭn'aim
an'iĭnaie mŏk'apikosaie, ki otokem'an ki
o'kosix ki otokŏnai'nanĭsts, ki mŏkotoku'yĭs-
ax mĭx'kimix.
26 Otsitappimi itopĭstuksĭsano'piĭnaie ki
atsĭmmĭmmi'ĭnaie ki an'iĭnaie Nin'a, pinan-
e'tŭkkit ki kitaksŭpanĭs'tsokoto.
27 Ki annŏk' matap'piuŏk otsĭn'aim kai-
ĭm'iuaie ki paio'toyiuaie ki ŭnnim iks'ksĭn-
nuyiuaie.
28 Ki neto'ŏk matap'piuŏk sŭx'iu, ki tuks-
kŭm'i otopok'apotŭkkimix ikon'oyiuaie otai'-
akokok'isk kepĭp'pii a'pŭnasainix; ki een'iu-
aie, ki paiu'tsĭniuaie ki an'iu, Ponitat' kitai'-
akokokipix.
29 Ki otopokapotŭkkim'i itopĭstuksĭsano-

piĭnaie, ki aukŏm'ŏnĭstsiuaie, ki an'iu, pinane'tŭkkit ki kitaksŭpanĭstsokoto.
30 Ki matŏkhsitŭkkiu'ats; ki itappo' ki itsipsts'tapiksĭstsiuaie itai'okiakiopi, otsauomaisŭpanĭstsiponitasaie mŏkstaisŭksaie.
31 Otopok'apotŭkkimix otsĭnĭs'sax eks'kaĭkikĭnetŭkkiau, ki ito'toiau, ki otsĭn'aimoauai aiitsĭnikuyiauĕsts.
32 Ki otsĭn'aim otsĭn'nikŏttossaie, an'ĭstsiuaie, Sauum'itapotŭkkiuă, kitai'akokokipix kitsĭn'omo kitan'ikipi:
33 Kanĭs'tsikĭmopi kumauk'sauanistsikĭmaisks kitopokap'otŭkkimokă?
34 Ki otsin'aim ĭstse'tŭkki'ĭnai, ki itsitŭpumŭts'kaiuaie pu'ĭnaitappix otsauomai'sŭppiponitassaie.
35 Neto'i Nin'a spots'im kitak'anĭstotokoau saiisin'ĭminoainiki ku'skĕtsipŏpuauĕsts kumut'aukĭmaupuai kumu'pappiipix.

CHAPTER XIX.

KI Jesus annists'isk epo'awsĭsts otaiksiu'attosĕsts Galilee itsĭstŭpa'atomaie, ki Judæa istssoots'ists, Jordan mĭs'taputsim, itoto':
2 Ki akai'tappix ipokiuo'iauaie; ki annim'ikut'totoyiuax.
3 Pharisees itoto'iauaie, ki as'saksksĭnnuyiauaie ki an'ĭstsiauaie, ŏkhsiu'ats nĭn'au kŏnai'nŭkŭnĭstapĭsts mŏk'anĭstŭpskoŏsaie otokem'an?
4 Ki nokŭt'anĭstsiuax kikŭtanĭstop'ats

sinak'sĭn, annŏk istsitsap'ĭstutuyiuŏkax ap'-
ĭstutuyiuax nĭn'au ki ake'u.
5 Ŭn'nikaie nĭn'au itai'akskitsiuax un'ni
ki oksĭs'tsi, ki ai'akŭkomĭmmiu otokem'an:
ki akitum'anĭstoksisakumiau.
6 Ŭn'nikaie matsĭstokŭm'axau, itse'tuman-
ĭstoksisakumiau. Ap'ĭstotokiua otsipo'to-
topĭsts, pinits'tsĭs matap'pi mŏkai'aketotos-
ĕsts.
7 An'ĭstsiauaie, mauk'anii Moses ŏk'oko-
tŏsi sinak'sin, ki ŏk'ŭnĭstŭpskoawsi?
8 An'ĭstsiuax Moses, kumut'sipotomokoau
kitse'usskĕttsipŏppisuai, kókotŭnĭstŭp'skoŏs-
suai kotokem'anoauax; ki istsitsi'i matŭtŭn-
ĭstsiu'ats.
9 Ki kitanĭstopuau annŏk' akŭnĭstŭp'sku-
yiuŏk otokem'an, sauau'ŏkotasaie, ki otai'ka-
okemaitaii stsĭk'i itau'ŏkotau: ki annŏk' i-
kem'attauŏk itŭp'skoauŏk, itau'ŏkotau.
10 Otŭsksĭnimatsax anĭstsiauaie Ŭnnian-
ĭsts'ĭssau nin'au ki otokem'an, matŏkhsiu'ats
mŏk'okemsi.
11 Ki an'ĭstsiuax kŏnai'tappix matokot'-
otsimaxaie annik' epo'awsĭnik, anniks'isk i-
ko'taxk nitotsĭmiauaie.
12 Itstsi'i iuai'itax itsipo'kaiiau; ki stsĭk'-
ix matappix iuai'itsiauax, ki stsĭk'ix iuai'it-
astotosiau, Spots'im istsĭnnaisĭnni umut'uai-
ĭtastotospiau. Annŏk' ikot'totsĭmŏk ŭnnian-
ĭstots'ĭsaie.
13 Inŭk'sipokax itotsipotoaii mŏkĭttokhit-
sik'us'tsaksax, ki mŏkitatsĭmoiikasi: ki ŭs-
ksĭnĭmats'ax an'ĭstsiauax unnai'e.
14 Ki Jesus an'iu, Pokĭtsĭm'mokau inŭk'si-

pokax ki pinanĭs'tokau nŏkstai'puksipaaiĭsau.
Ŭn'nianĭstaps'iau spots'im istsĭn'naiisĭnni.
15 Ki itokhitsikĭns'tsakiuax, ki itsĭs'tŭpaa-
tomaie.
16 Ki, sŭppit, tuks'kŭmi itsitotoiĭnaie ki
an'iu, Ŏkhsĭn'ai, tsanĭstap'iua nŏk'ŏkhsĭstutsi-
pi, nŏkokuinan'si ŭsk'sipaitappiisĭnni?
17 Ki an'ĭstsiuaie, Kumauk'ainikŭk'iks
ŏkh'si? Matŭtsitstsipa ŏkhsi, nituks'kŭm, Ap'-
ĭstotokiuă itŏkh'siu: makitsipim'eniki opai'-
tappiisĭnni, sat'sĭtĕsts okŏk'itsĭmanĭsts.
18 An'ĭstsiuaie Tsĭstsĭmă? Jesus an'iu, ki-
mataksenik'ipa, kimatakau'ŏkotapa, kimatak-
sikŏmos'pa, kimatakitŭp'saiepitspa.
19 Ŭkomĭm'mĭsau kĭn'a ki kiksĭs'ta; ki,
kitak'anĭstŭkomĭmmau kitopokau'pimau kan-
ĭstŭk'omĭmmospi.
20 Man'ikŏppi an'ĭstsiuaie. nĭtokŏnŭs'sat-
sipiau am'ostsk nitsŏk'umapiisi. Tsanĭstap'i-
ua nikŭt'tomŭssatsipi?
21 Jesus an'istsiuaie maksŭpanĭs'tsĭminiki
matap'ikŏttoat kitsinan'ipi ki ko'tsĭsau kĭm'a-
tapsix, ki kitak'okuinani treasure spots'im: ki
puk'siput, pokiuot' nĕsto'a.
22 Ki man'ikŏppi otokh'tsĭm'si annik' epo'-
awsĭnik, itsĭkikĭn'iĭstapu: tŭk'ka ek'akauoi
otsinan'ists.
23 Jesus itŭm'anĭstsiuax otŭsksĭnĭmats'ax,
kitau'mŭnĭstopuau, ako'tsapsiuă ak'skotoitsi-
pim spots'im ĭstsĭn'naiisĭnni.
24 Ki kimat'anĭstopuau aks'ĭstŭpiksĭstspa-
piu' camel mŏkotsisŭppoksŭx atŭnau'ksis ĭsta-
kŭn'ikai. ki mataksiksĭstspapĭu'ats ako'tsaps-
iuă mŏk'itsipĭssi spots'im istsĭn'naiisĭnni.

25 Otŭsksĭnĭmatsax otokh'tsĭmsax ek'skai-
etŭkkiau, ki an'iau, Tŭkka' akokotsikŏmots-
e'piau?
26 Ki Jesus ŭs'sŭmmiuax, ki an'ĭstsiuax
matap'pix matokotsĭstutsĭm'axau; Ap'isto-
tokiuă ikotokŏn'apĭstutsimĕsts.
27 Peter itŭm'anĭstsiuaie, sat'sit, nitokŏnŭs-
skipĭnan ki nitopokiuo'pĭnan ksĕsto'a. Tsa
nitakanĭstokuinan'ipĭnan?
28 Ki Jesus an'ĭstsiuax, kitau'mŭnĭstopuau,
ksĕsto'au kitopokiuo'puau nesto'a, Nĭn'au ok-
kui otak'ittokhittaupĭssi ots'tsapĭnaiso'pŏtsĭs,
ksĕsto'au kitak'ittokhittaupipuau na'tsikoput-
tuyists asso'pŏtsĭsts kŏkitokŏk'itsĭmattosau
Israel ĭstsĭstsikoputsix matap'pix.
29 Ki anniks'isk skĭm'ixk oko'auĕsts, ki
anniks'isk skĭts'ixk umu'pappiipuauax ki ot'-
akemoauax ki un'oauax, ki oksist'oauax ki
otokem'anoauax ki o'kosoauax, kiotsĭn'sĭm-
manoauax, nĕsto'i itskĭm'iauĕsts, kepĭp'pi ak'-
okuyiau, ki akokuinau'attomiau ŭsk'sipaitap-
piisĭnni.
30 Ki akai'tappix matom'six ak'sakoĭssi-
au, ki sako'ĭssix ak'otomsiau.

CHAPTER XX.

SPOTS'IM ĭstsĭn'naiisĭnni netoi'nitsiu nĭn'-
au, nap'ioyĭs ĭstsĭn'aim, annŏk kŏk'kŏni-
suxiuŏk mŏk'anĭstosi ap'autŭkkix, mŏkapoto-
moyĭsax otsĭn'sĭmman.
2 Ki ŏkh'situkkisax mŏkokuyĭsax tuks'kai
ksĭstsikui tŭks'kŭmi apŭn'asaini itŭp'skuyui-
ax otsĭn'sĭmmani.

3 Ki nioks'kaii itai'ksĭstsikumiopi mat'sux-
iu, ki stsik'ix nan'nuyiuax nam'itaipuyiax it-
au'pumopi,
4 Ki an'ĭstsiuax nokŏt'sitappoak ĭnsĭm'man,
ki mokŏm'otsĭssi kitak'okotopuau, ki itap-
po'iau,
5 Nau'yi itai'ksĭstsikumiopi, ki piksu'yi
itai'ksĭstukumiopi, mat'sŭxiu, ki netoi' mat'-
anĭstsiu.
6 Ki nitsiko'puttuyi itai'ksĭstsikumiopi,
itsŭx'iu ki ikon'oyiuax stsĭk'ix nam'itaipuyix,
ki an'ĭstsiuax kŏnai'ksĭstsikuyi kumaukai'am-
itaipuisks annom'?
7 An'istsiauaie mats'itstsipa matap'pi nŏk'
anikĭnan. An'ĭstsiuax, Nokŏt'sitappoak ĭn-
sĭm'man; ki mokŏm'otsĭssi kitak'okuinani-
puau.
8 Ki autŭkkus'si, insĭm'man ĭstsĭn'aim an'-
ĭstsiuaie otap'otomoki, ninikŏt'sĭsau ap'au-
tŭkkix, ki ko'tsisau saiak'inosattaupiau, ma-
tom'okotsĭsau sako'ĭssix, ki tŭm'okotsĭsau
matom'six.
9 Ki ĭstoto'sau nitsiko'puttuyi itai'ksĭstsi-
kumiopi itaumŭtŭp'apotŭkkix, kŏnai'ĭnax i-
kŏno'kuyiau apŭn'asaini.
10 Ki matom'six ĭsto'sau, ŭs'taiau mŏkoku'-
yĭsauaie stsĭk'i; ki ikŏno'kuyiau apŭn'asaini.
11 Ki otoku'yĭsauaie, itŭpaukape'poawtsi-
auaie nap'ioyĭs ĭstŏkhsĭn'ai,
12 Ki an'iau, anniks'isk sako'ĭsixk nituk'-
skau itai'ksĭstsikumiopi itapotŭkkiau, ki
kanĭstokotaiau kanĭst'okokipĭnan ki ksĭstsi-
ku'i ĭstsiksĭs'tutsĭssĭnni nitap'autŭkkipĭnan.
13 Ki an'ĭstsiuaie tuks'kŭmi, Napi'a, ki-

mat'omaikĭmatsĭstotopa: kikŭt'tomaiŏkhsi-
tŭkkipa tuks'kŭmi apŭn'asaini?
14 Matsit' kitsinan' ki mĭs'taput; nitak'an-
ĭstokotau am'o sako'ĭssiu kanĭst'okotopi.
15 Kŭttomŏkhsiuats nitsinan' nanĭstsitsi-
tapi nŏk'anĭstutsĭssi? Kŭtaukapiu'ats ko-
ŏps'pi, mŏk'ŏkhsĭssi nitsinan'?
16 Ki sako'ĭssix akotom'siau, ki matom'six
ak'sakoĭssiau; tŭkka akaiĕm'ix ni'nikŏttai-
au, ki un'natosĭmix mat'toaiau.
17 Ki Jesus otsitŭpamĭssosi Jerusalem, na'-
tsikoputtsix otŭs'ksĭnĭmatsax itŭnĭstŭpĭp'i-
ikax, ki an'ĭstsiuax,
18 Sat'sit aitŭpamĭssau'op Jerusalem, ki
nĭn'au okku'i akitŭpomŭts'kau omŭk'atoiap-
iekuax ki ai'sĭnakix, ki akŭnĭstokŏkitsĭmŭt'-
tsiiauaie mŏks'eĭnsaie.
19 Ki akŭtsitŭp'omŭtskau Gentiles mŏkit-
apapĭstotoŏssauaie, ki mŏkitstsipĭs'ossauaie,
ki mŏkauai'stŏsauaie; otsoks'kaiksĭstsikusi
ak'ŭtsipuau.
20 Zebedee oku'ix oksĭs'toauai ipok'itoto-
miauax oku'ix, ki atsĭmmĭm'miauaie, ki au'-
kŏmŏnĭstsiauaie tuks'kaii.
21 Ki an'ĭstsiuaie, Tsa kanĭstsitsitapa?
An'ĭstsiuaie, Anit am'ox nitai'akokosĭx mŏk-
ittaupĭsau kitsĭn'naiisĭnni, tuks'kŭma netots'-
i, ki tuks'kŭma e'aksĭsauotsi.
22 Jesus an'iu, kimatsksĭnip'uaua kitau'-
kŏmŏnikipuai, Kikŭtaiakokotsĭmipuau an-
nŏk' kos'ŏk nimutai'aksĭmipŭk? Kikŭtai-
akokotŭstapĭnŭkipuau ŭsta'pĭnŭksĭnni ni-
mutai'akŭstapĭnŭkipi? An'ĭstsiauaie, nito-
kot'ŭnĭstspĭnan.

23 An'ĭstsiuax kitak'ŭtsĭmipuau no'kosă, ki kitak'ŭstapĭnŭkipuau ŭsta'pĭnŭksĭnni nimut'akŭstapĭnŭkiipi; ki nimatsinanĕstsau kŏkokotosuai kŏkittaupisuai netots'i ki e'aksĭsauotsi nesto'a, ki anniks'isk matap'pixk Nin'a ŭk'aisŭppŭtsĭstotomoyiuax, *otaksinan'oaiau.*

24 Ke'pix otokh'tsĭmsau ĭstsĭmmĭm'miauax na'tsitappix ipapiĭmmotseiix.

25 Ki Jesus ninikŏt'siuax, ki an'istsiuax, kits'ksĭnipuau Gentiles otsĭn'aimoauax otain'aiĭskotokoaiauax ki anniks'isk omŭx'ĭnaxk nokŏtai'naiĭskotokoaiauax.

26 Ki matake tŭmanistsiu'ă ksĕsto'au: annŏk' ak'omŭksĭmŏk, ŭnanĭstap'otŭksi;

27 Ki annŏk' kitaks'ĭnnauŭkŏk ŭnanĭstap'otŭksi:

28 Nin'au okku'i matŭtoto'ats mŏk'apotomoŏsaie, mŏk'apotomoŏsi umut'oto, ki mŏk'itatsuaumŭtskotosi akaitappix opai'tappiisĭnni.

29 Ki otsĭstŭpaatosau Jericho, akai'tappix ipokiuo'iauaie.

30 Ki satsit, natsitappix naps'tsix pitsiko'otsim itau'pix otokh'tsĭsau Jesus umutak'itsskosaie awk'umiau, ki an'iau, kĭm'okinan, Nin'a David okku'i.

31 Ki o'tappiisĭn'na ai'semiauax mŏkstaie'puyĭsax: ki matsĭstawk'umiau ki an'iau kĭm'okinan, Nin'a, David okku'i.

32 Ki Jesus itsipu'yiu, ki nan'nikŏttsiuax, ki an'iu, Tsa kŏk'anĭstutopuau?

33 An'ĭstsiauaie, Nin'a mŏksikauopiisau noŏps'pĭnanix.

34 Ki Jesus kaiĭm'iuax, ki itsĭksen'iuax o-
ŏps'puauax, ki oŏps'puauax kau'opiau, ki ito-
pokiuo'iauaie.

CHAPTER XXI.

OTSITASTOTOSAU Jerusalem otsitotosau
Bethphage, itum'uasuaie Olives *an'ĭstop*
Jesus itŭp'skuyiuax na'tsitappix otŭsksĭnĭm-
ats'ax,
2 Ki an'ĭstsiuax, akap'ioyĭs astsi'ĭm ĭstsi-
pi'ĭk, ki kitakstŭmokonoau ŭsk'omŭkstokiua
aks'ĭsksipĭstau, ki o'kosepokai ak'opokitai-
puyimiu: apo'tokau ki puk'sipĭppotokĭkau.
3 Ki sĭtsĭpsatsenoainiki matap'pi, kitak'an-
ĭstaiau Nin'a au'anĭstsiuax; ki ak'otŭmŭtsi-
tŭpskuyiuax.
4 Ikŏnan'ĭstutsip mŏks'enŭpanĭstosi otan'-
iipiaie prophet ki an'iu,
5 An'ĭstok Sion otŭn'ni, Sŭm'mĭs kitsĭn'-
aimau kitsipuksipa'ak, ikĭnĭs'siu, ki ŭsko-
mŭk'stoki itokhitopiu, ki o'kosepokai ŭsko-
mŭk'stoki o'kosaie.
6 Ki ŭsksĭnĭmats'ax itappo'iau, ki Jesus
itŭn'ĭstutsimiax manistanĭstopiax.
7 Ki itsipuksipĭp'piauaie ŭskomŭk'stoki ki
okose'pokai, ki itokh'itstomiau otsĭstotos'oau-
ĕsts ki itsittokhitstsi'iauaie osto'i,
8 Ki ek'akaitappix saie'kuyiiauaie otsĭsto-
tos'suauĕsts moksokui; ki stsĭk'ix kaiak'ĭmiau
okŭn'iksĭsts ki moksoku'i itŏkh'tŭmiauĕsts.
9 Ki anniks'isk matap'pixk i'tomaumatto-
yixk ki itopokiuo'ixk, awk'umiau, ki an'iau,
Hosanna ŭnnianistsitŭp'itsĭs David okkui: A-

tsĭm'siu annŏk' aipuksipu'ŏk nin'a otsĭn'ikŏs-
ĭm; Hosanna mĭs'tŭpspiu.
10 Otsitsipĭs'si Jerusalem, konai'akapioyis
ap'aitsitaiau, ki an'iau, Tŭkka'ats?
11 Ki akai'tappix an'iau annŏk'auk Jesus
Nazareth istsiprophet, Galilee ĭstauŏsĭm'im.
12 Ki Jesus itsipim Ap'ĭstotokiuă otatoi'-
apioyĭs ki anniks'ĭsk itsipst'aumŭtskotŭkixk,
ki itsipstawk'pumaxk natoi'apioyĭs, itsai'tŭpi-
ksĭstsiuax, ki au'ŏtsuautuyixk otsit'aisĭnaki-
puauĕsts ima'pĭxĭmĕsts, ki au'mŭtskotŭkixk
kŭkku'ix otsasso'pŏtsuauĕsts ima'pĭxĭmĕsts.
13 Ki an'ĭstsiuax, Sĭn'aip, Noko'ai ak'anĭs-
top a'tsĭmoiikapioyĭs, ki ksĕsto'au kanĭs'tuts-
ipuau kŏmos'iepĭtsix oko'auai.
14 Ki naps'tsix ki ŭs'tsekaiix itsipstotoyi-
auaie Natoi'apioyĭs; ki ikuttotoyiuax.
15 Ki omŭk'atoiapiekuax ki aisĭnakix, ot-
ĭnĭs'ĕsts skai'pĭssitapĭsts otap'ĭstutsipĭsts, ki
pokax otsitsĭpst'awkkumsau natoi'apioyĭs, ot-
an'ĭssau Hosanna ŭnnianĭstsitŭp'itsĭs David
okku'i, eks'kaaisauŏkhsitŭkkiau.
16 Ki anĭstsiauaie, kikŭttaiaiokhtsĭp'ă ot-
an'iipiau am'oxi? Ki Jesus an'ĭstsiuax, A;
kikŭttomisauanĭstopa sĭnaksin, pokax ki ŭs'-
stax maau'auĕsts kumut'totssŭpanistsĭstutsip
ĭstsak'sin?
17 Ki itskĭt'siuax ki akap'ioyĭs ittŭp'sŭxki-
tsĭmaie Bethany; ki annim' itsok'au.
18 Ki ksĭskŭna'tŭnni mat'skitapposi ak-
ap'ioyĭs, itun'otsiu.
19 Ki otsĭtsĭnno'ŏsi moksoku'i omŭx'ini-
ĭstsĭsi, itoto'aie ki matsitokonĭmau'atsaie,
nam'itaitsii suio'pokĭsts, ki anĭstsiuaie, Ŭnni-

anĭst'sauŭsksaiĭnasit ksĕsto'a. Ki omŭx'in-
ĭstsĭs sotŭm'ikŭnipisuiu.
20 Ki ŭsksĭnĭmatsax otsĭnĭs'au, skai'etŭk-
kiau, ki an'iau, Mau'maikipikŭnipisuiu!
21 Jesus an'istsiuax, kitau'mŭnĭstopuau
Aumaitŭkkienoainiki, saietŭkkienoeniki its-
ĭstuts'ipi omŭx'ĭnistsĭsi kimataksikaksĭstuts-
ipa, ki nokŭt'anĭstomĭnoainiki am'o nitum'-
moi, ŭnĭstŭp'itsit, ki ŭnĭstŭp'apiksĭstŭkit
omŭk'sikĭmi; ak'ŭnĭstutsip.
22 Kitak'omianĭstau'kŏmŏnipuai a'tsĭm-
oiikainoeniki aumai'tŭkkienoeniki, kitak'o-
kokosuai.
23 Ki otsitsipĭs'si natoi'apioyĭs, omŭkatoi-
apiekuax ki matappix ot'omŭximoauax ot-
ŭs'ksĭnĭmatstŭksi ito'toiauaie, ki an'iau,
Tsanĭstapotŭmapsĭn'na kumut'anĭstutsipiau
am'ostsk? Tŭkka' kit'okokaii am'ok otŭm-
apsĭnnik?
24 Ki Jesus an'ĭstsiuax kitak'oksŭppoŏtse-
sattopuau tuks'kaii anik'ienoainiki kitak'ŭt-
anĭstopuau otŭmap'sĭnni numut'auanĭstuts-
ipi am'ostsk.
25 John otŭs'tapĭnŭksĭnni, Tsema itotstsiu'-
ats? spots'im, ki matap'pi? Ki ai'sĭtsĭpsattse-
iau, ki an'iau, mak'anĭnaniki spots'im; nit-
ak'anikĭnan, kumauk'stauaumaitoauaiĭsksĭx?
26 Ki mak'aninaniki matap'pi, nitstŭnnau-
ŭnaniau matap'pix; tŭk'ka ikŏn'auaniau
John mŏkoprophetsi.
27 Ki anĭstsiauaie Jesus, ki an'iau, Nimat-
okot'anipĭnan. Ki an'ĭstsiuax, kimatokot'-
anĭstopuau otŭmap'sĭnni nimut'auanĭstuts-
ipiau am'ostsk.

28 Ki Tsa kit'stapuau? Tuks'kŭmi matap'-
pi, na'tokŭm o'kosix; Ki matom'sii itoto'aie,
ki an'iu, noko'ă, matap'otŭkkĭt annok' ksĭs-
tsiku'i nitsĭn'sĭmman.
29 An'iu Nimat'akittappopa: ki itsako'i-
sauaitsitau ki itsitap'po.
30 Ki matstsĭk'i itoto'aie ki mat'anĭstsiu-
aie. Ki an'iu nitak'ittappo, nin'ă; ki matsi-
tappo'atsaie.
31 Tŭma' amoxi ŭs'satsĭma un'ni otsitsi'-
taniaie? An'ĭstsiauaie, Matom'siuă. Jesus
an'ĭstsiuax, kitau'mŭnĭstopuau kitsauomai'-
pisuai Apĭstotokiuă ĭstsĭn'naiisĭnni publican-
ĭx ki mats'akex ai'aksipimiau.
32 Tŭk ka John kitsitota'akuau mokom'-
otsitappiisĭnni ĭstokh'sokui, ki kimataumai-
toauau'ats: ki publicanix ki mats'akex au'-
maituyiauaie: ki ksĕsto'au kitsĭnĭs'uai kimat-
sakoisauaitsitapuaua kŏkaumai'toausuai.
33 Okh'tsĭk stsĭk'i parable, itstsiu' tuks'-
kŭmi nĭn'au, nap'ioyĭs ĭstsĭn'aim, itsŭppi-
pumattomaie ĭnsĭm'man min'istsix, ki itsĭs-
tse'pĭskŭnattomaie, ki itatun'iakiu itsĭn'iok-
keĭmskaupi, ki spiap'ioyĭs itap'ĭstutsĭmaie,
ki itŏk'kumatokuyiuax ai'ĭnsĭmax ki itsi'-
pio:
34 Ki otas'tsĭssi mĭn'ĭsts otai'akitsetspiĕsts
itŭp'skuyiuax otap'otomokix aiĭnsĭmax mŏk'-
okuyĭssi ĭstsĭn'ĭsts.
35 Ki ai'ĭnsĭmax mat'tuyiuax otap'otomok-
ix, ki tuks'kŭmi, itauaiak'iauaie, ki stsĭk'i i-
nitsi'auaie, ki stsĭk'i okotokix itau'aiakiauaie.
36 Ki mats'itŭpskuyiuax stsĭk'ix otapoto-
mokix: ki netoi' an'ĭstutuyiauax.

37 Ki sako'okhtsim, ĭtŭp'skuyiu okku'i, ki
aniu, ak'atsĭmmimmiau noko'a.
38 Ki ai'ĭnsĭmax otsĭnno'ŏssau okku'i an'-
ĭstseiau Am'o otak'sinan; ki, ŏks'enĭtai, ki
nŏksinau'attopĭnaniau otsinan.
39 Ki een'iauaie, ki itsai'tŭpiksĭstsiauaie
ĭnsĭm'man, ki initsi'auaie.
40 Oto'si insĭm'man istsĭn'aim, Tsa' akau-
ĭstutuyiu'atsax anniks'ĭsk ai'ĭnsĭmaxk?
41 Anĭstsiauaie, ak'saiĭnakuaiatsĭstutuyiu-
ax anniks'isk sauum'itsitappixk, ki ai'akŏkku-
matuyiuax otsĭn'simman stsik'ix ai'ĭnsĭmax,
anniks'isk aiakokotsiauaie ĭstsĭn'ĭsts aits'ĭsau.
42 Jesus an'ĭstsiuax, kikŭttomaisauanisto-
puaiĭsksix natoi'sĭnaksĭsts, Ok'otoki, annŏk
itsĭs'tŭpapiksĭstauŭk aiokotoksapiokoĭskai-
au, netoi'nitsiu koke'i ĭstotom'okotok; am'ok
Nin'a ot'apĭstutŭksĭnni ki skaie'tsip noŏps'-
pĭnanĭsts?
43 Ŭn'nikaie kumut'anĭstopuau Spots'im
istsĭn'naiisĭnni ak'otsip ksĕsto'au ki ak'okotau
noke'tappix, anniks'isk aks'inasiixk.
44 Ki annŏk' ai'akittutŭtsĭnnĭssiuŭk an-
nŏk' ok'otoki, aksi'ksĭsiu, ki annŏk' matap'iu-
ŏk ai'akittutŭtsĭnĭssiuŭk okotoki aksipin'iau.
45 Ki omŭk'atoiapiekuax ki Pharisees ot-
okh'tsĭmsau parables, ĭsksĭnĭm'iau osto'auai u-
mutai'puyisaie.
46 Ki otap'sŭmmŏsax mŏk'sixenŏsax, ŭs'-
stŭnnuyiauax akai'tappix, tŭk'ka ŭs'taiau
mŏk'siprophetsi.

CHAPTER XXII.

KI Jesus mat'anĭstsiuax parables, ki an'iu,
2 Spots'im ĭstsĭn'naiisĭnni netoi'nitsiu
tuks'kŭmi omŭx'inau, okuyi otokem'si.
3 Ki itŭp'skuyiuax otap'otomokix moksĭni-
kŏttosaxax anniks'ĭsk otŭm'axk: ki matŭs-
kak'sipuksipuax.
4 Ki mats'itŭpskuyiuax stsĭk'ix otap'oto-
mokix, ki an'ĭstsiuax anĭstok'au anniks'isk
ŭm'axk, Sat'sik, nikaw'apastutsip nitso'ŏs-
sĭn: nitap'otskĭnamix ki nitunĭstakhtsimix
ŭkainitaiau ŭk'okŏnaiksĭstsiiau: Puksipa'a-
tok okem'sĭnni.
5 Ki ap'etsĭmiauaie, ki oksoku'oauĕsts itap-
poiau, tuks'kŭmi otsĭn'sĭmman, stsik'i otsit'au-
mŭtskotŭkkipi:
6 Ki stsĭk'ix mat'tuyiuax otap'otomokix, ki
au'ksĭstutuyiuax, ki initsiu'ax.
7 Ki omŭx'ina otokh'tsĭmsi, itsĭs'tsetŭk-
kiu: ki itŭp'skuyiuax otseĕn'akemix, ki itsai-
ĭnakuaiĭstutuyiuax anniks'isk inĭk'ixk, ki
itsĭn'sĭmaie otakap'ioyimoauaie.
8 Itŭm'anĭstsiuax otap'otomokix, ŭk'aiksĭs-
tsiu mak'okemsĭnni, ki anniks'isk ŭm'axk
matsipumapsiu'ax,
9 Itap'poak moksoku'ĭsts ki kĭt'okŏnaukon-
oaxk ŭm'mokau mak'okemsĭnni.
10 Ki anniks'isk apotŭkkixk itsitap'poiau
moksoku'ĭsts, ki ikŏnau'moipiauax ot'okŏno-
konoauax makap'six ki ŏkh'six: ki itsŭpan-
ĭs'tsĭmiau ŭm'max.
11 Ki omŭx'ina otsipĭs'si mŏks'ĭnnoŏssax

ŭmmax, nan'nuyiuaie nĭn'aii ikem'sĭnni ĭsts-
iso'kŏsĭmi, mat'sŭpskŏsattomaie;
12 Ki an'ĭstsiuaie, Napi'a, Tsa kanĭs'tsipipa
kitsauomai'sŭpskŏsattosi ikem'sĭnni istsiso'-
kŏsĭmi? Ki matsepuyiu'ats.
13 Omŭx'ina itŭm'anĭstsiuax otap'otomok-
ix ĭs'ksipĭstok otsĭsts' ki okŏt'sĭsts, ki ĭs'tŭp-
pĭppis, ki satŭp'iksĭstsĭs ski'natsi; ak'itstsiu
asain'sinni, ki papŭx'ekĭnikani.
14 Akai'tappix nanikŏttaiau: un'natosĭmix
mat'toaiau.
15 Itŭmĭs'tapuiau Pharisees, ki itauŭt'ŭnĭs-
tsiiau mŏkĭtokonĭmŏsauaie ote'poawsĭstsaie.
16 Ki ipokitŭp'skuyiauax otŭsksinĭmatsau-
auax ki Herodians, ki an'ĭstsiauaie, Nin'a, nĭts'-
ksĭnipĭnan kitau'mŭni ki kitau'mŭnĭsksĭnĭm-
atstŭkki Ap'ĭstotokiuă oksoku'i, ki kimat-
sŭmmau'ax matap'pix: tŭk'ka, kimatsatsip-
ats manistŭp'apitappiipiau.
17 Anik'ĭnan, Tsa kit'stapa? Ŏkh'siuats
mŏk'otsiponitasi Cæsar, tsŏktau mat'ŏk-
siuats?
18 Ki Jesus nan'ĭmaie otsau'okŏmotsitap-
piisuai, ki an'iu kumauk'saksksĭnokipuauai-
ists kitsiksĭs'tapokŏmotsitappiansuai?
19 Ŭnĭs'tsĭnŭmmokĭk mĭxkĭm, kumut'si-
ponitapi. Ki ito'tsĭpotuyiauaie nitai'pŭna-
sainiini.
20 Ki an'ĭstsiuax, tŭkka' am'o ostoksĭs'ă,
ki tŭkka' osĭnaksĭn'ats?
21 An'ĭstsiauaie, Cæsar otsinan'. Itŭm'an-
ĭstsiuax kotok' Cæsar otsinan'ists, ki Ap'ĭsto-
tokiuă kotok' otsinan'ĭsts.
22 Otokh'tsĭmsau annists'isk epo'awsĭstsk

itskai'etŭkkiau, ki itskĭt'siauaie, ki oksoku'-
auai itappo'iau.
23 Neto'ik ksĭstsiku'ik, Saducees, anniks'isk
an'iisk matsitstsipats matsipuau'osĭnni itoto'-
iauaie, ki ai'sŭppoŏtsesattsiauaie,
24 Ki an'iau, Nin'a, Moses itŭni'u enĭs'si
nĭn'au, ki saiitstsĭssi pokax, oskŭn' akokem'-
attsi'ĭnaii otokem'an, ki ak'ksĭstauŭttomuyiu-
aie us'i pŏkax'.
25 Annok' ikit'sikŭmiau umu'pappiipix;
ki matom'si otokem'attosi, its en'iu, ki ot-
sai'itstsĭssi o'kosix itskĭt'siuaie otokem'an o-
skŭn' mŏk'okemattosaie:
26 Neto'initsiu oskŭni enĭs'aie, ki omat'o-
skŭni ki ikĭt'sikŭmiau ikŏnen'iau.
27 Ki itsako'ieniu ake'u.
28 Matsipuau'osĭnni tŭkka' otakokeman'-
atsaie, ikĭt'sikŭmĭx? tŭk'ka ikŏnau'tuyiauaie.
29 Jesus an'ĭstsiuax. Kitai'patsĭstutsipuau
kimatsksĭnipuauĕsts natoi'sĭnaksists ki oto-
tŭmap'sĭnni Apĭstotokiuă.
30 Matsipuau'sax matokemiu'axau matap-
ikau'axau. Netoi'nitsiau Ap'ĭstotokiuă ota-
tsĭm'otokatatsix Spots'im.
31 Annik' matsipuau'awsĭnnĭk kikŭttomi-
sauanĭstop'ats annik' kitan'iipik Ap'ĭstotok-
iuă.
32 Nĕsto'akauk Abraham otsinan Ap'ĭsto-
tokiua ki Isaac otsinan' Ap'ĭstotokiuă, ki
Jacob otsinan' Ap'ĭstotokiuă? Ap'ĭstotokiuă
enix' matsinan'oauats, sa'kiaitappiix otsinan'-
oauax Ap'ĭstotokiuă.
33 Ki akai'tappiix otokh'tsĭmsau skai'e-
tsĭmiau otŭsksĭnĭmats'tŭksĭnni.

34 Ki Pharisees otokh'tsĭmsau ot'omaupŭts-
ŏssax Saducees, itauŭtomoi'piotseiau.
35 Ki tuks'kŭmĭ, lawyer, ai'sŭppoŏttsesat-
tsiuaie, ki as'aksksĭnnuyiuaie, ki an'iu,
36 Nin'a, tse'a omŭk'o okŏk'itsimani ĭsts-
e'poawsĭsts?
37 Jesus an'ĭstsiuaie, Kitak'ŭkomĭmmau,
Nin'a Ap'ĭstotokiua kitokŏnai'uskŏttsipŏppi,
kitokŏnai'staaw, ki kĭtokŏnai'tsitani.
38 Am'oi matom'iu ki omŭk'o epo'awsĭnni.
39 Ki pok'iotomi netoi'nitsiu, Kitak'ŭnĭst-
ŭkomĭmmau kĭtopokau'pimok kanĭstŭk'o-
mĭmmospi.
40 Annists'isk na'tokaistsk epo'awsĭsts, i-
kŏnaukŏkitsimanĭsts ki prophetix otan'ipĭsts
ikŏn'itaitsiiĕsts.
41 Otsakiaumoi'piotseĭsau Pharisees, Jesus
sŭppo'ŏttsesattsiuax,
42 Ki an'iu, Tsa kitstatau'ats Christ? Tŭk-
ka' oko'atsaie? An'ĭstsiauaie David okoai'e.
43 An'ĭstsiuax, David umut'ainĭstainikŏt-
taupiaie Nin'ă, otanipi,
44 Ap'ĭstotokiuă an'ĭstsiuaie nĭn'a, netots'-
i tŭpo'piĭt, nŏk'ŭnĭstutoŏsau kikatum'ix kits-
itautŭtsekau'pipi?
45 David ninikŏt'tŭssi Nĭn'a, Tsa otak'an-
ĭstoko'atsaie?
46 Ki matap'pi matsitstsipa mŏk'okotsĭt-
sĭpsăttosi tuks'kai epo'awsĭnni, ki annik' ksĭs
tsiku'ik matap'pi matokot'sakosŭppoŏttse-
sattau.

CHAPTER XXIII.

JESUS itŭm'sĭtsĭpsiuax a'kai'tappix ki otŭsksĭnĭmats'ax,

2 Ki an'iu, Ai'sĭnakix ki Pharisees, Moses otsiso'pŏtsĭsaie itau'piau:

3 Ŭnnikaie kitomian'ĭstaniipuai sat'sĭk ki nĭstutsĭk'. Ki manĭstsĭs'tutsipiau, pinanĭs'tutsik: tŭk'ka itan'iau, ki matsĭstutŭkkiu'axau.

4 Issoksĭs'tsĭsts itau'monĭmiauĕsts soku'ĕsts mŏkopa'tosau ki matap'pix otsĭstsoauĕsts itotom'iauĕsts; ki osto'auai matakotsĭstŭpakiotsĭm'axauĕsts tuks'kŭmi okĭt'suauax.

5 Otokŏnap'otŭksuauĕsts itsĭstuts'ĭmiauĕsts mŏksĭnnu'yĭsau ma'tap'pix: itopŭx'ĭstutsĭmiauĕsts phylacteries, ki itomŭx'ĭstutsĭmĕsts otsaieno'tŭksuauĕsts,

6 Ki ŭkome'tsĭmiauĕsts oye'tanĭsts ĭstotom'iapioyĭsts, ki natoi'apioyĭsts ĭstotom'isopŏtsĭsts.

7 Ki otsitau'pĭsau itau'pumaupi aiksemattsĭm'otseisĭnni, ki mŏks'ĭnikŏttosau, Rabbi, Rabbi.

8 Pinĭs'tsĭnikŭkĭk Rabbi: tuks'kŭmă kitsĭn'aimoauă, Christ: ki ksĕsto'au kĭtokŏnaix'okoauax.

9 Ki Pini'nikŏttok matap'pi, annom' ksŏk'kum, kĭn'a; tuks'kŭmă kĭn'oaua annŏk' spots'im itau'piuŏk.

10 Ki pinitsĭn'ikŭkĭk Nin'ax: tuks'kŭma kitsĭn'aimoaua, Christ.

11 Annŏk' omŭx'ĭmŏk ksĕsto'au, kitak'a-
potomokoau.
12 Annŏk' ak'omuxĭstutosiuŏk, aks'inŭx-
ĭstutoau; ki annŏk' aksinŭx'ĭstutosiuŏk, ak'-
omŭxĭstutoau.
13 Kitaks'ksĭnipuau maka'pi ksĕsto'au ai'-
sĭnakix ki Pharisees, kitsiksĭs'tapokŏmotsitap-
piansuai! kitsitaiok'iauaiau matap'pix Spots'-
im ĭstsĭn'naiisĭnni: ksĕsto'au kimatsitaipi-
puau'ats, ki aiaksipimix kimats'epokkitsetom-
auaxau mŏk'itsipĭsau.
14 Kitaks'ksĭnipuau maka'pi ksĕsto'au ai'-
sĭnakix ki Pharisees, kitsiksĭs'tapokŏmotsi-
tappiansuai! Nam'akex oko'auĕsts kitau'at-
topuaiau, ki kitaisŭmiksĭstapatsĭmoiikapuau:
mĭs'tŭpokapii kitakoku'yisuai.
15 Kitaks'ksĭnipuau maka'pi ksĕsto'au ai'-
sĭnakix ki Pharisees, kitsiksĭs'tapokŏmotsi-
tappiansuai kitotŭka'atau ksŏk'kum ki o-
mŭk'sikĭmi kŏk'itokonoŏsi tuks'kŭmă ma-
tap'iuă mŏkĭtanĭs'tsitsitasi kanĭstsitsi'tawpi
kitaumaitu'yĭssi, kanĭstŭm'ipuai ksĕsto'au
Hell oku'yix kitak'anĭstsĭstokiaiĭstutoauau.
16 Kitaks'ksĭnipuau maka'pi ksĕsto'au
kitsaps'tsiotŭpĭnŭkipuau, kitan'ipuau annŏk'
akitup'ŭtauŭniuŏk omŭk'atoiapioyĭs matsi-
kiu'ats, ki annŏk' akitŭp'ŭtauŭniuŏk omŭk'-
atoiapioyĭs ĭsto'tokuiĭxkĭm, aks'ĭstutsĭmaie!
17 Kitŭt'tsapspuau, kitsaps'tsiipuau: Tsĭm-
a' omŭk'o. Otoku'iĭxkĭm, ki omŭk'atoiapio-
yĭs annik' itatsĭm'mĭmmiik otoku'iĭxkĭm.
18 Ki annŏk' akitŭp'ŭtauŭniuŏk altar, mat-
sikiu'ats; ki annŏk' akitŭp'ŭtauŭniuŏk ko-
tŭk'sĭnni altar itokhĭts'tsipi, ai'aksĭstutsĭmaie.

19 Kitŭt'tsapspuau, kitsaps'tsipuau Tsĭm-
a' omŭk'o, kotŭk'sĭnni, ki altar annŏk' ita-
tsĭm'etsĭmŏk kotŭk'sĭnni?
20 Annŏk' aiakitŭp'ŭtauŭniuŏk altar, itup'-
ŭtauŭniu altar ki mian'ĭsttokhĭtstsii.
21 Ki annŏk' aiakitŭp'ŭtauŭniuŏk omŭk'a-
toiapioyĭs, itŭp'ŭtauŭniu omŭk'atoiapioyĭs ki
annŏk' iko'attomŏk.
22 Ki annŏk' aiakitŭp'ŭtauŭniuŏk spots'im,
itŭp'ŭtauŭniu Ap'ĭstotokiuă otspiso'pŏtsĭs ki
annŏk' itokhittaupiuŏk.
23 Kitaks'ksĭnipuau makapi ksĕsto'au ai'-
sĭnakix ki Pharisees, kitsiksĭs'tapokŏmotsitap-
piansuai! kitai'ponitasuai mint ki anise ki
cummin, ki ĭssoku'ĭsts kimatsatsipuauĕstsau,
okŏk'itsimanĭsts, kĭm'apiisĭnni ki aumai'tŭk-
sĭnni: am'osts ŏkh'si kŏk'satsĭsuaiau; ki mat'-
ŏkhsiuats kŏkstaiĭstutsĭssuai stsĭk'ists.
24 Kits'apstsiotŭpĭnŭkipuau, kitai'soauts-
auau inŭx'soĭsksĭssi, ki kitaits'ĭsstŭmauau
camel
25 Kitaks'ksĭnipuau maka'pi ksĕsto'au ai'-
sĭnakix ki Pharisees, kitsiksĭs'tapokŏmotsitap-
piansuai! kos'ă ki saiĕtso'kosi sauauts'i kĭt-
ŭs'siipuaiau, ki pĭstots'ĭm itui'tsiau minĭk'o-
tŭksĭnni ki auŭt'tseisĭnni.
26 Kitsaps'tsii Pharisee, matom'siitau pis-
tots'im kos'ă ki saiĕtso'kosa mŏk'ŭtsitsiksixis-
si sauauts'i.
27 Kitsaks'ksĭnipuau maka'pi ksĕsto'au ai-
sĭnakix ki Pharisee kitsiksĭs'tapokŏmotsitap
piansuai! ksĭkoken'imanĭsts kine'tŭmanĭsts-
puau ai'ŏkhsĭnipiau sauauts'ĭstsi, ki pĭstots'im
itui'tsiau enix' okin'oauĕsts ki makap'ĭsts.

28 Netoi'nitsiu ksĕsto'au kĭto'kŏmotsitappi-
ĭnipuau matap'pi, ki pĭstots'im kitotuitski-
tsipuai ksĭs'tapokŏmotsitappiisĭnni ki sauum'-
itsitappiisĭnni.
29 Kitaks'ksĭnipuau maka'pi ksĕsto'au ai'-
sinakix ki Pharisees, kitsiksĭs'tapokŏmotsitap-
piansuai! Kitap'ĭstutsipuaiau prophetix ot-
oken'imanoauĕsts, ki kita'nŭtsĭstutsipuaiau
mokŏm'otsitappix otoken'imanoauĕsts,
30 Ki kitanipuau nitsa'kiaitappiipĭnanopi
nĭn'anĭx otsa'kiaitappiisau nĭs'tasauopoksĭsto-
kemaumŭnanopiau prophetix otsa'apŭnoau-
ĕsts.
31 Ŭn'nikaie kit'auŭtanipuau, ksĕsto'auŭk-
auk anniks'isk matap'pixk iitsixk' prophetsix
o'kosoauax.
32 Tu'itok kĭn'oauax otsauum'itsitappiisu-
auĕsts.
33 Pitseksĭnax, opĭx'exĭnasĭnna, Tsa'a kit-
akanĭstupĭs'tapixsattopats Hell ĭstokŏk'itsi-
mani?
34 Ŭn'nikaie, sat'sĭk kĭtakittŭp'skoaiau
ksĕsto'au prophetix, ki mokŏk'ietappix ki ai'-
sĭnakix: ki stsĭk'ix kitax'enĭtauaiau ki kitak-
au'aistauaiau; ki stsĭk'ĭx kitakitsipstŭstsipĭs'-
auaiau kitatoi'apioyimoauĕsts, ki kĭtak'au-
ksĭstutuauaiau amian'ĭstakap'ioyĭsts otai'ak-
itsipĭsau:
35 Mŏkĭttokh'ittaitsĭssi ksĕsto'au kŏnau'-
kŏmotsitappiaapŭni ksŏk'kum itsai'kimskaii.
Abel mokŏm'otsitappiuă otsa'apŭn itŭpots'-
tsiuaie Zacharias, Barachias okku'i otsa'apŭni-
aie annŏk' ,kitsitsenitauarŏk itŭt'sikatsi o-
mŭk'atoiapioyĭs ki altai.

36 Kitau'mŭnĭstopuau kŏnai'sĭstskă aunok'
o'tappiisĭnna akĭtoto'iĕsts.
37 Jerusalem, Jerusalem ksĕsto'auă kitai'ni-
tauaie prophetix, ki anniks'isk itŭp'skuaxk
ksĕsto'auă ok'otokĭx kumutauauaiak'iauaiau,
nŏkstanĭstsikapumoï'piauopi ko'kosoauax
nipuau'ă manĭstau'moipiopi o'kosĭx ki ki-
mat'ŏkhsitsipuau'ats!
38 Sat'sĭk, Koko'auai nam'itaitsiu kĭt'skĭt-
omoko.
39 Kitan'ĭstopuau, ĭssoots'i kimatakainok-
ipuaua sauanenoainiki Atsĭm'siu annŏk' pai-
uksipu'ŏk Ap'ĭstotokiuă otsĭn'ikŏsĭm.

CHAPTER XXIV.

KI Jesus itsŭx'iu ki itsĭs'tŭpaatomaie o-
mŭk'atoiapioyĭs ki otŭsksĭnimatsax ito-
to'iauaie mŏkanĭs'tsĭnnomoŏsauaie omŭk'a-
toiapioyĭs ĭstap'ĭstutŭksĭnni.
2 Ki Jesus an'ĭstsiuax kikŭttaisauainipu-
auastsau kŏnai'ĭstsk? Kitau'mŭnistopuau,
matakskĭt'aupa okotoki mŏkstaiĭna'piksĭs-
tosi.
3 Otsĭt'tokhitaupĭssi nitum'moyi Olives, ŭs-
ksĭnĭmats'ax isĭmitoto'iauaie, ki an'iau, An-
ik'ĭnan Tsanĭstsĭs' akanĭstsiu'astsau? Ki tsa
akanĭstsiu'a kitsipuksipusĭnni, ki puusksŏk'-
kuasĭsi?
4 Ki Jesus an'ĭstsiuax Ĭskskats'ĭk kŏkstai-
pĭstsiksĭstutu'yisuai.
5 Akai'tappix ak'ŭtsitotoiau nitsĭn'ikŏsim
ki ak'aniau Christ nĕsto'akauk; ki ak'sipĭstsi-
ksĭstutuyiauax akai'tappix.

6 Ki kitakokhtsĭmattopuaii auakaw'tsei-
sĭsts ki mak'auakawtseisĭsts: Sats'sĭk kŏk-
stai'apaitsitasuai; konai'istsk ak'itstsiau; ki
u mut'aketsĭnikawpi matomoto'ats.
7 Aiok'auaua aksipua'tseiau aiokauai'i ki
nin'naiisĭnni aksipua'atomiau nĭn'naiisĭnni;
ki ak'unnatosiu aau'ŏssĭnni, ki ak'itstsiu okh'-
tokosĭsts, ki ksŏk'kumă otaks'ikauopiisĭsts,
ki akokŏnau'toitstsiiau.
8 Am'osts Istokŏnau'mŭtŭpipuĭnawkuyii-
sists.
9 Kitakaumŭts'kakipuau kŏkĭtapauksĭstu-
toksi. ki kĭtaks'enikoaiau: ki kŏnai'okauau-
a kumutaks'tsĭmmĭmmokoau nitsĭn'ikŏsĭm.
10 Ki akai'tappix akĭstskĭmskŭkiau ki ak-
aumŭts'katseiau, ki akau'kĭmotseiau.
11 Ki akaiĕm'ix ksĭs'tapsix prophetix ak-
sipuauiau ki aksipĭsksĭs'tutuyiuax.
12 Ki sauo'kŏmotsitappiisinni otakau'osi,
akai'tappix otŭkome'tŭksuaii akstuyiuaie.
13 Ki annŏk' eikak'ĭmauŏk umuk'itsipi ak-
sikŏmotse'piau.
14 Ki am'ok nĭn'naiisĭnni ĭstŏkh'sitsĭnik-
sĭnni ak'anĭstop kŏnŭs'ksŏkkum, kŏnai'okoau-
a mŏks'ksĭniĭsauaie; ki umuk'itsipi ak'otŭm-
itoto.
15 ninĭm'ĭnnoaini'ki ŭs'tsĭmetsipi Daniel
otan'ĭstopi atsĭm'apii ĭstai'puyĭssi (annŏk'
an'ĭstomŏk ŭnnĭsts'ksĭnĭssi:)
16 Anniks'isk Judæa itau'pixk ŭnnianĭsti-
tŭpoks'kasau nitum'moĭsts:
17 Annok' itokh'itaupiuŏk oko'ai pĭnŭn-
ĭsts'ĭnĭssaatos mŏk'sauautsĭssi itsipsts'tsii
oko'ai:

18 Annŏk′ ĭnsĭmman itau′piuŏk pinŭt′ŭn-
ĭstsskos mŏk′otsĭssi otsĭstotos′ĭsts.
19 Anniks′isk ipitap′piixk ki ŭs′takataxk
aksksĭnĭmiau makapi annists′ĭsts ksĭstsiku′ĭsts!
20 Atsĭmoiikak kŏk′stautsĭmutasuai stu-
yĭssi, ki ĭssĭk′opiiksĭstsikui.
21 Annik′ omŭx′ipuĭnasĭnni ak′itstsiu, is-
tsitsĭs′si ksŏk′kum, ki annok′ manĭsts′ipuĭnaps-
pi, aksĭs′tŭpŭnĭstsipuĭnapsiu, ki ĭs′sotsk mat-
akotŭmanĭstsipuĭnapsiu′ats.
22 Ki annists′ists ksĭstsiku′ĭsts sauun′natsĭs-
tutsĭsĕsts mat′akitstsipa matap′pi itsikŏmots-
e′piaiau; aumai′tŭkkixk, osto′auai itunnats′ĭs-
tutsĭmĕsts annists′ĭsts ksĭstsikuĭsts.
23 Kŭmĭts′tsiki matap′pi kitai′akanik:
Sŭm′mĭs, am′auk Christ, ki om′auk; pinau′-
maitos.
24 Ksĭs′tapsix Christix akitsipuau′iau ki
ksĭs′tapsix prophetix, ki akanĭs′tsĭnnŭkiau o-
mŭk′apstosĭsts ki pĭsats′kasĭsts; ki ikŭm′itstsi-
ki aks′ipĭstsiksĭstutuyiauax aumai′tŭkkixk.
25 Sat′sik, kikau′anĭstopuau.
26 Kŭm′anĭstsenikiau sat′sit ksĭs′tapsksŏk-
kuyi ŭn′amauk; pini′tappoat; Sa′sit, sĭmiap′-
ioyĭsts ŭn′amauk; pinaumai′tŭkkik.
27 Ksĭstsikum′ manĭsttotsipuksipupi umut′-
autstsipi apinŏk′kuyi, ki manĭstsitŭpikŭnatspi
ame′totsi; netoi′ ak′ŭnĭststsiu nĭn′au okku′i
otos′aie.
28 Mŭksĭnii otsits′tsipi, ŭn′nim pi′tax ako-
meoi′iau.
29 Annists′ĭsts ksĭstsiku′ĭstsk ĭstsipu′ĭnas-
ĭsts otaiksinos′au, nato′si akski′ĭnŭm, ki ko-
kum′ikesŭm matakanakĭmauats, ki kŏk′atos-

ix akotots'ĭnĭssiau, ki spots'im otsĭs'kŏpsĭnni
akauŭt'apixip:
30 Ki Nin'auă okku'i otap'stosĭnni akits-
ĭnakoaie spots'im: ki ksŏk'kum ĭstokŏnai'tap-
pix ak'otŭmauyesiau, ki aks'ĭnnoyeiau Nĭn'au
okku'i spots'im istsĭssoksĭs'tsikuĭsts itsipsts'o-
tosi, otŭmap'sĭnni ki omŭxĭk'kŭnnasĭnni ako-
poto.
31 Ki ak'itŭpskuyiuax otatsĭm'otokatatsix
ak'soksĭkkiax, ki aumai'tŭkkixk akitotomoi'-
piiauax, nĭssoo'ĭsts sopu'ĭsts ki spots'im u-
muk'itsipi:
32 Annok', ĭsksĭnik parable omŭx'ĭnĭstsĭs;
okŭn'iksi otsa'kiŭkkĭnĭsĭssi, ki otsuio'pokassi,
kitsksĭnipuau nepu'yi itasts'tsiu;
33 Neto'i maks'ĭnĭmenoainiki annists'isk,
ĭsksĭnik, mŏkaststsĭssi, ito'to okh'sepĭstanĭsts.
34 Kitau'mŭnĭstopuau am'oi o'tappiisĭnaii
mataksĭstapu'ats otsauomaisŭpanĭs'tsiosau an-
nists'isk.
35 Spots'im ki ksŏk'kum ak'eitsĭnikau, ki
nitse'poawsĭsts matakeitsĭnikau'ĕstsau.
36 Annik' ksĭstsiku'ik ki annik' itai'ksĭstsi-
kumiopik matsksĭnĭm'ats matap'pi, Spots'im
ĭstso'tokatatsix matsksĭnĭm'axauaie, Nin'a
nits'ksĭnĭmaie.
37 Noe otsiksĭs'tsikumĭsts manistsi'piĕsts,
netoi' ak'anĭsttsiiĕsts Nĭn'au okku'i oto'saie
38 Otsauomo'kŏnaiokkeuasi ksŏkkum man-
ĭstau'yipiau ki manĭstai'sĭmipiau, manĭstok'-
kemipiau manĭsta'pikŏttŭkkipiau, itŭp'itsiu
annik' ksĭstsikuik, Noe otsit'sŭppopĭssi akh'i-
osatsĭs.
39 Ki matsksĭnĭm'axau otsauomo'kŏnaiok-

keuasi ki itsau'inakuaiĭstutuaiau; netoi' ak'-
anĭstsiu Nĭn'au okku'i oto'saie.
40 Natsitappiix akotŭmitau'piiau insĭm'-
man: nituks'kŭmi ak'otoau, ki stsĭk'i ak'-
skĭtau.
41 Natsitappiix akex' akĭtaipĭk'iakiau; ni-
tuks'kŭmi ak'otoau, ki stsĭk'i ak'skĭtau.
42 Ŭn'nikaie mokŏkik: kimats'ksĭnipuau
annik' itai'ksĭstsikumiopik kitsĭn'aimoau ot-
ai'akĭtotopik.
43 Am'okă ĭsksĭnĭk', Napioyĭs ĭstŏkhsĭn'-
auă otsksĭnĭm'opi annik' itai'ksĭstsikumiopik
otai'akitotosi kŏmos'iepĭtsĭuă ĭs'taiŭskskŭm-
iuopi, ĭstai'saiepukĭtsetsĭmopi oko'ai ĭstokit-
sĭm'i mŏkopokse'ĭsaie.
44 Ŭn'nikaie ŭk'aisŭppuiapĭstotosĭk; kit-
sit'sisauaitsitatopuai, Nĭn'au okku'i ak'itoto.
45 Tŭkka' aumai'tŭkki ap'otŭkkiuă, ki mo-
kŏk'i apotŭkkiuă annŏk' otsĭn'aim otĭnaiăts'-
okŏk oko'ai ĭstsitappim'ix, mŏk'okŏmotoko-
tŏsax otso'ŏsĭnoauĕsts?
46 Atsĭm'siu annŏk ap'otŭkkiuŏk, otsĭn'aim
oto'saie otak'okonokaie netoi' it'ŭnĭstsĭs-
tutsimaie.
47 Kitau'mŭnĭstopuau, akokŏnitainaiăts'iu-
aie otokŏnai'nanĭsts.
48 Ki annŏk sauum'itapotŭkkiuŏk, mako-
tots'anĭssi u'skĕttsipŏppi ai'sŭmsiu nitsĭn'-
aim;
49 Ki makaumŭtŭpauaiak'iŭssi ot'opokap-
otŭkkimax, ki makopoks'oyimŭssi ki mak'o-
poksĭmimŭssi ai'sĭmix;
50 Annŏk' ap'otŭkkiuŏk otsĭn'aim ak'oto
annik' kustsiku'ik otsauomŭsks'kŭmosaie, ki

annik' itai'ksĭstsikumiopik otsauomŭs'ksĭnni-
ĭssi,
51 Ki akaiaketsĭn'iuaie, ki aiakokotsiuaie
mŏk'itaupĭssaie otsitau'pipiax ksĭstapokŏm-
otsităppiansix: annim' ak'itstsiu asain'sĭnni
ki satse'kĭnani.

CHAPTER XXV.

SPOTS'IM ĭstsĭn'naiisĭnni akètum'anĭstsiau
ke'pix ake'kuax, anniks'isk mat'tuyixk ot'-
anakimatsuauĕsts, ki itsux'iau mŏkota'tsem-
ŏsau annŏk' ai'akokemiuŏk.
2 Ki nĭs'itsix mokŏk'iau, ki nĭs'ĭtsix mat'-
tsapsiau.
3 Anniks'isk mat'tsapsixk nito'tsĭmiau ot'-
anakimatsuauĕsts, ki, mattotŭkkiu'axau ok-
ke'anakĭmatsĭs:
4 Ki mokŏk'ixk ipok'iotsĭmiau otanakimat-
suauĕsts okke'anakĭmatsis, kos'ĭx itsŭp'pitŭk-
kiau.
5 Annŏk' ai'akokkemiuŏk otai'sŭmsi, ikŏn-
ai'okano'piiau ki ikŏnai'okax.
6 Ki itŭt'sikiikokoi ikum'iĭstutsip, sat'sik,
ak'okemiuă ai'puksipu; Sŭksĭk' kŏkotatsem-
ŏssuai.
7 Itŭmokŏnaipuau'iau am'ox ake'kuax, ki
ikŏn'itaisŭppasuyĭnŭkiau otanakimatsuauĕsts.
8 Ki mat'tsapsix an'ĭstsiauax mokŏk'ix,
kok'ĭnan kitŏk'keanakĭmatsuai; tŭk'ka, nit-
an'akimatsĭnanĕsts ŭk'aiitsĭnikaiau.
9 Ki mokŏk'ix an'ĭstsiauax, Sa; matakа-
kauo'ats ksĕstŭn'un: Is'tapuk aumŭts'kotŭk-
kix kŏk'opumattosuai.

10 Ki otsakiaitapposau mŏk'opumattosau,
aiakokemi ito'to; ki anniks'isk sopuiap'ĭs-
totosĭxk ipok'sipimiauaie okkem'sĭnni: ki
ai'okip.
11 Sako'okhtsi mat'tsapsix nokŭt'otoiau ki
an'iau, Nin'a, nin'a, kauai'pĭxĭkĭnan.
12 Ki an'ĭstsiuax, kitau'mŭnĭstopuau ki-
mats'ksĭnopuau ats.
13 Ŭn'nikaie mokŏkĭk', tŭk'ka, kimats'ksĭn-
ipuauats annik' ksĭstsiku'ĭk ki annik' itai'ksĭs-
tsikumiopik Nin'au okku'i otai'akĭtotopik.
14 Spots'im ĭstsĭn'naiisĭnni netum'anĭstsiu
nĭn'au annŏk' piuo'ŏk, ki ninikŏt'tsiuax otap'-
otomokix, ki ikotsiu'ax otsinan'ĭsts.
15 Ki tuks'kai ikotsiu'aie nĭsĭtsi'i itawk'-
pumaupix ki stsĭk'i na'tokai, ki stsĭk'i ni-
tuks'kai; ki kŏnai'tappix itanistokotsiu'ax
manĭst'okotsĭstutsipiau; ki itau'matto.
16 Annŏk' ikuyiu'ŏk nĭsĭtsi'i itawk'pumau-
pix itsĭs'tapu, ki itau'mŭtskotŭkkiu, ki iku-
yiu' stsĭk'ix nĭsĭtsix itawk'pumaupix.
17 Ki netoi annŏk' ikuyiu'ŏk na'tokŭmi,
ikuyiu' stsĭk'ix na'tokŭmĭx.
18 Ki annŏk' ikuyiu'ŏk nituks'kŭmi itsĭs'-
tapu, ki itatŭn'akiu ksŏk'kum, ki ai'ksasat-
tomaie otsĭn'aim otsĭxkĭmim'iaie.
19 Otai'sŭmmosi, am'ox ap'otŭkkix otsĭn'-
aimoauai itoto'yiĭnai, ki ipokoks'tŭkimiuax.
20 Ki annŏk ikuyiu'ŏk nĭsĭtsi'i itawk'pum-
aupix ito'to ki ito'tsĭpatopiau stsĭk'ix nĭsitsix
itawk'pumaupix, ki an'iu, Nin'a, kit'okŏk nĭs-
itsi'i itawk'pumaupix: Sat'sĭt nitokuinan'
matsĭs'ĭtsix.
21 Otsĭn'aim an'ĭstsiuaie, kitŏkhs'ĭstututŭk-

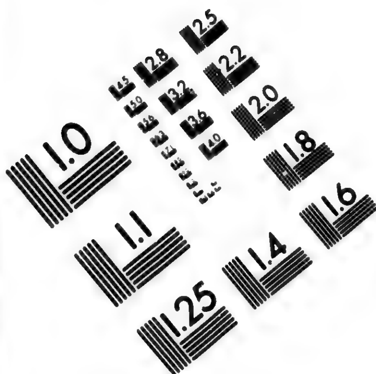
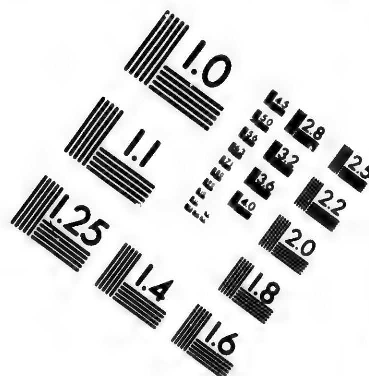
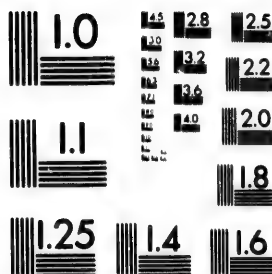
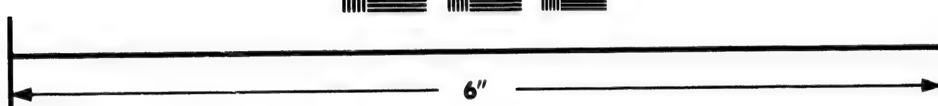
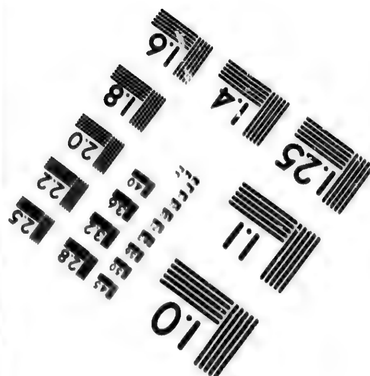
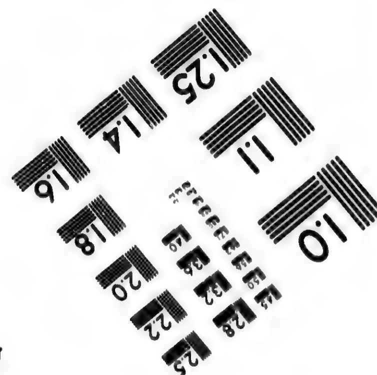

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

ki, ŏkhs'apotŭkkiuă ki emŭn'apotŭkkiuă:
kitse'mŭnŭssatsipiau un'natosĕsts, kitakĭnai'-
atso akauo'iĕsts: Kitsĭn'aim otse'tametŭksĭn-
ni ĭstsipi'it.
22 Annŏk' iku'yiuŏk natokŭm itawk'pum-
aupix ito'to ki an'iu, Nin'a, kit'okok natok-
ŭmi itawk'pumaupix: Sat'sit, nimat'okuinani
mats'ĭstokai itawk'pumaupix.
23 Otsĭn'aim an'ĭstsiuaie, kitŏkhs'ĭstutŭk-
ki, ŏkhs'apotŭkkiuă ki emŭn'apotŭkkiuă;
kitse'mŭnŭssatsipiau un'natosĕsts, kitakĭnai'-
atso akauo'iĕsts: Kitsĭn'aim otse'tametŭksĭnni
ĭstsipi'ĭt.
24 Annŏk' ikuyiu'ŏk tuks'kŭmi itawk'pum-
aupi ito'to ki an'iu, Nin'a kits'ksĭno ksĕsto'a
kitse'ĭnai, kikŭt'tomaisŭppipumattopi kitai'-
pokiaki, ki kikŭttomauanit'apixipi kitomoi'-
pitŭkki;
25 Ki nĭtsiko'pum, ki nitsit'tappo ki nitai'-
ksasattop ksŏk'kum kitsinană itawk'pumaupi:
Sat'sit, kĭtsinan.
26 Otsĭn'aim an'ĭstsiuaie, kitsauum'apo-
tŭkkiuă ki kitsistap'apotŭkkiuă, kitsksĭnoki
nitai'pokiaki nikŭttomai'sŭppipumattopi, ki
nitomoi'pitŭkki, nikŭttomauanit'apĭxipi:
27 Kumaukstauokotaiĭsksĭxau au'awtsoo-
mŭtskotŭkkix nitsĭx'kĭmĭmĭx, ki nitsitotopi
nŏk'staitokuyitopi nitsinan'ix ki umut'okuye-
six.
28 Mattomok'aie itawk'pumaupi, ki kotok'
annŏk iku'yiuŏk ke'pix itawk'pumaupix.
29 Anniks'isk iku'yixk ak'okotaiau, ki ot-
aksinanoaiau akauo'i: ki annŏk' itsau'oku-
yiuŏk ak'otomoau annik' ooko'ŏsĭnik.

30 Ki ĭstŭp'satŭpiksĭstsĭs ap'otŭkkĭuă it-
sau'okuyiuă ski'natsii: ak'itstsiu asain'sĭnni
ki satse'kĭnani.
31 Otak'ĭtotosi Nin'au okku'i otstsa'pĭna-
sĭnni ipokom'ŏssau otokŏnatsĭm'otokatatsĭx,
ak'otŭmotokhitaupiu otsĭstsapĭsso'pŏtsĭs:
32 Ki akokŏnipotamoi'piaiau ikŏnai'okau-
aua: ki aiakanĭstaiaketaipĭksĭstaiau emŭk'-
ikĭnaikuŭn manistai'aketaipiksĭstopiax e-
mŭk'ikĭnax ki apomŭk'ikĭnax:
33 Ki akotŭpĭpiuax emŭk'ikĭnax onet'o-
tsĭs ki ap'omŭkikĭnax otse'aksĭssauotsĭs.
34 Omŭx'ina akotŭm'anĭstsiuax anniks'isk
onetotsĭs itau'pixk, Puk'sipuk, Nin'a otatsims'-
imix, ki nĭn'naiisĭnni matsık' annik' kitapĭs-
tutomokiiik, otsauomap'astutoŏssi ksŏk'kum.
35 Nitse'nots, ki kit'okokipuau aau'ŏsĭn;
nitse'naki, ki kitsit'tutokokipuau: nitsi'pii-
tappi, ki kito'tokipuau:
36 Nimatsĭstotospa, ki kitsĭs'totosatskoki-
puau; nitokh'tokos, ki kitsĭpĭs'kotokipuau;
itai'okiakiopi nitsitau'pi, ki kitsittotaakipu-
au.
37 Mokŏm'otsitappix akotŭm'anĭstsiauaie,
Nin'a, tsanĭstsi'i kitsĭts'ĭnopĭnan kitau'nots,
ki kitsĭs'sopĭnan? Ki kitse'naki, ki kitŭtako-
pĭnan.
38 Tsanĭstsi'i kitsĭts'ĭnopĭnan, kitsi'piitap-
piisi ki kito'tosĭnĭn? Ki kimatsĭstotospa, ki
kitsĭstotos'atskopĭnan?
39 Tsanĭstsi'i kitsĭts'ĭnopĭnan kitai'okhto-
kos, ki kitsitau'pĭssi itai'okiakiopi ki kĭtsito'-
taatosĭnan?
40 Ki omŭx'ina ak'anĭstsiuax, kitau'mŭn-

ĭstopuau kanistitŭpĭstutsipuai tuks'kŭma i-
nŭx'tsĭma am'ox nĭx'okoax, kitanĭsts'ĭstuto-
mokipuau.
41 Akotŭm'anĭstsiuax anniks'isk ote'aksĭs-
autsĭs itau'pixk, ĭs'tapuk emŭtskax mŏkseĭn-
sau, ŭsksustsinasii ĭs'tapuk, ek'aisepŭtsĭstoto-
moiiauax au'tutsokiuă ki oto'tokatatsix:
42 Tŭk'ka, nitau'nots, ki kimatsĭssok'ipu-
aua: nitse'naki, ki kimat'tutukkokipuaua:
43 Nitsi'pitappi, ki kimat'otokipuau: ni-
mats'ĭstotospa, ki kimatsĭstotosats'kokipu-
aua: nitokh'tokos, ki nitsitau'pi itai'okiak-
iopi, ki kimat'sipĭskotokipuaua.
44 Osto'auai ak'otŭmanĭstsiiauaie, Nin'a
Tsanĭstsi'i kitsĭts'ĭnopĭnan kitau'nots, ki kits-
e'naksi, ki kit'sipitappisi, ki kitokh'tokosi, ki
kitsitaupĭssi itai'okiakiopi kŏkstaikawk'an-
ĭstotŏsĭnau?
45 Ai'akotŭmanĭstsiuax, kitau'mŭnĭstopu-
au kanĭst'saiitŭpĭstutsipuai tuks'kŭmă inŭx-
tsĭma amox, kimat'anĭstsĭstutomokipuaua.
46 Ki am'oxi aksĭstŭpitappo'iau ŭsk'sĭtau-
ksĭstototspi: ki mokŏm'otsitappix akittappo-
iau ŭsk'sipaitappiisĭnni.

CHAPTER XXVI.

KI itŭnĭstsiu, Jesus otaiksĭste'poattosĕsts
am'ŏsts epo'awsĭsts, itŭn'ĭstsiuax otŭs-
ksĭnĭmatsax,
2 Kĭtsksĭnipuau aisto'kŭssi ksĭstsiku'ĭsts
ak'itstsiu passover, ki Nĭn'au okku'i itau-
mŭts'kau mŏk'ĭtsiksĭstoxŏsi.
3 Omŭk'atoiapiekuax, ki aisĭnakix, ki ma-

tap'pix otsĭn'aimoauax itŭmitŭpaumooiau
sp'a'toiapiekuŭn Caiaphas oko'aii.
4 Ki ai'sĭtsĭpsattseiau mŏk'anistokotsisĭm-
miotoŏsauaie Jesus, ki mŏk'itsenitŏsauaie.
5 Ki an'iau, pinĭts'tsĭs oye'tani ĭstsiksĭs'tsi-
kui ŏkskakŭmĭstsikĭniau matap'pix.
6 Jesus otsitau'pĭssi Bethany, Simon leper
oko'ai otsitsĭpsts'taupĭssi,
7 Ake'ua itoto'aie, ipa'tŭkkiu alabaster a-
tŭxak'sin puye' itsŭp'patomaie, akai'ĭxkĭmas-
iuaie, ki otau'yisaie itsita'suyĭnĭmaie oto-
kŏn'iaie.
8 Ki otŭsksĭnĭmats'ax otsĭnĭs'saxaie, ĭstse'-
tŭkkiax, ki an'iau mauk'etsĭnikatopi?
9 Am'ok ipum'atotopi ĭs'taiekekaiĭxkĭmas-
iuopi, ki kĭm'atapsix ĭs'tauokotauopiauaie.
10 Jesus otokh'tsĭmsi, an'ĭstsiuax, kumauk'-
sauaiksĭxinoauaiisksĭx ake'uă ŏkh'siu nitap-
ĭstutu'yipi.
11 Ksĕsto'au, kĭmatapsix kitŭsk'sauopok-
semokoaiau; ki nĕsto'a kimat'ŭsksauopoksem-
okipuaua.
12 Am'ok puye' nostŭm'i otsĭta'suyĭnĭssi
itsĭstuts'imaie mŏkĭtsopuiapĭstutuyĭssi nŏk-
itak'itsasi.
13 Kitau'mŭnĭstopuau am'oi ŏkhs'itsĭnik-
sĭnni amianĭstan'ĭstopi kŏnŭs'ksŏkkumă, am'-
ok, am'o ake'uă otap'ĭstutsipi ak'ŭtanĭstom-
aie, mŏk'ĭtŭsksĭnoŏsi.
14 Na'tsikoputsix, tuks'kŭmă, anĭstau Judas
Iscariot, itappo omŭk'atoiapiekuax,
15 Ki an'iu, tsanĭstap'pi kitak'okokipuaii,
ki nitakitŭp'omutskau ksĕsto'au? Ki nitsi'tu-
yiauaie niĭp'pii ksĭxĭx'kĭmĭx.

16 Ki annik' itot'apsatsim mŏk'itamŭtskŏs-
aie.
17 Ke'tani kŭt'taikopŭtstsii, ĭstotom'iksĭs'-
tsikui, ŭsksĭnĭmats'ax itoto'iau Jesus, ki an'-
ĭstsiauaie, Tse'a kit'stapa kŏk'sopuiapĭstutos-
ĭnan kŏk'kĭtsoyĭsi passover?
18 Ki an'iu ĭs'tapuk akap'ioyĭs, ki om'ŭmă
nĭn'auŭmă anĭstok', Nin'a, an'iu, nitsiksĭstsi-
kum'i aststsi'u: koko'ai nitŭs'ksĭnĭmatsax nit-
ak'opoksoyimaiau passover.
19 Ki ŭsksĭnĭmats'ax manĭstan'ĭstopiax it-
an'ĭsttutsĭmiax; ki itso'poŭtsĭstutsĭmiau pass-
over.
20 Ki otau'tŭkkusi, ipokitau'pimiuax na'-
tsikoputsix.
21 Ki otau'yĭsau, an'iu, kitau'mŭnĭstopuau
tuks'kŭmă ksĕsto'au kĭtakaumŭts'kauki.
22 Ki eks'kaiĭkikĭn'etŭkkiau, ki ikŏnau'-
mŭtŭpanĭstsiauaie, Nin'a nĕsto'akats?
23 Ki an'iu, annŏk okĭt'sĭs nitopoksĭstapĭm-
akemauok kos'i nitakaumŭts'kauk.
24 Nin'au okku'i itanĭsts'itappo nitsĭn'aw-
pi: ak'itŭpokapiu annŏk' nĭn'auŏk imŭts'kai-
uŏk Nĭn'au okku'i! Kŭt'taipokaiiuopi annŏk'
nĭn'auŏk, ĭs'taŏkhsiuopi.
25 Judas anni'ĭsk itse'mŭtskaukisk, itŭm'-
anĭstsiuaie, Nin'a nĕsto'akats? An'ĭstsiuaie,
kitan'i.
26 Ki otau'yĭsau Jesus ito'tsĭmaie ke'tani
ki itatsĭm'ĭstutsĭmaie, ki itaumin'ĭmaie, kĭ i-
kotsiu'ax ŭsksĭnĭmats'ax, ki an'iu, Matsĭk', o-
yik'; am'oiauk nostŭm'i.
27 Ki mat'tuyiuaie kos'i ki thanks ikotŭk'-
kiu, ki ikotsiu'ax, ki an'iu kŏnai'sĭmattok;

28 Am'okauk nitsa'apŭn, mananĭsts'etok-
sĭnni itŭp'itsiu itsai'kimskau akai'tappix ot-
sauum'itsitappiisuauĕsts mŏk'sinĭsĕsts.
29 Ki kitan'ĭstopuau nimatakŭtsĭmattopa
am'ok mĭniokke sauomo'pokitsipstsĭmattom-
ĭnaniki manĭs'si nin'a ots'ĭnnaĭisĭnni.
30 Ki otinik'sau natoi'ĭniksĭnni itŭp'sŭxiau
nitum'moyi Olives.
31 Jesus itŭm'anĭstsiuax, nĕsto'a kĭtak'o-
kŏnŭsskĭmskŭkipuau annok'ă koko'ikă: tŭk'-
ka, sĭn'aip, nitak'auaiakiau annŏk' ŭsks'kŭm-
iuŏk emŭk'ikĭnax, ki ot'omŭkikĭnauăsĭnna
ĭsto'mŭkikĭnax akŭneto'iau.
32 Aiksistatsipuau'eniki kitakitŭpotoma'-
topuau Galilee.
33 Peter an'ĭstsiuaie, ikŭm'okŏnŭstsskĭm-
skŭkĭssau ksĕsto'a, nimat'akĭstsskĭmskŭkipa.
34 Jesus an'ĭstsiuaie, kitau'mŭnĭsto, Annok'
koko'ik otsauomit'awkkumsi nipuau'ă nioks'
kai kitakani kimatsksĭnok'ipa.
35 Peter an'ĭstsiuaie ŏkskakŭmopoks'eniop,
nimat'akanipa kimatsksĭnopa; neto'i ikŏn-
au'aniiax ŭsksĭnĭmats'ax.
36 Jesus itŭmitŭpopokomiuax Gethsemane
an'ĭstop, ki an'ĭstsiuax otŭsksĭnĭmatsax, an-
nom' stau'pik, nitakittappo omim' nŏkĭtŭt'-
tsĭmoiikasi.
37 Ki mat'tuyiuax Peter, ki Zebedee otsĭs-
tok'iokuyix, ki itaumŭtŭpĭkikĭn'etŭkki ki
itau'mŭtŭpeikapitsitau.
38 Itŭm'anĭstsiuax nitsitŭpĭkikĭnetukki
e'ĭnsĭnni: annom' stau'pik, ki ŏk'itŭskska-
tŭkkiop.
39 Ki pa'tsiĭstŭpaatsiuax, ki ĭsstokopi'u o-

stoksĭs', ki itŭt'tsĭmoiikau ki an'iu, Nin'a, i-
kŭm'okotsitstsĭssi am'oi kos'a ŭnnianistĭs'tŭp-
ipotoŏssi; nimatakitsitan'ats, ksĕsto'a kitak'-
itsitan.
40 Ki matskitoto'ax otŭsksĭnimats'ax, ki i-
kon'oyiuax oto'kaniax, ki an'ĭstsiuaie Peter,
Awx'ats? kikŭttaukotŭskskŭmmokipa tuks'-
kai itai'ksĭstsikumiopi?
41 Mokŏk'etsĭk ki a'tsĭmoiikak, kŏkstaitsi-
pĭssuai ĭssaks'ksĭnŭksĭnni; sta'aw itsitsi'ta-
tomaie ki ĭx'isakuyi matsi'uats.
42 Ki mats'ĭstapu ki itŭt'tsĭmoiikau, ki
an'iu, Nĭn'a, am'oi kos'a sauomot'aisĭmmieni-
ki sauomĭs'tŭpipotomokoeniki, kĭtak'itsi-
tan.
43 Ki mat'oto ki mat'okonoyiuax otsok'as-
ax: tŭk'ka ĭssoksĭm'au oŏps'puauax.
44 Ki itskĭtsiuax, ki mats'ĭstapu, ki nioks'-
kai itŭt'tsĭmoiikau, ki netoi' au'aniu.
45 Itŭm'itotoiax otŭsksĭnĭmats'ax ki an'-
ĭstsĭuax okak' annok, ki issĭk'sĭstsikok: sat'-
sik aststsiu' itai'ksĭstsikumiopix, ki Nin'au
okku'i itŭp'aumŭtskau sauum'itsitappix ot-
su'auĕsts.
46 Nipuak', ŏkittăppau'op: annŏk' nitak-
aumŭts'kaukŏk aststsiu'.
47 Ki otsa'kiai epuyĭssi, Sat'sik, Judas, na'-
tsikoputsix tuks'kŭmă ito'to ki akai'tappix i-
pokom'iauaie inus'stoanix ki sŏksĭs'tsĭsts ipa'-
tŭkkix, itototoiau omŭk'atoiapiekuax ki ma-
tap'pix otsĭn'aimoauax.
48 Ki annŏk' imŭts'kaĭuŏkaie ikotsiu'ax
apsto'sinni, ki an'iu, annŏk' nitak'sĭnnauskip-
pauŏk, an'nŏkauk: mi'eenok.

49 Ki ikŏm'itoto Jesus, ki aniu, Hail, Nin'-
a; ki itsĭn'nauskĭppiuaie.
50 Ki Jesus an'ĭstsiuaie, Napi'ă, kumauk'-
sipuksipuksĭks? Itŭmitoto'iauaie ki een'iau-
aie Jesus, ki mat'tuyiauaie.
51 Ki sat'sit, anniks'isk ipokom'iskaie
Jesus, tuks'kŭma itsitŭpikĭns'tsakiuaie otsĭn'-
usstoan itsau'tuyiuaie, ki sp'a'toiapiekuŭn
tuks'kŭmi otap'automok ot'auaiakiokaie, ki
kŏk'sĭnĭmaie okhtok'ĭsaie.
52 Jesus itŭm'anĭstsiuaie, kitsĭn'usstoană
otsits'tsipi ĭststsi'ĭs; anniks'ĭsk matap'pixk
mat'tuyixk inus'stoan, inus'stoan itax'enit-
taiau.
53 Kit'stapa nŏkŭttokotsitŭp'atsĭmoiikani
nin'ă, ki annok' nŏk'okuyĭssi otsĭtsksĭstsiko-
putsix legionix otatsĭm'otokatatsix?
54 Tsa akokototŭmunĭstsĭstutsipa natoi'-
sĭnaksĭsts, mŏk'itŭnĭstsĭssi?
55 Neto'ik itai'ksĭstsikumiopik Jesus an'-
ĭstsiuax akai'tappix, kikŭt'anĭstsipuksipa'ak-
ipuaua kanĭst'sitappopuau kŏmos'iepĭtsi an-
nŏk' pa'tŭkkiuŏk inus'stoax ki sŏksĭs'tsĭsts,
kŏk'otoksuai? Anĭs'tsiksĭstsikuĭsts kitopok-
au'pimopuau omŭk'atoiapioyĭs kŏkŭsksĭn-
ĭmats'opuau ki kimatseen'okipuauă.
56 Ki am'ostsk ikŏnaiĭstutsipi mŏks'enŭp-
anĭstosau prophetix osĭnak'suauēsts. Ikŏn-
ŭsksĭnĭmatsax itŭm'skĭttsiiau ki ai'tsĭmmu-
taiau.
57 Ki anniks'isk een'ixkaie Jesus itŭpĭp-
iauaie Caiaphas, sp'atoiapiekuŭn, itomoi'piaw-
piau ai'sĭnakix ki omŭks'ĭmix nĭn'ax.
58 Ki Peter piaapŭtsitŭpa'tseuaie sp'atoiap-

iekuŭn oko'ai, kiitsipim' ki ipokau'pimiuax
ap'otŭkkix mŏkitokŏnai'nĭsi.
59 Annok', omŭk'atoiapiekuax ki omŭks'-
imix nĭn'ax ki ikŏnau'kŏkitsĭmax, ĭstŭp'iksĭs-
tapenŭpanĭssĭnni ap'satsĭmiau mŏks'enitŏsau-
aie Jesus;
60 Ki matokonim'axau; otsito'tosax a-
kai'tappix aiksĭstapenŭpanix, matokonĭm'ax-
au. Sako'okhtsim ito'toĭau na'tsitappiix ai'-
tapksĭsenŭpanix,
61 Ki an'iau, am'o nin'au an'iu nitokot'o-
pŭksĭnip Ap'istotok'iuă otatoi'apioyis ki nito-
kot'sokapĭstutsip nioks'kai ksĭstsiku'i.
62 Ki Sp'atoi'apiekuŭn itsipuau', ki an'ĭs-
tsiuaie, kitakstaie'puyipa? Tsanĭstapiu'a am'-
ox kitse'nŭpanipiau?
63 Ki Jesus matsepuyiu'ats. Ki Sp'atoi'ap-
iekuŭn mat'anĭstsiuaie, kita'tauŭnĭsto Ăp'is-
totokiua ipai'tappiiuă, kŏk'aniksĭnan ikŭm'-
ŭmeniki Christ, Ap'ĭstotokiuă okku'i.
64 Jesus an'istsiuaie, kitsemŭniani; ki kit-
an'ĭsto sako'okhtsim kitaks'ĭnoauai'ĭni Nin'au
okku'i, otsitau'pĭssi otŭmap'sĭnni ĭstset'otsĭsi
ki umutsipuk'sipusi Spots'im ĭstsisoksĭs'tsiku-
ĭsts.
65 Sp'atoi'apiekuŭn itŭmai'pinotsĭmĕsts
otsĭstotos'ĭsts ki an'iu, itŭpepo'atomaie Ap'ĭs-
totokiuă; nitak'otsikipĭnana stsik'ix e'ĕnŭp-
anix? Sat'sik, kikai'okhtoauau oksĭs'tapini-
kŏttsimani.
66 Tsa kit'stapuauă? an'iau, mŏks'eĭnsi.
67 Itŭm'itaisokuttŭttsiauaie ostoksĭs'aie, ki
oto'auĕsts itsĭtauaiak'iauaie: ki stsĭk'ix omi'-
tsĭxikĭnstspuauĕsts itsĭtauaiak'iauaie,

68 Ki an'iau, ksĕsto'a Christ e'ĕnŭpanikĭn-
an, Tŭkka' kĭtauaiak'ioka?
69 Annok' Peter sauauts'im itau'piu, ĭsto-
kĭtsĭm'i pĭstots'im: ki ake'kuŭn itoto'aie, ki
an'iu, ksĕsto'a kitopokom'au Jesus Galilee
ĭstsitappim'i.
70 Ki paiot'anĭstsiuax matap'pix nimats-
ksĭnoau'ats nimatsksĭnipa kitan'ipi
71 Ki otsitŭp'sŭxsi kĭtsĭm'iapioyĭs, stsĭk'i
ake'kuŭn nan'nuyeuaie ki an'ĭstsiuax anniks'-
isk matap'pixk itau'pixk, am'o *nin'au* nokŭt'-
opoksimiuaie Jesus, Nazareth istsitappim'i.
72 Ki mata'toŭniu, ki an'iu, nimatsksĭno-
au'ats nĭn'au.
73 Ki otai'pĭstsĭksisŭmmosi anniks'ĭsk i-
tai'puyixk itoto'iauaie, ki an'ĭstsiauaie Peter,
E'mŭniu, ksĕsto'akauk tuks'kŭmă: kitse'poaw-
sĭsts kitse'ĕnŭpaniki.
74 Itŭmaumŭtŭpipako'sĭnepuyiu, ki itau-
mŭtŭpŭtau'ŭniu, nimats'ksĭnoau'ats nĭn'au.
Ki nipuau'ă sokĭt'okumiu.
75 Ki Peter ĭsksĭnĭm'aie Jesus ote'poawsin-
niaie, annik' itanĭs'tsiuaie, otsauomokh'kumsi
nipuau'a nioks'kai kitak'ani kimatsksĭnokĭ-
pats. Ki itsŭx'iu, ki itsok'auasainiu.

CHAPTER XXVII.

OTAP'INŎKKUSI, kŏnau'mŭkatoiapiekuax
ki matap'pix otsĭn'aimoauax itŭp'okŏki-
tsĭmaiau Jesus mŏks'enitŏsauaie;
2 Ki otai'ĭsksipĭstŏssauaie, itŭnĭstŭppĭp'-
iauaie, ki itŭp'aumŭtskaiauaie Pontius Pilate,
anni'ĭsk nĭnai'ĭsk.

3 Judas, anni'isk otse'mŭtskaukĭsk, otsĭn-
no'ŏsaie, otanĭs'sax mŏks'eĭnsi, itsisauai'tsitau,
ki mat'skittotsĭpotuyiuax omŭk'atoiapiekuax
ki omŭks'imix nĭn'ax niĭp'pix ksĭxĭx'kĭmix,
4 Ki an'iu, nikai'sauumitsitappi nitse'mŭts-
katop mokŏm'otsaapŭnni. Ki an'iau, Tsanĭs-
tappi nitokanĭstappikipĭnan'a? Ksĕsto'a kit-
ak'satsip.
5 Ki itsipsts'ĭstŭpapiksĭstsiuax ksixĭx'kĭm-
ix omŭk'atoiapioyĭs, ki itsĭs'tapu, ki itsiko'-
kŏpsiu.
6 Ki omŭk'atoiapiekuax mat'tuyiauax
ksĭxĭx'kĭmĭx, ki an'iau, matŏkhsiu'ats ŏk'it-
sŭppitsŏsau atsĭm'isokaiĭs, tŭk'ka aa'pŭnni i-
pum'attomiau.
7 Ki itau'kŏkotomotseiau ki itopum'attom-
iau potter otsĭn'sĭmman, pie'tappix mok'ĭts-
tsŏsau.
8 Ŭn'nikaie itŭsks'unnĭstainikŏttop a'apŭn-
ni ĭstsĭn'sĭmman.
9 Itŭmeĕnŭpanĭstomaie annik' otan'ipik-
aie Jeremy prophet, ki an'iu, Ki mat'tuyiauax
niĭp'pix ksĭxĭx'kĭmix, umutopum'attopiaie an-
nŏk' Israel itŭniau ŭnni mŏkanĭstsĭxkĭmasi;
10 Ki itopum'attomiauaie potter otsĭn'sĭm-
man, nanĭstŭn'ik Ap'ĭstotokiuă.
11 Ki Jesus paio'tsipuyimiuaie, nĭn'aii; ki
nĭn'auă ai'sŭppoŏttsesattsiuaie, ki an'iu kikŭt-
am'ipa Jews otsĭn'aimoauai? Ki Jesus an'ĭs-
tsiuaie, kitan'i.
12 Ki Omŭk'atoiapiekuax ki omux'ĭnax ot-
e'ĕnŭpanĭstŏsauaie, matsepuyiu'ats.
13 Pilate itŭm'anĭstsiuaie, kikŭttaisauokh-
toau'axau akauo'yi kĭtse'nŭpanikoĭsts?

14 Ki tuks'kai epo'awsĭn matanĭstsiu'ats-
aie; ki Nĭn'auă eik'skaietŭkkiu.
15 Annok' oye'tani nĭn'aua itŭsksaipoto-
yiuaie tukskŭm'i eĕn'naii ot'statauaie matap'-
pix.
16 Annik', nannan'attsiau tuks'kŭmi eĕn'-
naii, Barabbas an'ĭstau.
17 Ŭn'nikaie otokŏnau'moŏsax, Pilate itŭn-
ĭs'tsiuax, Tŭkka' kĭt'statauă kŏks'ipotomosu-
ai? Tsŏktau Barabbas, tsŏktau Jesus, annŏk'
anĭstauŏk Christ?
18 Tŭk'ka ĭsksĭnĭm'aie umutsiksĭssat'siuŏs-
au, itaumŭts'kau.
19 Otsitau'pĭssi okŏk'itsimani ĭstsiso'pŏt-
sĭs, otokem'an itŭpŭt'okŏttsiuaie ki an'ĭs-
tsiuaie, pinotokan'ĭstappikit om'ă mokŏm'otsi-
tappiuă: tŭk'ka akauo'iĕsts nit'okuyipists pu'-
ĭnasĭsts ni'papaukanĭsts annok' ksĭstsiku'ik,
osto'i itots'tsiĕsts.
20 Ki omŭk'atoiapiekuax ki omŭx'ĭnax e-
ikakĭmattsiauax matap'pix mŏk'aukŏmŏnĭstŏs-
auaie Barabbas, ki Jesus mŏks'eĭnsaie.
21 Nin'auă an'ĭstsiuax, Tŭkka' na'tokŭmix
kitstatauau'a kŏks'ipotomoŏssuai? An'iau
Barabbas.
22 Pilate an'istsiuax Tsa nitakŭnnĭstutoau'-
ats Jesus, anĭstauŏk Christ. Ikŏn'auanĭstsi-
auaie, ŭnnianĭstau ai'ĭstais.
23 Ki nĭn'auă an'iu, kumauk'anĭstauaisks-
ĭks? Tsanĭstapiu'ăts otsauum'itsĭstatŭksĭnni?
Ki akauo'yi itsokse'puyiau ŭnnianĭstauai'ĭs-
tais.
24 Otsĭnĭs'si, otsau'otokanĭstappikĭssaie, ki
otai'akitstsĭssi ăsĭnata'pii ito'tŭkkiu okke', ki

itŭs′tsĭmmiu otsipot′aipuyimŏsax matap′pix,
ki itŭniu′, nimat′ototoimoko′ă am′o mokŏm′-
otsitappiuă otsa′apŭnni: ksĕsto′auă sat′sĭk.
25 Itŭmokŏnai′puyiau matap′pix, otsa′a-
pŭnni ŭnnianĭsttots′tsĭsaie nĕstŭn′an ki no′-
kosĭnanix.
26 Itŭmipo′tomoyiuax Barabbas: ki otai′-
ksĭstĭstsipĭsŏsaie Jesus, emŭts′kaiuaie ŏksi-
ksĭs′toxŏsaie.
27 Nĭnauă otseĕnnakem′ix itŭpĭp′iauaie
Jesus itokŏno′paupi, ki itokŏnaumoi′piiau e-
ĕn′nakex.
28 Ki itsau′tomoyiauaie otsĭstotos′ĭstsaie, ki
mawks′isokŏsĭmi itsŭps′kaiauaie.
29 Otai′amitsĭnĭssau ksĭssiĭstsŭmmokŏni,
itsĭs′tsŭmmokiauaie ki apai′i itstom′iauaie o-
net′otsĭsaie: ki auanaukopĭstuksĭs′akŏttsiau-
aie, ki ai′ksĭstapanĭstsiauaie, ki an′iau, Hail,
Jews otsĭn′aimoauai!
30 Ki ai′sokotuttsiauaie, ki matsĭmiau ap-
ai′i ki otokŏn′iaie itsitau′aiakiauaie.
31 Otai′ksĭstsiksĭstapanĭstŭsauaie, asso′kŏs-
ĭmi itsauts′imiauaie, ki otau′ŭtsisokŏsĭmaie
itsŭps′kaiauaie, ki itsĭstapĭp′iauaie mŏk′auai-
istasauaie.
32 Ki otsŭks′au, ikonoyiauaie nĭn′aii
Cyrene istsitappim′i, otsĭnikŏsim Simon: ĭs-
skuopa′atsiauaie otauai′staksĭn,
33 Ki otsito′tosau Golgotha an′ĭstop, itokĭs-
asiik, mŭksikĭnŭkotokŏnik,
34 Ikotsi′auaie moksĭmatossaiaii′ ĭstsipo-
ku′yi ki gall ipa′sokasuyĭnĭmiauaie: ki otŭt′-
totsĭsaie, mat′skaksĭmattom′atsaie.
35 Ki itau′aiistaiiauaie, ki otsĭstotos′ĭsts, ki

aiaketotsipiests, itsi'kŏtsotsiĕsts: mŏks'eĕn-
ŭpanĭstosi annik' otan'ipik prophet, itai'aket-
otsipiĕsts nitsĭstotos'ĭsts ki itsi'kŏtsopnaaiua.
36 Ki ito'piiau ki ŭs'sŭmmiiauaie annim';
37 Ki itstom'iauaie otokŏn'i spots'i ksĭs'tap-
anĭssĭnni sinaip', Am'ok Jesus, Jews otsĭn'aim-
oauai.
38 Na'tsitappix kŏmos'iepitsix ipauai'istau-
ax tukskŭm'i onet'otsĭsi ki stsĭk'i otse'aksĭs-
sautsĭs.
39 Ki anniks'isk itsits'skuixk au'kapsĭtsĭp-
sattsiauaie, ki auauŭkia'pĭxiau,
40 Ki an'iau ksĕsto'a annŏk' ipŭxĭn'ĭmŏk
omŭkatoi'apioyĭs, ki nioks'kai ksĭstsikuĭsts
itsiksĭst'apĭstutsimŏk, kŏmotse'piosit. Ikŭm'-
ŭmeniki Ap'istotokiuă okku'i ĭnĭsa'atoat au-
ai'staksĭn.
41 Neto'i omŭk'atoiapiekuax netoi'nitai-
ksĭstapanĭstsiauaie, kiai'sĭnakix ki omŭx'ĭmix
ipokaniau,
42 Kŏmotse'piuax stsĭk'ix ki matokotsikŏm-
otsepiosiu'ats. Ikŭmăm'ĭssi Israel otsĭn'aim,
ŭnanistsĭnnĭsa'atos auai'staksĭn, ki nitakau-
mai'tauŭnan.
43 Au'maituyiuaie Apĭstotoki'i: annok' ŭn-
nianistsikŏmotse'piŏsaie, maksinan'attŭsaie:
tŭk'ka itŭniu', nĕsto'akauk Ap'istotokiuă ok-
ku'i.
44 Kŏmos'iepitsix ipok'auaistapixk neto'-
yistsk nokŭtsitŭp'apiximiauĕsts okhpe'kĭsts.
45 Nau'yi itai'ksĭstsikŭmiopi konŭs'ksŏk-
kumă itŭp'skinatsiu piksu'yi itaiksĭstsikumi-
opi.
46 Ki otsipik'susi itai'ksĭstsikumiopi, Jesus

aisokse'puyiu, ki itŭni'u, Eli, Eli, lama
sabachthani? annik' ito'kĭsasiik, Nitap'ĭsto-
tokim, Nitap'ĭstotokim, kumauk'skĭkiks?
47 Stsĭk'ix itai'puyĭxk, otokh'tsĭmsau', an'-
iau, Am'o *nĭnau* nan'nikŏttsiuaie Elias.
48 Ki tuks'kŭmă itauks'kasiu ito'tukkiu
ai'ksĭppuyĭnip, ki ito'kĭmiuaie ĭstsipoku'yi,
ki itstom'aie apai'i, ki ikotsiu'aie mŏksĭmat-
tosaiai'i.
49 Stsĭk'ix an'iau, ki'ka, ŏk'satsip maks'i-
kŭmipuksipusi mŏksikŏmotse'piĭsaie.
50 Jesus ota'atsoksepuyĭssi, itaumŭts'kaiu-
aie Sta'aw.
51 Ki Sat'sit, omŭk'atoiapioyĭs itsi'koksok'-
iakiopi ai'aketsĭnikau, spots'im itots'ipini-
kau; ki ksŏk'kumă itsi'papuyiu, ki ok'otok-
skuĭsts ai'aketopiiau;
52 Ki aken'imanists kau'opiiau; ki atsĭm'-
six anniks'ĭsk ai'okaxk akaiĕm ostŭm'oauĕsts
itsipuau'ax,
53 Ki ota'atsipuawsi *Jesus*, itsux'iau aken'-
imanĭsts, ki itŭp'ipimiau atsĭmakap'ioyĭsi, ki
otsĭnok'oaiau akai'tappiix.
54 Annok' eĕnakin'au'ă, ki otopokom'ixk,
otopokŭs'satŭkkimaxk Jesus, otsĭnno'ŏsau
ksŏk'kumi otsi'papuyiisi, ki otsĭnĭs'sau an-
nists'isk ĭstutsip'ĭstsk, eks'kaikopumiau, ki
an'iau am'o emŭn'iŭmiu Ap'ĭstotokiuă okku'i.
55 Ki akai'tappix akex' pie'tsi itŭs'sŭmmi-
auaie, anniks'isk itotopokiuo'iĭxk Jesus Gali-
lee, ki apotomoyiĭxkaie:
56 Ki ipokom'iauax Mary Magdalene, ki
Mary, James ki Joses oksĭs'toauaii, ki Zebedee
okku'ix oksĭs'toauai.

57 Otau'tŭkkussi, akotsin'auă Arimathæa
istsitappim'i anĭstau Joseph, ito'to, tuks'kŭma
Jesus otŭsksĭnĭmats'aie:
58 Itappo' Pilate, ki ikŏm'ŏnĭstomaie Jesus
ostŭm'iaie. Pilate itŭmŭn'iu mŏkaumŭtska-
tosaie mostŭm'i.
59 Ki Joseph otots'ĭssi mostŭm'i, itsĭsso'-
monĭmaie ksĭxĭstokh'aipĭstsi,
60 Ki itsĭpststotomaie otauŭt'sinani aken'i-
man, maniu'aie, annik' itatŭn'ipik ok'otok-
skui: ki omŭk'okotoki itŭp'auapĭmiuaie a-
ken'imani ĭstokĭtsĭm'i, ki itsĭstapu.
61 Ki Mary Magdalene, ki stsĭk'i Mary, ito-
tau'piauaie aken'imani.
62 Ki annik' ksĭstsiku'ik otŏkhs'apĭstutos-
au, mat'apinŏkkusi, omŭk'atoiapiekuax ki
Pharisees ikŏnitoto'iauaie Pilate,
63 Ki an'iau, Nin'a, nitŭsksksĭnipĭnan om'ă
ai'pĭstsĭksĭstutŭkkiuă otan'ipi, otsakiaitap'-
piisi, nioks'kai ksĭstsiku'i nitak'aatsipuau.
64 Anit' ŏkhs'ĭstutsĭssĭ aken'imani nioks'-
kai ksĭstsiku'ĭsts, otŭs'ksĭnĭmatsax mŏkstai'-
sepiotosax, mŏkstai'kŏmosaĭ'ĭsax, mŏkstai'an-
ĭstosauax matap'pix, ŭk'aipuau: ki sako'i-
patsĭstutŭksĭnni aks'ĭstŭpskĭtstop matom'i-
patsĭstutŭksĭnni.
65 Pilate an'ĭstsiuax mattok'au eĕn'akex;
ĭs'tapuk, mi'ĭstutsik.
66 Ki itappo'iau, ki mi'ĭstutsĭmiau ake'ni-
man, ĭskskŭm'iauaie ok'otoksŏkh'sepĭstan, ki
ĭstsi'iauaie eĕn'akex.

CHAPTER XXVIII.

ISSĬK'SĬSTSIKUYII ksĭstsiku'i otai'ksiuos-
aie, otaumŭtŭpapinŏk'kusaie ĭssĭk'atoiksĭs-
tsikui, Mary Magdalene ki stsĭk'i Mary itoto'-
iau mŏks'ĭniĭsau ake'nimani.
2 Ki, sat'sĭt, ksŏk'kumă ai'papuyiu: tŭk'ka
Ap'ĭstotokiua oto'tokatatsĭs spots'im itsĭnnĭs-
so'iĭnai, ki ito'to ki matskoap'imiuaie ok'o-
toksokh'sepĭstan ki itop'aiuaie.
3 Ostoksĭs'si netoinitai'natsiuaie popos'ists,
ki kaii'ksĭstotosiu neto'i kon'skui:
4 Ki ŭsks'katŭkkix stun'noyiauaie, ki ai'pa-
puyeiau netoi'nitsiiau enix'.
5 Ki oto'tokatatsĭs an'ĭstsiuax a kex', pini-
ko'puk; nits'ksĭnip kitap'ŭssŭmmauau Jesus
annŏk' kaiĭs'toksauŏk.
6 Matsĭnakuaiĕm'ats: tŭk'ka, ŭk'aipuau ot-
an'ipi. Puk'sipuk, sat'sĭk otsit'sipi Nĭn'ă.
7 Ki kĭpi'tappoak, ki anĭstok'ax otŭs'ksĭn-
ĭmatsax otse'ĭnsĭnni ŭkaipua'atomaie; ki, sat'-
sit, kitse'tomomattaak Galilee; omim' kit-
ak'itsĭnnoauau: sat'sik, kikau'anĭstopuau.
8 Ki itsikĭp'ĭstŭpaatomiauaie ake'niman
ai'kopumau, ki eks'kaetametŭkkiau; ki
auks'kasiau mokitots'ipotosauaie otŭs'ksĭnĭm-
atsaxaie otse'poawsĭniaie.
9 Ki otsitappo'sauax mŏkitsĭnnikoŏsauax
otŭs'ksĭnĭmatsaxaie, sŭm'mĭs, Jesus ito'tatsem-
iuax ki an'ĭstsiuax All hail! Ki ito'toiauaie
ki eĭn'ĭmiauaie okŏt'sĭstsaie, ki ita'tsĭmmĭm-
miauaie.
10 Jesus itŭm'itŭnĭstsiuax, Pinikopuk;

mĭs'tapuk, anĭstok'au nĭx'okoax mŏk'ittappos-
au Galilee, ki omim' nitak'itsĭnokiau.
11 Annok' otsa'kiaitapposau, sŭm'mĭs, stsĭk'-
ix ŭsks'katŭkii itoto'iau akap'ioyĭs, ki aitsĭn'-
nikoyiauax omŭk'atoiapiekuax nitap'ii.
12 Kiotokŏnau'moŏsau ki omŭx'ĭnax oto-
kŏnai'puyĭsau, ikotsi'auax eĕn'akex akaiĕm'i
itawk'pumaupix,
13 Ki an'ĭstsiauax, ŭnnik' otŭs'ksĭmĭmatsax
nĭtsa'kiaiokasĭnan, sepioto'iax ki itsikŏmos'-
attsiauaie.
14 Ki nĭn'a okhtsĭs'saie, nitaksemŭnan ki
kitakitsikŏmotse'piopĭnan.
15 Mat'toyiauax itawk'pumaupix, ki ots-
ksĭnĭmatseipuauaiax na'tutsĭmiau ki annik'
anĭssĭn'nik Jews sa'kiauanĭstomiax.
16 Nitsi'koputsiax otŭs'ksĭnĭmatsax itap-
po'iax Galilee nitum'mo, Jesus otan'ĭstopi.
17 Ki otsĭnno'ŏsauaie itatsĭm'mĭmmiauaie:
ki stsĭk'ix sai'etŭkkiax.
18 Ki Jesus ito'toax ki ai'sitsĭpsattsiuax, ki
an'ĭstsiuax, kŏnau'tŭmapsĭnni spots'im ki
ksŏk'kum nit'okoko.
19 Ŭn'nikaie, ĭs'tapuk, ĭsksĭnĭmats'okau
kŏnau'mianĭstsitappii, ŭs'tapĭnokau ninikŏt'-
tokĕsts otsĭn'ikŏsĭmĕsts kĭn'un, ki okku'i, ki
atsĭm'istaaw:
20 Isksĭnĭmats'okau mŏk'satsĭsauĕsts kĭt-
an'ĭstopuauĕsts; ki sat'sit, kitŭsks'opoksem-
opuau anĭstsiksĭs'tsikuĭsts aiksiuo'si ksŏk'-
kum.